VERGADERING VAN 27 JUNI 2012

Voorzitter: de heer J.P. Rehwinkel

Aanwezig: de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD), L.I. van der Vegt (GroenLinks), A. Postma (GroenLinks), G.E.J. Copini-van der Meulen (D66), A.M.J. Riemersma (Stadspartij), H. Rademaker (SP), L.R. van Gijlswijk (SP), A.K. Kuik (CDA), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), en de heren A. de Rooij (PvdA), J. Spakman (PvdA), R.O. Martens (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), B. Baldew (PvdA), W. Moes (PvdA), A. Rutte (VVD), J. Evenhuis (VVD), D. Jager (VVD), J.M. van Keulen (VVD), M.D. Blom (VVD), W.B. Leemhuis (GroenLinks), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), K.S.N. van der Veen (GroenLinks), G.J.D. Offerman (Stadspartij), A. Sijbolts (Stadspartij), J. Bolhuis (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), J.P. Dijk (SP), J.H. Luhoff (D66), P.S. de Rook (D66), H.J.M. Akkermans (D66), J. Seton (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), J.P.A. van Rooij (Student en Stad) en G.J. Kelder (Partij voor de Dieren)

Griffier: de heer A.G.M. Dashorst

Secretaris: de heer M.A. Ruys

Wethouders: de dames C.T. Dekker (GroenLinks) E.M. Pastoor-Meulman (PvdA) (*tot de dinerpauze*) en de heren J.A. Visscher, F. de Vries (PvdA) en T. Schroor (D66)

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

De VOORZITTER: Dan open ik deze vergadering van de gemeenteraad van Groningen van 27 juni 2012. Er zijn geen berichten van verhindering binnengekomen, er zijn ook geen leden verhinderd als ik het goed zie. Ik zie nu wel dat Michiel Zijlstra er ook is, onze communicatiemedewerker, maar van hem moeten we helaas zeggen dat hij er voor het laatst is. Dat is inderdaad heel jammer. Hij begint volgende week in zijn nieuwe baan bij, nou hoop ik ook als regioburgemeester dat ik het goed uitspreek: het Wetterskip Fryslan. Kan beter, begrijp ik. In Leeuwarden. Morgen nemen we officieel afscheid van hem. Na de zomervakantie zult u hem dus niet meer op zijn vertrouwde plekje hier in de raadszaal zien. We vinden het jammer dat hij gaat, maar we wensen hem natuurlijk heel veel succes in zijn nieuwe baan toe. Bedankt voor al je inspanningen voor de gemeente en de stad.
Dan gaan wij behandelen in deze vergadering: het raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016. Dat betekent dat concreet aan de orde zijn: de voorjaarsbrief 2012 en de collegebrief over de voortgang van de moties en de toezeggingen die in het kader van de begroting 2013 aan de orde zijn geweest. Wij gaan vanzelfsprekend zo dadelijk beginnen met de eerste termijn van de kant van de raad, de woordvoering van de fracties. We doen dat in volgorde van grootte van fracties. In de eerste termijn hebben de fracties twaalf minuten spreektijd en als eerste is dan nu het woord aan de heer De Rooij van de PvdA-fractie.
En ik had ook nog zelfs even laten vragen wie het zijn, omdat ik ze graag welkom wilde heten, de gasten van de raad en ik weet inmiddels wie het zijn: het zijn leden, mag ik zeggen, van de JOVD, JOVD'ers. Welkom, leuk dat jullie bij de raad komen kijken. Het woord is nogmaals aan de heer De Rooij, Partij van de Arbeid. Mooier kan het voor hem niet beginnen, denk ik.

1.a: raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016
- Voorjaarsbrief 2012
- Collegebrief voortgang moties en toezeggingen die in het kader m.b.t. begroting 2013

Eerste termijn raad

De heer De ROOIJ (PvdA): Nee, met een zaal vol JOVD'ers is succes gegarandeerd, dacht ik zo, voorzitter. Het kan de oplettende stadjer niet ontgaan zijn dat er een belangrijk debat ophanden is. Het zal diezelfde stadjer ook met ontgaan zijn dat het debat wellicht ook over de tram zal gaan. Wat die stadjer misschien in al het mediageweld wel ontgaan is, is dat er ook nog andere zaken besproken moeten worden. En die andere zaken zijn voor mijn fractie in ieder geval nog belangrijker dan de tram en dat is echt waar.

Voorzitter, dit voorjaarsdebat gaat over een crisis. Het gaat over werkgelegenheid, de overheid en de manier waarop we bestuurd willen worden en het gaat over fatsoen. En het gaat ook over financiën.
En dat we er financieel niet florissant voorstaan is duidelijk. We hebben veel geld afgeboekt en dat konden we ook doen. Maar het afboeken heeft een behoorlijk gat geslagen in onze reserves en daar moeten we het vandaag over hebben.
De economische crisis waarin we verkeren is geen autonoom gegeven, volgens mijn fractie. De overheid, de samenleving zal iets moeten doen om de gevolgen van de crisis te verlichten, te bestrijden. En dat kan ook. We hebben geld gereserveerd voor een aantal zaken, we hebben plannen gemaakt. Door de crisis is het niet mogelijk om alle plannen zonder meer uit te voeren, maar het zou ook dwaasheid zijn om alles wat je in de stad wil investeren te laten liggen omdat er nu een crisis is.
We verwachtten, met dubbel 't', dat Groningen zou gaan groeien, zowel in inwonersaantal als in de economie en de PvdA in de raad verwacht dat nog steeds. En de laatste cijfers geven ons gelijk. In Nederland stijgt de werkgelegenheid een klein beetje, in Groningen veel meer. We zien een trend dat Groningen het de laatste jaren beter doet dan het landelijk gemiddelde. Die trend is al een tijdje aan de gang. En dat is verheugend, want we hebben het decennia veel slechter gedaan dan het landelijk gemiddelde. En hoewel er nu een crisis is en we ons zorgen moeten maken, moeten we onze ogen niet sluiten voor het feit dat er in Groningen echt een grote verandering heeft plaatsgevonden. De plannen die we hebben en hadden om deze groei die we zagen, zowel in bewonersaantal als in economische activiteit, te faciliteren zijn nu nog steeds valide. En die investeringen zijn nog steeds noodzakelijk. Niet investeren op dit moment, staat gelijk aan stilstand, sterker nog, het staat gelijk aan achteruitgang en dat moeten we allemaal niet willen. Het gaat nu minder goed dan verwacht, dat geef ik toe, maar het gaat niet zo slecht als werd voorspeld. Kijk naar het meerjarenbeeld.
Om de investeringsagenda overeind te houden is bestuurlijke samenwerking nodig. De regio Groningen-Assen laat zien dat je veel kunt bereiken met goede samenwerking. De samenwerking met de corporaties, de afwikkeling van Meerstad bijvoorbeeld, de afspraken die we hebben gemaakt over woningbouwlocaties, bijvoorbeeld de Wmo-invoering, al die projecten lopen goed. Op het sociale domein is de samenwerking uitstekend. Gezien deze goede samenwerking in de regio is het dan ook zeer zorgwekkend dat de samenwerking met de provincie, of de samenwerking tussen de provincie en de gemeente niet goed is. Dat is die al jaren niet, maar deze verslechtert nu ook nog. Vragen als: hoe gaan we om met het feit dat een deel van de provincie krimpt, en wij tegelijkertijd leven in een de stad die groeit? Wat voor gevolgen heeft dat verschijnsel voor de leefbaarheid van de Ommelanden op het gebied van onderwijs, cultuur, sport, huisvesting? Deze vragen moeten beantwoord worden en moeten in gezamenlijkheid beantwoord worden. Maar we slagen er nu al minstens tien jaar niet in om met een gezamenlijke agenda te komen, een gezamenlijke strategie te bepalen. Ik wil onze bestuurders oproepen dit nu eindelijk eens een keer goed te gaan regelen met de provincie.
Nog even hierop doorgaand: als wij roepen in dit huis: See you in court! Dat is gebeurd. Als we elkaar van visieloosheid gaan betichten of als een gedeputeerde, als de stad iets wil gaan onderzoeken, verklaart dat men knettergek is, is dat niet de manier waarop we volgens mijn fractie met elkaar het bestuur van deze regio moeten regelen. Wij zijn daarover teleurgesteld en wij vragen ons af of daar niet eens iemand van buiten naar zou moeten kijken.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik onderschrijf bijna alles wat de heer De Rooij zegt over de samenwerking met de provincie. Tegelijkertijd, zonder nou meteen met een vinger te gaan wijzen, kan ik me bepaalde gevoelens bij de provincie ook wel voorstellen. Met name als het gaat over het al jaren waarschuwen voor de te zware investeringsagenda van de stad. Hoe ziet u dat? En denkt u dat dit college bereid is om een bemiddelaar, zoals u suggereerde, aan te stellen en ook daar daadwerkelijk naar te luisteren om dit conflict op te lossen?

De heer De ROOIJ (PvdA): Kijk, wat ik heb geprobeerd te vertellen, is dat dit al minstens tien jaar zo gaat. En ik kom tot die tien jaar omdat ik al ongeveer tien jaar in de raad zit en ik kan mij niet herinneren dat de relatie ooit echt goed is geweest. En de vraag die ik net gesteld heb of men niet wil nadenken over een mediator, dit uiteraard in goed overleg met Gedeputeerde Staten, ja, met dat antwoord zal het college moeten komen, ik ga die vraag niet beantwoorden. En of ik me kan voorstellen dat er bepaalde gevoelens bij de provincie heersen, ja dat kan ik best. Ik kan me ook heel goed voorstellen dat er in dit huis af en toe gevoelens zijn van: jongens, had dat nou niet anders gekund! Ik neem aan dat er over en weer wel

verbeterslagen gemaakt kunnen worden. En ik ga er vanuit trouwens, dat, gezien de crisis waarin we verkeren, met elkaar die verbeterslag ook gemaakt wordt.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, die bemiddelaar, ik kan me er iets bij voorstellen. Nu is het zo dat zowel in het provinciehuis als hier de PvdA redelijk goed vertegenwoordigd is. Vindt u nou dat de bemiddelaar juist van PvdA-huize zou moeten zijn of zegt u: ik wil ook breder kijken?

De heer De ROOIJ (PvdA): Het klopt dat wij in beide gremia goed vertegenwoordigd zijn. Wij leveren dus ook ons aandeel wel in de problemen, daar hoef ik niet omheen te draaien, maar we zijn niet de enigen. Een gedeputeerde van CDA-huize weigerde met de stad te gaan praten over een brug bij Aduard bijvoorbeeld, en een liberaal ging verklaren dat onze bestuurders knettergek waren. We hebben dus geen monopolie op dat verhaal, dus ik claim daar het partijlidmaatschap voor die mediator niet, nee.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik herinner de heer De Rooij er even graag aan dat na de uitspraak 'knettergek' van de heer Bouwmans, uw partijgenoot meneer Moorlag zei dat hij dat nog een genuanceerde uitspraak vond.

De heer De ROOIJ (PvdA): U heeft dat goed onthouden, en het valt mij op dat u de gewoonte naar een ander te wijzen vooral volhoudt. Dat maakt het niet beter. Inderdaad, Moorlag heeft dat gezegd, maar Bouwmans ook.
De stad verkeert door de crisis in problemen. De aanpak van die problemen mag van mijn fractie wel onconventioneel zijn. Ik wil het college oproepen om samen met anderen te gaan kijken hoe we de kosten van het gemeentelijk apparaat terug kunnen dringen. Er kan op de langere termijn volgens mijn fractie nog wel wat gesneden worden in overhead. Ook kunnen we nog besparen op de inhuur van extern personeel. Digitale dienstverlening, innovatieve manieren van samenwerking, creatieve manieren om geld te besparen zullen noodzakelijk zijn om een nieuwe vorm van dienstverlening te ontwikkelen en daarmee de kosten te drukken. Op welke kosten kunnen we besparen en is het mogelijk om, als we eens van de gebaande paden afgaan, echt ingrijpende wijzigingen in de manier waarop de gemeente haar werk doet door te voeren? Is het nodig om van de Stadjers een bijdrage te vragen voor de investeringen die volgens ons noodzakelijk zijn en kunnen wij een balans vinden in het vergroten van de koek en het verkleinen van de honger? Wat hebben we daarvoor nodig?
Ik kan me voorstellen voorzitter, dat we ons weerstandsvermogen niet per direct aanvullen tot het gewenste niveau. Als het te snel aanvullen onze stad te veel gaat kosten is dat niet goed. We mogen de stad, om het populair te zeggen, niet kapot bezuinigen. We willen binnenkort met de raad en het college discussiëren over het tempo waarin we de tekorten willen aanvullen. Ook willen we praten over het instellen van een crisisbuffer. Zo'n buffer maakt dat de gemeente flexibeler kan inspelen op de crisis, is minder star dan het weerstandsvermogen zoals we dat nu kennen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter, hier gaat toch wat wringen, volgens mij. We hebben die pot van het weerstandsvermogen volgens mij de afgelopen jaren heel hard nodig gehad. Als we die niet hadden gehad dan zouden we nu een veel groter probleem hebben dan we nu hebben. Ik voorzie, en u met mij volgens mij, want u bent ook nog niet werkelijk ervan overtuigd dat die crisis binnenkort ophoudt, dat er nog meer tegenvallers aankomen. Dan hebben we die pot met weerstandsvermogen toch gewoon keihard nodig, de komende jaren?

De heer De ROOIJ (PvdA): Ja, maar de vraag is even: hoe snel wil je hem vullen? En wat als het vullen van die pot van dat weerstandsvermogen ten koste gaat van de leefbaarheid van de stad? Ik heb u vandaag horen vertellen over gruwelijke bezuinigingen die plaats zouden moeten vinden als de tram doorging. Stelt u zich nou eens voor dat we diezelfde bezuinigingen moeten doorvoeren als we het weerstandsvermogen te snel aanvullen. Ja dan kan het dus niet.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen en daarna de heer Van Rooij.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter, wat ik tot nog toe van de heer De Rooij hoor, is eigenlijk klein bier. Kleine bezuinigingsmaatregelen die niet heel veel kunnen opbrengen. U weet dat het probleem groter is dan dat. U gaat nu morrelen aan het weerstandsvermogen. Ik vind dat een heel erg onverstandige koers.

De heer De ROOIJ (PvdA): Ik neem aan dat de vraag is of ik dat ook vind?

De heer VAN KEULEN (VVD): Nee.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ja, dank u voorzitter. De heer De Rooij maakt zich druk om de gevolgen voor de stad op het moment dat wij zoveel bezuinigen om ons weerstandsvermogen direct aan te vullen. Maar ziet de heer De Rooij ook met mij dat, als wij niet die keuze maken om het weerstandsvermogen direct aan te vullen, de gevolgen van een onvoldoende groot weerstandsvermogen als er risico's op ons afkomen, misschien voor de stad nog wel een grotere gevolgen hebben? En ook voor de dingen die u belangrijk vindt, ook voor de sociale stad.

De heer De ROOIJ (PvdA): Nee, dat klopt, maar dat hangt dus een beetje af van risicomanagement. Het hangt er een beetje vanaf wat je belangrijk vindt. U hoeft het niet met mij eens te zijn, maar dat is de instelling die wij hebben als PvdA. Ik weet wel dat u zegt: het moet 100% zijn, uw voorgangster heeft een keer gezegd: geld hoort op de plank te liggen. Daar denken wij fundamenteel anders over. Maar goed, ik wilde even verder gaan.
We willen dat grote, daar komt het grote bier dan, Van Keulen, structurele bezuinigingen voorbereid worden en nog in dit kalenderjaar met de raad besproken. En we willen dat er een plan komt waarin uitgelegd wordt hoe we die grote projecten, niet alleen financieel, maar ook organisatorisch aankunnen. Dit plan zal nog voor de begroting besproken moeten worden in de raad. Hiervoor is het eerder genoemde vermogen projecten te managen een heel belangrijke voorwaarde. In de loop van dit debat kom ik, als dit noodzakelijk is, met een motie om dit voor elkaar te krijgen.
Een andere mogelijkheid om geld te besparen is samenwerking met andere gemeentes. We zouden bijvoorbeeld shared service centers op kunnen richten. Het is mooi als de gemeenten samen kosten kunnen drukken. Volgens mij kan iedereen zien dat de stad daarin betekenis voor de regio kan hebben. Afspraken zoals we die hebben gemaakt met Ten Boer, de DEAL-gemeenten, met anderen, zijn een goede basis. En misschien leidt de samenwerking wel tot een zeehaven van Stad, weet jij veel, dat zou zomaar kunnen. Er wonen heel creatieve types in Delfzijl.
De PvdA houdt vast aan de uitgangspunten van de sociale stad. Dat houdt in dat er niet gesneden mag worden van ons, in armoedebestrijding. We willen de werkgelegenheid blijven bevorderen. Het is mooi dat het goed gaat met de werkgelegenheid, maar het is echt nog niet goed genoeg, we hebben nog altijd twee keer zoveel werklozen als Zeeland. Mensen die het niet op eigen kracht kunnen, in deze samenleving, zullen geholpen moeten worden door de overheid. Mensen die dat wel kunnen moeten dat op eigen kracht doen, desnoods met een zetje in de rug.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen, een interruptie, daarna moet de heer De Rooij zijn betoog afronden.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, u heeft het over de sociale stad. Nou, hartstikke goed, dat is een beetje wat we in Den Haag ook zien: de Partij van de Arbeid begint de SP in een beetje na te praten. Geldt voor u ook dat, als je moet kiezen tussen de tram of de sociale stad, dat u dan voor de sociale stad kiest?

De heer De ROOIJ (PvdA): Als de keuze zo simpel was, was hij al gemaakt. Maar hij is een stuk ingewikkelder.
Voorzitter, we blijven investeren in onderwijs, in de nieuwe vensterschool, maar nu eindelijk ook eens in onderwijshuisvesting. D66 gaat daar een motie voor indienen. We willen werk blijven maken van buurten, wijkvernieuwing, in Selwerd bijvoorbeeld en de startersleningen, daar zijn we grote voorstanders van.
Cultuur is aantrekkelijk voor de stad en van groot belang. We zijn teleurgesteld dat Noord-Nederland er bekaaid is afgekomen bij de plannen in Den Haag. Ik dien een motie in, samen met GroenLinks, om hier

verandering in aan te brengen. Al deze uitgaven zijn investeringen, het zijn geen uitgaven. Investeringen met als doel te zorgen dat de economie van de stad het goed blijft doen, beter gaat doen. Wat ook belangrijk is, is werken aan duurzaamheid. In de krant heeft u kunnen lezen wat de plannen van mijn fractie hiervoor zijn. Ik dien hierover ook een motie in.
Voorzitter, we stellen ons steeds de vraag of we al deze ambities kunnen betalen.

De VOORZITTER: Wilt u afronden?

De heer De ROOIJ (PvdA): Ja, ik ga echt afronden. Het gaat hier om de grote RSP-projecten. Wij zijn eigenlijk van mening dat het antwoord 'ja' is. Wij kunnen het betalen, er ligt rijksgeld klaar. Sterker nog: door het niet doorgaan van Groningen-Heerenveen is er geld over. Als we, ondanks al deze middelen, het niet kunnen doen, de tram niet kunnen aanleggen, niet verder kunnen met de zuidelijke ringweg, dan is hier sprake, niet zozeer van een financieel probleem, maar van een bestuurlijk probleem. En ik ga ervan uit dat ons college in samenhang met andere colleges en met gedeputeerden deze problemen niet zal veroorzaken, maar zal voorkomen. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: U dient een aantal moties in?

De heer De ROOIJ (PvdA): Twee, in setjes van drie.

Motie (1): Geen cultuurwoestijn in het Noorden (PvdA, GroenLinks)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende de Voorjaarsbrief,

Kennis genomen hebbende van het advies van de Raad voor Cultuur 'Slagen in Cultuur',
Constaterende dat:
- de Raad voor Cultuur geen rekening heeft gehouden met het door de staatssecretaris aangegeven principe van regionale spreiding en dat daardoor het noorden wordt onderbedeeld;
- met name dansgezelschap Guy & Roni, fotomanifestatie Noorderlicht en het jeugdtheater in Groningen hiervan de dupe zijn;

Overwegende dat:
- cultuur en culturele instellingen van groot belang zijn voor Groningen en het hele noorden;

Roept de staatssecretaris en de leden van de Tweede Kamer op het advies van de Raad voor Cultuur niet te volgen en Noorderlicht, Club Guy&Roni en een jeugdtheaterplaats voor Groningen op te nemen in de BIS dan wel het Fonds voor Podiumkunsten.
Verzoekt het college:
- om de culturele instellingen uit het noorden te blijven ondersteunen in de lobby om aandacht te blijven vragen bij de Staatssecretaris van cultuur voor de onevenredige verdeling van cultuurbudgetten ten opzichte van het noorden, en deze ongedaan te maken;
- deze motie aan de Staatssecretaris en de leden van de Tweede Kamer te doen toekomen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (2): Groene Stroom 24/7! (PvdA, PvdD, Student en Stad, GroenLinks, ChristenUnie, D66)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012 en besprekende de voorjaarsnota 2012,

Overwegende dat:
- ruim 25% van de elektriciteitscentrales nodig is (stand-by) om mogelijke pieken in de vraag te kunnen opvangen;
- deze dure en vervuilende 'achterwacht' niet nodig is als elektriciteit wordt gebufferd en dat de benodigde opslagtechnologie van nieuwe generatie 'batterijen' volop in ontwikkeling is;
- Nederland op dit moment slechts 3,7 % duurzame energie produceert terwijl de doelstelling voor 2020 het viervoudige is (14%, maar elders in Europa zelfs 20%);
- Groningen in 2035 evenveel energie wil produceren als consumeren (energieneutraal) en dat hiervoor een grote inhaalslag nodig is;
- elektriciteit uit zonnepanelen een gezond financieel rendement hebben van ca. 7% en dat dit rendement alleen maar stijgt bij de steeds hogere energieprijzen;

Is van mening dat:
- de gemeente Groningen actief innovatieve duurzame energieontwikkelingen dient te steunen als dit leidt tot kostenvoordelen, kennisontwikkeling en versterking van de positie van Groningen als duurzaamste stad;
- er mogelijkheden zijn een aantal hectares afgeboekte (bedrijven-)terreinen te benutten als 'zonneweide' - een stuk grond waar zonnepanelen geplaatst worden;
- hiermee onder andere in Duitsland veel positieve ervaringen zijn op het gebied van ruimtelijke inpassing, burgerbetrokkenheid en het genereren van werkgelegenheid;

Verzoekt het college:
- in overleg te treden met partijen als Grunneger Power, KEMA, Energy Academy Europe en Energy Valley over de haalbaarheid van een experiment dat tot doel heeft lokaal opgewekte zonnestroom op te slaan en de opgeslagen energie op piekmomenten weer in te zetten;
- hiervoor zo nodig 3 à 4 hectare grond ter beschikking te stellen waarop zonnepanelen geplaatst kunnen worden;
- de raad uiterlijk 31 december 2012 over de voortgang te informeren;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dan is het woord nu aan de heer Van Keulen, VVD.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel.
De financiële problemen in onze prachtige stad zijn groot. En tegelijkertijd is het van groot belang dat deze gemeenteraad blijft investeren in deze prachtige stad. Dat, voorzitter, staat ook voor mijn fractie buiten kijf.
Keynes waart door de gangen van het stadhuis. Sparen in tijden dat het goed gaat, investeren in tijden dat het slecht gaat. Investeren, extra overheidsuitgaven. Maar wat de wethouder van financiën met groot gemak negeert, is dat Keynes niet alleen pleitte voor stijgende overheidsbestedingen in tijden van economische recessie, maar ook voor verlaging van de belastingen in die periode. En natuurlijk spaarzaamheid op momenten dat het goed gaat en daar vallen ook wel de nodige kanttekeningen bij te plaatsen. Kortom, als het college denkt met achterhaalde en ouderwetse economische sturingsmechanismes deze stad uit de problemen te helpen, dan is het verzoek de besturingsmechanismes wel volledig toe te passen en niet willekeurig te shoppen naar argumenten die toevallig goed uitkomen. Economie is geen exacte wetenschap. Het gaat over vertrouwen. Het gaat over het gedrag van mensen, over beslissingen van mensen. En niets laat zich zo moeilijk sturen als 'de economie'. Een overheid kan slechts in de voorwaardenscheppende sfeer stimuleren en het aanleggen van een tram kan daarbinnen passen. Maar dan moet dat wel verantwoord en betaalbaar zijn, en een impuls voor het bedrijfsleven en niet alleen voor het sportcomplex, de universiteit en het ziekenhuis.
Voorzitter, ons bereiken vanuit het stadhuis de laatste tijd op vriendelijke en minder vriendelijke wijze vragen over wat onze visie op de stad is. Verbazingwekkend, wat mij betreft. Wij hebben nog geen anderhalf jaar geleden een tegenbegroting ingediend. Iedereen weet hoe wij tegenover het Forum staan, de zuidelijke ringweg en de tram. Iedereen weet dat wij kiezen voor verlaging van de lasten, minder ambtenaren, snijden in eigen vlees, verzelfstandiging van gemeentelijke diensten, minder taken en meer efficiency. En dat kan ook prima. Waar de overheid overal voor verantwoordelijk wordt, zullen individuen die verantwoordelijkheid niet nemen. Maar andersom werk het ook: een terugtrekkende overheid geeft een impuls aan initiatief van personen en bedrijven. Een beetje wat wethouder De Vries omschreef als het teruggeven van de stad aan particulieren. Voorzitter, had De Vries dat inzicht maar eerder gekregen, dan had hij zich wel twee keer bedacht voordat hij met belastinggeld was gaan speculeren met grond. En dan waren de problemen misschien niet zo groot geweest. Maar goed, achteraf is het makkelijk praten.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ik dacht dat die tweede opmerking u wel tevreden zou stellen, maar goed.

De heer De ROOIJ (PvdA): Ja, maar het ging mij even om de eerste. Kijk, het is natuurlijk prachtig om te zeggen: De Vries had niet moeten speculeren met grond, maar volgens mij heeft hij dat gedaan met

instemming van de raad, inclusief de partijen. En dat uw partij daarna een terugtrekkende beweging van 200 miljoen euro heeft gemaakt, dat is uw zaak, maar daar zat u toch bij of niet?

De heer VAN KEULEN (VVD): Daar heeft u volledig gelijk in, maar daarom zeg ik ook: achteraf is het makkelijk praten, over eens. Ik ben de laatste om dat te ontkennen.
Goed, nog een ander persoonlijk stokpaardje van deze wethouder: Groningen als onderdeel van de regio. Daarin heeft hij volledig gelijk, we liggen in een regio en wij hebben een verantwoordelijkheid wat dat betreft. Maar dat betekent niet dat we ook de volledige rekening moeten betalen van die regio. Dus de visie is goed, maar de uitvoering laat nog wel wat te wensen over.
Voorzitter, het teruggeven van de stad aan de Stadjers, een kleine krachtige overheid, dit is al jaren de lijn van de VVD. En of u dat nu leuk vindt of niet, die kant gaat het wel op. Niet alleen omdat de financiële speelruimte van de overheid onder invloed van de crisis afneemt, maar ook en vooral om dat de maatschappij verandert. De burger is zelfstandiger, verantwoordelijker en veeleisender geworden. Er wordt minder van de overheid verwacht, maar als er dan iets moet gebeuren, dan moet dat wel goed gebeuren.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, het is misschien een beetje landelijk, maar u zegt dat er een trend is dat mensen van de overheid verwachten dat die zich terugtrekt. Volgens mij is dat helemaal niet het geval, want altijd als je kijkt naar onderzoeken of bijvoorbeeld de zorg meer naar de markt moet of niet, dan zegt men: nee dat willen we niet. Dus hoe komt u er nou bij dat mensen in het land, maar ook in de stad vragen om een overheid die zich terugtrekt?

De heer VAN KEULEN (VVD): Nee, u heeft mij niet goed begrepen, ik heb gezegd: omdat burgers over het algemeen veel zelfstandiger, verantwoordelijker en veeleisender zijn geworden, worden er andere eisen gesteld aan de overheid. Dat betekent dus dat je minder dingen moet doen, dat was mijn volgende zin. Dat je minder dingen moet doen, maar de dingen die je doet, zul je wel goed moeten doen. En de uitdaging zal zijn om met deze ontwikkeling om te gaan onder druk van structureel minder financiële middelen. Begrijpen we elkaar nou?

De heer EIKENAAR (SP): Ja, ik begrijp wel wat u bedoelt, maar ik ben het niet met u eens.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dat kan, maar dat is een ander verhaal. Voorzitter, wij willen geen Forum. Ja, er moet worden geïnvesteerd in de Oostwand. Maar er is een fundamenteel verschil tussen investeren (bijvoorbeeld in de gebouwen en fysieke ruimte) en uitgeven. U weet hoe wij denken over de inhoudelijke invulling van het Forum: die voegt niets toe aan deze stad. Daarover bestaat geen misverstand. De manier waarop het college is omgegaan met deze aanbesteding, is hoewel bestuurlijk correct, naar de raad nogal schofferend. Wij voelen ons nogal voor het blok gezet. Je kunt niet aan de ene kant beweren dat alles ter discussie staat, in het kader van bezuinigingen, maar dan wel gauw het Forum erdoor halen.
Voorzitter, wij staan pal achter de plannen van de zuidelijke ringweg. Voor een zeer gering bedrag krijgt de stad niet alleen een betere ringweg, maar ook een prachtige gebiedsontwikkeling, een impuls voor het belangrijke groen van het Sterrebos, de nadrukkelijke bijdrage aan de vernieuwing van de stad. Het ter discussie stellen hiervan in de vorm van het doen van een onderzoek hiernaar, is ons in het verkeerde keelgat geschoten. Wij maken ons grote zorgen over dat onderzoek dat zal plaatsvinden. De wethouder van verkeer, die liever de tram ziet komen dan de ringweg, laat dit onderzoek uitvoeren voor de wethouder van financiën, dat is dezelfde persoon, die op zoek is naar geld. En dat is een gevaarlijke combinatie, die volgens mij door de coalitiepartijen wordt onderschat.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik ben heel blij dat de VVD haar standpunt over de zuidelijke ringweg veranderd heeft. Ik kan me nog goed herinneren dat het CDA, de ChristenUnie, D66 en de PvdA voorop gingen om te pleiten voor de zuidelijke ringweg. De VVD was samen met wethouder Dekker overigens van mening dat we het allemaal wat rustiger aan konden doen. Ik zal u niet beschuldigen van draaien, ik ben er blij om. Maar stel nou eens een keer dat dat heel veel geld gaat kosten. Er is al een

aantal keren gevraagd naar die nevenstructuur. Mag een gemeente dan kijken hoeveel dat gaat kosten, zonder dat ze knettergek genoemd wordt?

De heer VAN KEULEN (VVD): Daar mag een gemeente altijd naar kijken. Het probleem is alleen dat dat geld nu nog niet in de boeken staat, dus dat het op geen enkele manier een oplossing kan zijn voor de huidige financiële problemen. Dus ik zie de toegevoegde waarde van dat onderzoek niet.

De heer De ROOIJ (PvdA): Maar u weet toch ook dat op het moment dat je zo'n project in de toekomst gaat doen en je weet dat er in de toekomst kosten aan verbonden zijn, dat het ten koste gaat van je meerjarenbeeld? Dat kan toch niet anders?

De heer VAN KEULEN (VVD): Dat is prima, maar je moet er alleen niet van verwachten dat het geld gaat opleveren dat je kunt gebruiken om bijvoorbeeld je weerstandsvermogen aan te vullen. Dat gaat niet gebeuren. Maar goed, ik moet verder.

De heer De ROOIJ (PvdA): Ja, uiteraard.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dank u. Nog even. Ik kan me herinneren dat onze fractie inderdaad samen met wethouder Dekker is opgetrokken en dat mede dankzij de inspanningen van onze fractie er geen weg op palen door de stad komt, zoals u in eerste instantie voorstelde, maar de oplossing die we nou hebben bedacht. Dus, een beetje meer credits daarvoor.

De heer De ROOIJ (PvdA): Het punt is niet altijd slecht.

De heer VAN KEULEN (VVD): Nou, daar heeft u gelijk in.
Voorzitter, wij willen een leefbare stad. Daarom pleiten wij bijvoorbeeld al jaren voor een extra impuls voor de sportverenigingen. Als wij moeten kiezen tussen de tram en de sociale stad, kiezen wij voor de sociale stad. De plannen hiervoor (in de vorm van het armoedebeleid van mevrouw Pastoor) kunnen op onze instemming rekenen. Mag het wat minder? Natuurlijk. We moeten de middelen inzetten waar die effectief zijn. En de inspanningen van de gemeente moeten erop gericht zijn om mensen aan het werk te helpen, niet alleen om ze van inkomen, voordeeltjes en televisies te voorzien.
Het is niet zo ingewikkeld als je zo kijkt naar de huidige problemen. Stoppen met het Forum levert direct geld op. Wat ons betreft staat dat dus nog steeds ter discussie. Suggesties om de exploitatiesubsidie van het Forum onder de loep te nemen zijn nooit serieus genomen. Dus: wel doorgaan met de ontwikkeling van de Oostwand, maar stevig bezuinigen op het Forum en de Forumorganisatie.
De tram: er zijn betere alternatieven. Dat weet u ook, dat weet iedereen. Iedereen weet dat die alternatieven nog nooit serieus zijn onderzocht. Dat de tramplannen door de tunnelvisie van de wethouder van verkeer en een aantal lieden om haar heen zover zijn gekomen, niet ontvankelijk voor suggesties, kritiek of alternatieven.

De VOORZITTER: Ik geloof dat ik het niet zo gepast vindt als u spreekt over een aantal ‘lieden om haar heen’.

De heer VAN KEULEN (VVD): Een aantal personen in haar nabijheid.

De VOORZITTER: Dat vind ik al beter.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, Maar dan nog vind ik het niet gepast om deze woorden te gebruiken in deze raadsvergadering terwijl er bij mijn weten, en ik heb al die commissievergaderingen dacht ik bijgewoond, altijd positief is gereageerd op de uitwerking van de plannen. Weliswaar werd er een andere keuze gemaakt door de VVD, maar de onderzoeken waren allemaal prima, de inspraak was geweldig, ik begrijp deze aanval niet zo.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, u weet heel goed hoe wij over de tram denken, u weet ook heel goed dat wij met de alternatieven zijn gekomen en u weet ook dat als wij die alternatieven goed onderzocht hadden, we nu waarschijnlijk een betere oplossing voor het vervoersprobleem gehad hadden dan er al voorligt. Want die tram zoals die nou in de boeken staat, ik geef hem weinig kans. Maar laat ik

een stukje overslaan en ter illustratie van hoe er over de alternatieven van de tram wordt gesproken, even een kort filmpje laten zien. U speelt de hoofdrol, mijnheer De Rooij.

(Er wordt een fragment vertoond van RTV Noord)

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, dit valt onder de categorie 'Wij van wc-eend raden wc-eend aan'. Ik wil er even op wijzen voorzitter, dat als de VVD fractie nu eens een keer geluisterd had, ze kunnen het terugkijken, heb ik gezegd: "een soortgelijk systeem staat stil in Nancy" en als u daarover twijfelt moet u de heer Schuiling bellen, thans burgemeester te Den Helder, maar hij ging mee.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, er rijdt geen Translohr in Nancy, in tegenstelling tot wat de heer De Rooij beweerde. Ik ga verder met mijn verhaal.

De VOORZITTER: Eerst de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Eerst nog een interruptie, naar aanleiding van dingen. U spreekt over 'de VVD'. Over welke VVD spreekt u nu eigenlijk? Er is een volkspartij, maar ik hoor van uw gedeputeerde van de VVD in de Staten van Groningen dat de tram gewoon doorgaat. Wat bent u ons nu aan het vertellen, welke VVD vertegenwoordigt u eigenlijk?

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, dat is een buitengewoon voorspelbare interruptie van iemand die blijkbaar helemaal niets heeft begrepen van hoe het hier werkt in bestuurlijk Nederland. De heer Bouwmans vertegenwoordigt het standpunt van Gedeputeerde Staten. Gedeputeerde Staten bestaat helaas niet alleen uit de VVD, net als hier, er bestaan meerdere partijen. De heer Bouwmans spreekt namens Gedeputeerde Staten, niet namens de VVD. Dus ik denk dat dat het kortste antwoord is. Als u wilt weten hoe de Statenfractie van de VVD over de tram denkt, dan verwijs ik graag naar de berichtgeving daarover op RTV Noord. Voorzitter, ik ga even verder met mijn verhaal.

De VOORZITTER: U moet ook afronden nu.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, daar was ik al bang voor. Ik ben er bijna doorheen.
In maart, toen bleek dat de door deze raad in geringe meerderheid vastgestelde begroting over 2012 alweer achterhaald was, heb ik gezegd dat het vertrouwen van de VVD-fractie in de wethouder van financiën tot een dieptepunt was gedaald. Dat wij keuzes verwachtten in de voorjaarsnota. Dat dit college met voorstellen zou moeten komen om deze stad uit de financiële misère te halen. En hier staan we dan. Met een voorjaarsnota die vooral opvalt door gebrek aan keuzes, door opnieuw zaken vooruit te schuiven en de pijlen op de provincie te richten, tegen beter weten in. Wij zeggen: Niet doorschuiven, maar aanpakken.
Voorzitter, zolang de tram nog op deze manier op de planning staat, zijn wij niet bereid om verdere bezuinigingen voor onze rekening te nemen. En lastenverhogingen al helemaal niet.

De VOORZITTER: Dit was uw bijdrage?

De heer VAN KEULEN (VVD): Nou, er werd wat geroepen, dacht ik.

De VOORZITTER: Oh, de heer Luhoff.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ik heb nog drie vragen voorzitter.

De VOORZITTER: Nee, dan kan ik geen interrupties meer toestaan. Dan moet u nu ook af gaan ronden.

De heer VAN KEULEN (VVD): Oké. Drie vragen aan het college.
1. U heeft het in de voorjaarsbrief over het opmaken van de begroting in september en het besluit over de tram dat, wat u betreft, dan pas aan de orde is. Hoe gaat u de raad hierbij betrekken?
2. Welke prioritering geeft u aan de grote projecten? Dus welke sneuvelt als eerste als de financiële situatie niet verbetert?
3. Hoe verlopen de gesprekken met de provincie? Heeft u al zicht op een oplossing?

Voorzitter, het moge duidelijk zijn dat op basis van de reactie van het college op deze vragen en op onze bijdrage het vervolg van het debat bepaald zal worden. En het mag ook duidelijk zijn dat het er niet zo florissant uitziet.
Ik heb 2 moties.

Motie (3): Bijdrage Forum aan Bezuinigingen (VVD, CDA, PvdD)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de Voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- het Forumproject is gestart onder een financieel gunstig getij;
- de financiële situatie sindsdien beduidend slechter is geworden;
- het Forumproject tot nu toe qua bezuinigingen uit de wind is gehouden;
- de voorjaarsbrief spreekt over de noodzaak van forse bezuinigingen, maar geen voorstellen bevat over bezuinigingen op het Forum, in investeringen noch in exploitatie;

Overwegende dat:
- het onder deze omstandigheden niet realistisch is om het Forumproject volledig ongemoeid te laten;
- het gezien de noodzaak tot bezuinigen gewenst is om ook het Forum tegen het licht te houden om te kijken naar incidentele en structurele bezuinigingen;

Verzoekt het college:
- bij de voorbereiding van de begroting 2013 de raad bezuinigingsvoorstellen met betrekking tot het Forum voor te leggen, zodat de raad daar een besluit over kan nemen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (4): Eerst de tram (VVD)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het financieel meerjarenbeeld 2013-2016,

Constaterende dat:
- de financiën van de stad zwaar onder druk staan;
- met het schrappen van de RegioTram de grootste financiële nood voorlopig voorbij lijkt;
- er alternatieven zijn voor de huidige RegioTram die niet voldoende zijn onderzocht;
- het onder de huidige financiële omstandigheden onverantwoord is om een dergelijk project aan te besteden;

Overwegende dat:
- het mogelijk schrappen van het project zuidelijke ringweg onwenselijk is,

Spreekt als zijn mening uit:
- dat alvorens wordt gezocht naar aanvullende bezuinigingsmaatregelen, allereerst het tramproject geschrapt moet worden;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Gijsbertsen, GroenLinksfractie.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, politiek is een mooi ding, soms. Ik zit even naar het debat te kijken, ik ben zelf, dat weet een aantal van jullie wel, niet alleen politiek actief omdat ik vind dat we een beetje beter voor elkaar moeten zorgen en ook voor deze planeet moeten zorgen, maar ook omdat ik politiek als zodanig een mooi ding vind. Mijn studie was ook in die richting en ik vind dat er iets moois is aan het gegeven dat wij mensen kiezen om ons te vertegenwoordigen en dan individuele belangen af te wegen en uiteindelijk te kijken wat het collectieve belang is. Het is ook heel bijzonder en goed dat er ook weer 39 mensen zijn in deze raadszaal, die dat willen doen. Ik ben trots dat ik daar deel van kan uitmaken. Ik ben ook wel eens minder trots. Wat heet, als je naar een verjaardagsfeestje gaat en je zegt dat je in de politiek zit, nou, ik weet niet of de reacties altijd zo positief zijn. Je kunt eigenlijk veel beter zeggen dat je advocaat bent of bondscoach, in ieder geval: politiek is niet altijd wat mensen graag willen horen. Voor een deel hoort dat bij wat politiek is: je maakt keuzes en dat betekent dat sommige mensen het met je eens zijn en andere mensen niet. Wat mij wel raakt, is als mensen tegen mij zeggen, of dat nou burgers zijn of

professionals uit wat voor vakgebied dan ook: ik denk, als ik naar de debatten kijk: gaat dat over mij? Gaat dit over waar ik elke dag mee bezig ben? Een schrale troost is dan dat politici dat zelf, zelfs in deze zaal, ook weleens denken. Op de een of andere manier zijn politici er ook goed in om met elkaar een werkelijkheid te creëren waar je vervolgens met elkaar in leeft. Dat is soms een wisselwerking met de media, maar in elk geval zit daarachter een politiek doel of een electoraal doel dat je wilt bereiken. Dat leidt dan tot veel spinnen en veel waarheden, waarvan niemand meer precies weet wie ze eigenlijk verzonnen heeft. Dus hoe waar zijn die dan eigenlijk? En het leidt ook tot conflicten die echt zijn of die minder echt zijn.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Vele waarheden in de politiek, dat is een gegeven, denk ik. Krijgen we uw waarheid nog te horen vandaag?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, de heer Van Keulen raadt mijn volgende zin, want ik sta hier nu om de werkelijkheid van GroenLinks over de staat van deze stad met u te delen. Dat is misschien een iets andere werkelijkheid dan die waarin anderen in deze zaal leven. Ik geloof niet dat we nu door visieloos speculeren aan de rand van de afgrond staan of iets dergelijks. Volgens mij onderschat je dan de economische crisis en volgens mij overschat je dan ironisch genoeg ook de rol van het college. We hebben wel een aantal concrete problemen: een tekort van 6 miljoen euro, een reservepositie die met 65 miljoen euro moet worden aangevuld en sombere vooruitzichten voor zeker de komende twee jaar. Dat is niet niks en dat betekent dat je samen maatregelen moet treffen en dat is een akelige klus. Het is ook een klus die je kunt klaren. Ik kom daar straks uitgebreider op terug, maar ik wil eerst over iets anders spreken.
Volgens mij gaat het debat niet in de eerste plaats alleen maar over de economische crisis, rijksbezuinigingen, Rutte, Meerstad, Regiotram, de zuidelijke ringweg zelfs. Ook niet over het weerstandsvermogen en over wijsheid achteraf. Ook niet over wc-eend en knettergekke bestuurders trouwens. Uiteindelijk gaat dit debat over waar elk debat in deze raad over gaat: in wat voor stad wil je leven? Welk perspectief bied je aan mensen in deze stad en in deze regio?
Kort en goed, GroenLinks wil een sociale en duurzame stad, met de blik op de toekomst gericht. En de omstandigheden mogen dan veranderen, maar die doelen blijven wel hetzelfde. Dat mogen mensen ook van ons verwachten. Juist nu de financiële situatie zo moeilijk is geworden, kun je van een vooruitstrevend stadsbestuur verwachten dat het het verschil maakt. En dat gebeurt niet door een negatieve spiraal in gang te zetten. Ik had in de commissie een debatje met de wethouder over de toon van de voorjaarsbrief, die ik bang en defensief genoemd heb. Een beetje in lijn met de tijdgeest, zou ik zeggen. En hoewel de wethouder aangaf dat de intentie van het college dezelfde is als de mijne, is mijn toon een andere. Die is namelijk: wij gaan het ons toch in deze stad niet laten gebeuren dat we in deze moeilijke economische tijden, waarin het erop aankomt, de positieve ontwikkeling van de stad breken. Daar doet GroenLinks niet aan mee. Steden in heel Nederland hebben te maken met tekorten en moeten lastige keuzes maken. Keuzes tussen investeren in de toekomst en behoud van het bestaande, tussen langetermijnpolitiek en kortetermijnpolitiek. Van al die steden kan met name Groningen het niet maken om voor stilstand en de korte termijn te kiezen. De stad draagt een grote verantwoordelijkheid om voorzieningen te bieden aan haar hele omgeving.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, is GroenLinks niet bang dat het zozeer de nadruk gaat leggen op langetermijnproblemen en met mondiale problemen rekening houdt, dat het de maat van de stad en de korte termijn uit het oog verliest?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, nee, daar ben ik niet bang voor, want ik kan tellen. Ik tel niet alleen tot 2013 maar ik tel ook tot de jaren daarna.
Mensen uit de hele regio werken hier, studeren hier, gaan hier naar het ziekenhuis, ontspannen hier, `bezienswaardigen' hier... Dat kan allemaal omdat we ruimte bieden aan grote werkgevers als het UMCG en kennisinstellingen, omdat we bereikbaar zijn en aantrekkelijk zijn voor forensen en bezoekers, omdat we economische sectoren als duurzame energie, Healthy Ageing en ICT optimale kansen bieden. Die kracht van Groningen is natuurlijk niet alleen goed voor mensen buiten de regio maar ook voor de Stadjers zelf. Ik zeg tegen de heer Prummel: voldoende werk en een hoog voorzieningenniveau, prettige

wijken, we kunnen er alleen maar voor zorgen als we onze motor draaiende houden. Als je ook voor de lange termijn die sociale stad wil, moet je niet stil blijven staan. Daarom zijn investeringen van zo groot belang. Het aantal studenten groeit, Groningen is een groeiende en bloeiende stad, maar daarmee heb je ook op ruimtelijk gebied een opgave te vervullen. Als je die opgave niet oppakt, zeg ik ook tegen het college, dan dreigt een negatieve spiraal. Dat mag dus niet het gevolg zijn van deze economische crisis. Dat is ook de reden waarom wij als partij waarde hechten aan alle RSP-projecten. Het zou moeilijk te begrijpen zijn als Noord-Nederland de vele honderden Zuiderzeelijnmiljoenen voor economische ontwikkeling laat liggen en niet op tijd besteedt. De afgelopen decennia heeft de regio juist steeds afstand genomen van het Calimero-complex en vertrouwen gekregen in de eigen kracht, een term die nu in Den Haag trouwens erg in is. Die kans ga je toch nu niet laten lopen? De inwoners van deze stad en regio verdienen ook beter.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, wanneer je niet het risico wilt lopen dat geld op de plank blijft liggen, dan zou er toch ook een alternatief gemaakt moeten zijn voor bijvoorbeeld een tramplan, zoals de Staten dat hebben gevraagd? Dat heeft uw eigen wethouder nagelaten. Zij zet al haar kaarten op één heel onzekere uitkomst.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, waar we in dit huis ook heel goed in zijn, is dezelfde discussie elke keer opnieuw voeren. Dat is ook soms het belang van een aantal partijen, maar wat iemand anders daar ook van zegt, we hebben tot 2007 een traject met elkaar doorgemaakt, waarin we juist de keuze voor dit vervoermiddel gemaakt hebben. Nu, en ik zeg dat ook tegen mensen die spraken over ‘een schip met geld nodig hebben’, is er eigenlijk een schip met geld, want we hebben het op een of andere bijzondere wijze voor elkaar gekregen dat er allemaal overheden zijn die zeggen: wij willen grof meebetalen om jullie vervoersprobleem op te lossen en ervoor te zorgen dat de stad er voor de komende jaren ook financieel positiever uitziet. Dat is een kans die je niet moet laten lopen.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, er is inderdaad een schip met geld, daar geef ik u gelijk in. Alleen, de vraag is wel of dat schip deze kant op vaart.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, waarom niet zou ik willen zeggen. Volgens mij zijn wij hier degenen die hier voortdurend vraagtekens bij plaatsen.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, maar aan de andere kant van de Grote Markt bepalen ze de koers op dit moment en die is helemaal naar de oceaan gericht.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, het probleem met de provincie is helder. Daar moeten ook beide stadsbesturen met elkaar over in gesprek, maar het is niet zo dat er een provincie is die zegt: wij willen de tram niet meer of: wij willen de zuidelijke ringweg niet meer, dat geld gaan wij aan andere dingen besteden. Die afspraken zijn er en daar staat men ook voor. Daar moet je dus met elkaar aan bouwen, ook als het moeilijk wordt.
Voorzitter, geen oplossingen bieden voor de problemen, hoe dan ook, welk middel je dan inzet, is sowieso wat GroenLinks betreft geen optie en dat staat in feite ook in de voorjaarsbrief. Oplossingen bieden voor de problemen van morgen is een van de criteria waar GroenLinks de begroting 2013 op zal beoordelen. Twee andere belangrijke criteria zijn een verantwoord financieel beleid en blijvende zorg voor de kwetsbaren in deze stad.
Voorzitter, zou ik mijn spreektijd mogen?

De Griffie: Nog drie minuten.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ja, dat vreesde ik al een beetje. Goed. De financiële situatie van de gemeente is met name een gevolg van de achterblijvende ontwikkelingen van woningbouwlocaties en bedrijventerreinen. Ik deel de mening van andere partijen dat het noodzakelijk is om het weerstandsvermogen aan te vullen en die 0,8, daar streven ook wij naar. Ik ben blij met de vindplaatsen die het college in de voorjaarsbrief heeft aangegeven van die 70 miljoen euro die gevonden moet worden.

Veel van de gepresenteerde mogelijkheden achten wij heel goed denkbaar, maar aantasting van de sociale infrastructuur willen we in een tijd van toenemende armoede vermijden. Met name de post van heroverweging van extra beleid zouden wij daarom het liefst achterwege laten.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen en u weet nu allemaal dat de heer Gijsbertsen zo langzamerhand richting het einde van zijn betoog gaat.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, even een heel korte vraag aan de heer Gijsbertsen. U heeft het over het aanvullen van het weerstandsvermogen. Dat lijkt me een verstandige koers. Ik ga ervan uit dat u daarmee bedoelt: 0,8 in 2013?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, het college heeft aangekondigd dat het voorstellen doet voor aanvulling van het weerstandsvermogen bij de begroting voor 2013. Ik constateer dat de accountant heeft gezegd: je kunt dat in een jaar doen, je kunt er ook nog een aantal jaren voor nemen. Het hangt er een beetje van af hoe je dat vervolgens financieel dekt. Dat zie ik dan graag tegemoet bij de begroting voor 2013. Als er maar een goed degelijk financieel verhaal ligt. Een vraag aan het college is, in aansluiting op wat de heer De Rooij zei, naar de aanvullende bezuinigingen. Daar zou ik ook graag een antwoord op hebben.
Dan, tot slot voorzitter, wat ik ook nog graag kwijt wil: we hebben dat derde criterium van zorg voor de kwetsbaren in onze stad en we hebben een aantal positieve ontwikkelingen vanuit het Rijk, maar niettemin komen er problemen in de sociale budgetten op ons af. Een sociale stad, nu en in de toekomst, moet topprioriteit blijven van dit college. Daarvoor moet wel een en ander worden overwonnen en daarom hebben wij een aantal moties die we zullen indienen, die erop gericht zijn om kwetsbaren in deze stad te steunen. Alleenstaanden met kinderen die een kapotte wasmachine hebben, gezinnen die niet op straat mogen belanden, slachtoffers van mensenhandel die wij willen toekomst willen bieden, dat moet wel geregeld zijn.
Voorzitter tot slot, de laatste woorden: velen zullen met belangstelling uitkijken naar de conceptbegroting van 2013. Burgers van deze stad, mensen in deze raadszaal en ook de werkgevers en kennisinstellingen en ondernemers in deze stad en ik zeg tegen het college: houd u in alle verbaal geweld het hoofd koel en het hart warm en dan vertrouwt GroenLinks in oktober op een sociale en duurzame begroting met perspectief. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij nog.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. De heer Gijsbertsen noemt heel kort de bezuinigingsmogelijkheden en zegt dat hij daar wat geld in ziet, maar dat hij de sociale infrastructuur niet wil aantasten. Nou, er zijn nogal wat bezuinigingsmogelijkheden die daar raakvlakken mee hebben. Hoeveel miljoen ziet u nu in de bezuinigingsmogelijkheden die door het college zijn gepresenteerd? Anders kun je natuurlijk heel gemakkelijk zeggen dat je alle ambities hoog wilt houden, maar als je A zegt moet je natuurlijk ook B zeggen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik zie een lijst die optelt tot een totaal van 300 miljoen euro. Ik heb gezegd: die heroverweging van extra beleid, dat is uit mijn hoofd zo'n 80 miljoen euro. Dat vind ik het meest tricky in het hele lijstje. RSP-projecten zouden ook niet mijn voorkeur hebben omdat je dan op de lange termijn de stad schaadt en dan houd je nog een hele lijst over van maatregelen waar met mijn fractie op zijn minst over te praten valt.

De VOORZITTER: De heer De Rooij is nu door zijn spreektijd heen, sorry, de heer Gijsbertsen.

Motie (5): Armoedebeleid (GroenLinks, SP, PvdA)
“De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende de Voorjaarsbrief,

Overwegende dat:
- voor het armoedebeleid een tekort dreigt te ontstaan voor 2013 en volgende jaren door het toenemende beroep op maatregelen en voorzieningen;
- door de doelgroep ‘goede inkomensondersteunende maatregelen en een goede schuldhulpverlening’ werden aangegeven als een van de belangrijkste thema's in het

onlangs gehouden onderzoek naar een nieuw armoedebeleid;
- het college in de voorjaarsbrief ook constateert dat waarschijnlijk aanvullende financiering nodig is voor het nieuwe armoedebeleid;

Spreekt als zijn mening uit:
- dat het zoveel mogelijk instandhouden van het bestaande pakket aan voorzieningen uit het armoedebeleid (bijzondere bijstand, schuldhulpverlening, de fondsen voor kinderen, witgoedregeling, collectieve ziektekostenverzekering et cetera) uitgangspunt is voor het vormgeven van het nieuwe armoedebeleid;

Verzoekt het college:
- met bovenstaande mening rekening te houden bij het opstellen van de begroting 2013;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (6): Mensenhandel (GroenLinks, ChristenUnie, SP, PvdA)
"De gemeenteraad van Groningen, bijeen in vergadering van 27 juni 2012, behandelende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- de aanpak van mensenhandel een prioriteit is binnen het Groninger veiligheidsbeleid en een belangrijke rol in de hulpverlening aan slachtoffers van mensenhandel is weggelegd voor de zorgcoördinator;
- de zorgcoördinator tot 2013 wordt betaald uit de algemene middelen van de Maatschappelijke Juridische Dienstverlening (MJD);
- de MJD aangeeft hier vanaf 2013 geen ruimte meer voor te hebben;
- de werkzaamheden van de zorgcoördinator daardoor onder druk staan;

Overwegende dat:
- naast een doeltreffende samenwerking tussen betrokken organisaties een gedegen zorg- en hulpverlening minstens zo belangrijk is;
- de rol van de zorgcoördinator cruciaal is op het gebied van preventie, signalering, hulpverlening en het creëren van perspectief voor slachtoffers van mensenhandel;
- de inzet, vertaald in fte, die op dit moment wordt besteed aan de bestrijding van mensenhandel, noodzakelijk is;
- de aanpak van mensenhandel onder druk staat gelet op landelijke bezuinigingen en voornemens (beperken van bedenktijden);
- de raad bij eerdere gelegenheden zorg heeft uitgesproken over de zorgcoördinatie en het college daarom op 12 juli aanstaande een expertmeeting organiseert over zorgcoördinatie bij mensenhandel;

Verzoekt het college:
- afhankelijk van de uitkomsten van de expertmeeting mensenhandel maatregelen te treffen om de zorgcoördinatie bij de aanpak van mensenhandel te waarborgen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (7): Integratie & Emancipatie (GroenLinks, PvdA, D66)
"De gemeenteraad van Groningen, bijeen in vergadering van 27 juni 2012, behandelende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- er in 2011 geen 'Integratie Effectrapportage' is uitgevoerd, zoals in integratienota 'Nu ritsen!' werd voorgesteld;

Overwegende dat:
- het gemeentelijk beleid gericht op integratie en emancipatie zich inzet voor de participatiemogelijkheden van alle inwoners en een open maatschappelijk klimaat met ruimte voor diversiteit nastreeft;

Verzoekt het college:
- tweejaarlijks de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken;
- de uitkomsten hiervan in 2013 voor te leggen aan de raad en te betrekken bij de behandeling van

het integratie- en emancipatiebeleid;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (8): Noodopvang (GroenLinks, SP)
"De gemeenteraad van Groningen, bijeen in vergadering van 27 juni 2012, behandelende de voorjaarsbrief,

Overwegende dat:
- de gemeentelijke noodopvang voor vluchtelingen elk jaar incidenteel wordt gefinancierd (AMW-project, leefgeld, opvang);
- door het college een aantal keren is aangegeven dat het beroep op noodopvangvoorzieningen stijgt (o.a. in de gemeenterekening over 2011);

Verzoekt het college:
- in de begroting voor 2012 tenminste het bedrag dat in 2012 voor noodopvang asielzoekers en vluchtelingen is uitgetrokken te handhaven en, wanneer er indicaties zijn dat dit bedrag tekort gaat schieten, het bedrag te verhogen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (9): Noodopvang (GroenLinks)
"De gemeenteraad van Groningen, bijeen in vergadering van 27 juni 2012, behandelende de voorjaarsbrief,

Overwegende dat:
- Groningen de ambitie heeft om de duurzaamste stad van Nederland te zijn en in 2035 energieneutraal
- zichtbaarheid en meetbaarheid van belang zijn voor de realisatie van de ambities en inspirerend zijn voor duurzaamheidsinitiatieven in Groningen;
- het uitblijven hiervan kan leiden tot onverschilligheid of scepsis;

Verzoekt het college:
- jaarlijks, bijvoorbeeld op de dag van de duurzaamheid, op een centrale en fysieke plek zichtbaar te maken wat de gemeentelijke inspanningen zijn voor duurzaamheid, en daarbij ook aandacht te besteden aan andere succesvolle initiatieven in de stad;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: En dan is het woord aan de heer Prummel van de Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de bespreking van de voorjaarsnota geeft de raad de mogelijkheid om politieke keuzes in de begroting, zoals die door het college deze zomer in concept zal worden gemaakt, te beïnvloeden. Dat tenminste, is de theorie. De praktijk is misschien anders. De Raad vergadert in het openbaar, maar elders in dit gebouw vergadert, achter gesloten deuren, een coalitieoverleg. Daar wordt de werkelijke koers uitgezet.

De heer LUHOFF (D66): Waar is dat coalitieoverleg? Ik heb geen uitnodiging gehad.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nou, daar wordt zo vaak naar verwezen in de collegeverslagen, dus het moet echt wel plaatsvinden. Aangezien u tot de coalitie behoort, zult u daar heus wel bij geweest zijn.
Voorzitter, dit jaar is ook dat coalitie overleg niet eenvoudig. Niemand weet wat het kabinet uiteindelijk zal besluiten over het gemeentefonds en over tal van zaken die de financiële armslag van Groningen gaan bepalen. Het is denkbaar dat ook op provinciaal en gemeentelijk niveau nieuwe tegenslagen wachten.
Wanneer de raad afgelopen jaar de tegenbegroting van de Stadspartij als leidraad had genomen, dan stonden we er een stuk beter voor. Maar, helaas, de raadsmeerderheid volgde het college.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Ik weet niet of dat zo is, want in uw tegenbegroting zat, uit mijn hoofd, een fout van 40 miljoen euro. Dus ik weet niet of de stad daar heel veel beter van was geworden.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): U las die begroting op een verkeerde manier. Dat heb ik u toen ook al uitgelegd. Het getuigt niet van goede wil om een stuk te pakken, een zin te nemen die misschien op twee manieren kan worden uitgelegd en daarop te blijven hameren.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, ik ben ervan overtuigd dat als dit college in haar begroting een fout van 40 miljoen euro had gemaakt, u er wel een klein puntje van had weten te maken. Of niet?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, één zin in een tegenbegroting hebt u eruit genomen en zo was u ontslagen van de verplichting om uit te leggen waarom u een niet-sociaal beleid van een college dat voornamelijk investeert in stenen en staal, steunt. En waarom u onvoldoende kunt doen voor kwetsbare inwoners van de stad, want de SP laat kwetsbare inwoners van deze stad in de steek door aan dit college te blijven deelnemen.

De VOORZITTER: Laatste interruptie van de heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): U moet mij een ding nageven. Ik heb uw tegenbegroting beter gelezen dan uzelf, dus ik heb me er heel goed in verdiept geloof ik.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik kan me niet voorstellen dat dat het geval is.
Voorzitter, het grote probleem van dit college is een gebrek aan daadkracht. Werkelijke daadkracht voorzitter, dat is niet iets bedenken en in het wilde weg van alles plannen, werkelijke daadkracht is ook besluiten dat je iets niet uit kan voeren. Dit college had al lang in moeten zien dat de plannen voor een tram eigenlijk niet uit te voeren zijn om praktische en om organisatorische redenen. Financieel is het ook achteraf niet haalbaar gebleken. Bij het Forum had het college ook al lang moeten zien dat, aangezien aan geen van de randvoorwaarden is voldaan, dat plan ook afgezegd had moeten worden. De particuliere investeringen zijn nooit gekomen, de nieuwe functies zijn nooit gekomen en er was ons beloofd: er zou niet alleen maar worden gesleept met bestaande functies. Aan geen enkele voorwaarde is voldaan en in zo'n geval moet je daadkracht tonen, dan moet je zeggen: nee, het is niet gelukt. Dan moet je niet als een arrogante bestuurder blijven zeggen: ik heb iets bedacht en nu ga ik het uitvoeren want ik ben de baas. En dat is de sfeer die dit college in de stad uitdraagt.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik wachtte even op een punt. Het woord ‘achteraf’ triggerde mij een beetje met betrekking tot de tram. Hoezo achteraf? U bent wel zeer daadkrachtig dat u de besluitvorming helemaal overslaat. Ik bedoel: dat moet toch allemaal nog plaatsvinden?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Als je nou echt onbevooroordeeld tegenover het probleem staat, dan had je al lang kunnen vaststellen dat die tram het niet wordt.

De heer De ROOIJ (PvdA): Oh.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Kijk, dat is nou nog eens een goed debat.
Voorzitter, in de andere steden is al eerder de tering naar de nering gezet. Alleen Groningen is, alsof er niets aan de hand is, doorgegaan met potverteren en met prestigeprojecten.
Het college slaagde er niet in om het aantal ambtenaren naar een voor een Nederlandse gemeente gebruikelijk niveau terug te brengen. Er werd niet gekozen voor het snijden in de miljoenenvretende prestigeprojecten. De collegepartijen hielden elkaar gevangen; zolang D66 maar een Forum kreeg, GroenLinks een tram mocht aanleggen en de twee socialistische partijen een sociaal beleid konden voeren, min of meer dan, zat het college stevig in het zadel.
Nu er te weinig geld is voor sociaal beleid, of tenminste voor de reparatie van de door Den Haag opgedrongen maatregelen, raakt het college uit balans. Nu wreekt het zich dat de SP zo aan het pluche heeft gekleefd. Nu komt de PvdA er achter dat de tram van Karin Dekker zoveel geld kost dat het niet mogelijk is om tegelijkertijd behoorlijk sociaal beleid te voeren. Nu pas ziet collega Arjan de Rooij in dat hij te lang is meegegaan.

Het college mag vandaag uitleggen waarom het ondanks alle waarschuwingen in zeven sloten tegelijk is gelopen. Ik zal die zeven sloten eens even laten zien. De eerste is de tram. Miljoenen uitgegeven en als hij nu wordt afgestemd, dan is dat geld verloren. Het is altijd nog beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Het Forum, voorzitter, behoort bij de begroting bij de afwegingen voor bezuinigingen, want het is nog niet gebouwd. We kunnen het nog afzeggen. Dat het Forumgebouw en de subsidieslurpende Forumorganisatie nergens genoemd worden is onbegrijpelijk. Wat de Stadspartij betreft moet onmiddellijk met het Groningse Forumgebouw gestopt worden en moet de Forumorganisatie daaromheen worden ontmanteld. De noodlijdende cultuursector kan dit geld veel beter besteden. Er valt veel te bezuinigen op het ambtelijk apparaat, dat de plannen voor het Forumgebouw en de Forumorganisatie op dit moment uitvoert. De 2,5 miljoen euro per jaar kunnen we direct besparen of anders besteden.
De politieke contacten, voorzitter. Dat is een heel diepe sloot geworden voor dit college. Daar gaan dingen echt mis. Sommige wethouders denken koninkjes te zijn of tenminste de volkscommissarissen van de Volksrepubliek Groningen. De betrekkingen met de provincie zijn vooral door de wethouder van financiën en verkeer ernstig verstoord. Dezelfde wethouder heeft, voorzitter, de verhoudingen met de raad en met de Staten op het spel gezet door dubbel spel te spelen! In de raad werd aangedrongen op het vastleggen van keuzes in het overleg over de besteding van de RSP-middelen. In het bestuurlijk overleg trok de wethouder zich daarvan niets aan. De brief van de provincie van 5 juni stelt het optreden van Karin Dekker ook aan de kaak! Daarin klaagt de provincie over het feit dat wethouder Karin Dekker, ‘u’ staat daar, geen keuze heeft willen maken. Het dubbele spel breekt wethouder Dekker nu op. Zij kan geen claim leggen op geld uit de spoorlijn Groningen - Heerenveen, en zonder dat geld kan ze haar tram niet redden! En dat is eigenlijk maar goed ook.
De lastendruk in Groningen, dat is nog een sloot. Die is veel te hoog. Dat merken de ondernemers. Dat beperkt de bedrijvigheid en de banengroei. Wie over lastendruk spreekt voorzitter, spreekt niet alleen over belasting maar ook over parkeertarieven. Dat is nog een sloot, het parkeerbedrijf. Een te hoog parkeertarief is een rem op de bestedingen in onze winkels. Het is een aderlating voor onze inwoners. Eenmalig afschrijven op de veel te duur ingeboekte parkeergarages zou uitkomst bieden. Dan kan het parkeertarief omlaag. Een lager tarief levert ook vollere garages op.
De zuidelijke ringweg voorzitter, daar zal nooit een substantieel bedrag kunnen worden bezuinigd.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, ik snap hem even niet. De heer Prummel zegt dat de parkeergarages in een keer moeten worden afgeschreven, maar dat kost ook geld. Dus wat levert het nou eigenlijk op, of we nu in een keer afschrijven of gewoon gedurende een tijdje?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nou, dat is een financieel-technisch iets, maar als je iets voor heel veel geld op je balans hebt staan, dan moet je flinke huren gaan vragen aan mensen die daar gebruik van maken. Maar de werkelijke waarden van die garages zijn lang zo hoog niet als ze op dit moment lijken, omdat mensen er geen gebruik van willen maken. Ze staan te duur in onze boeken.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dus?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dus moeten we er op afschrijven. De waarde van die garages is niet de waarde waarvoor ze op de balans staan.. Als u een Coca-Cola automaat voor uw huis zet in de hoop dat uw buren daar allemaal flesjes cola uithalen en niemand maakt daar gebruik van, dan zult u hem snel moeten gaan afschrijven.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik hoop dat de heer Prummel zich realiseert dat hij op zich een leuk punt heeft met de parkeergarages, maar op het moment dat je gaat afschrijven op die parkeergarages, moet dat geld ergens vandaan komen en dat gaat in uw redenatie volgens mij vele tientallen miljoenen extra kosten. Beseft u dat?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja, jazeker, wij bezuinigen nog niet voldoende in deze stad. Een aantal bezittingen van de stad staat veel te hoog op de balans.

Voorzitter, de ambtenarij. Groningen heeft veel teveel ambtenaren in dienst. Die ambtenaren zijn te vaak aan het werk met de verkeerde taak, ze schrijven beleidsnota's maar voor het werk in plantsoenen en op straten zijn te weinig mensen beschikbaar. De raad stelde een bezuinigingsopgave vast van 45 miljoen euro, grotendeels te realiseren in de eigen organisatie. Daarbij moet worden bedacht dat er ook nog een bedrag van 25,8 miljoen euro van de lopende bezuinigingsopgave moet worden gerealiseerd. De gemeentelijke organisatie blijft, ook binnen deze plannen, nog steeds te groot. We moeten ons ambitieniveau bijstellen, want dan kunnen we met een kleinere organisatie toe.
Het college verwacht een uiteindelijke formatievermindering van 150 fte te realiseren. Daarom wil het college in de huidige collegeperiode geen aanvullende bezuinigingen aan de eigen organisatie opleggen. Dat zou de dienstverlening in gevaar brengen. De Stadspartij wil toch bezuinigen op beleid en onnodige grote projecten. Dat geeft de mogelijkheid om te bezuinigen op het ambtenarenapparaat.
Centraal in het voorjaarsdebat, voorzitter, staat voor de Stadspartij dat een kleinere gemeentelijk overheid de stad Groningen veel beter zou passen. De Groningse bezuinigingen op personeel stellen niet voldoende voor. Gemiddeld hebben steden elf ambtenaren op duizend inwoners.

De VOORZITTER: Een interruptie van de heer Eikenaar en dan moet u gaan afronden.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, daarom plaats ik die interruptie nu ook. Dat was niet een specifiek punt in uw woordvoering waar ik een interruptie op wil plegen, maar ik heb deze vragen vorig jaar ook al gesteld. Het blijft toch elke keer boven de markt hangen als u het woord voert bij het voorjaarsdebat. Wat wilt u nou zelf met deze stad? U heet Stadspartij, ik ga ervan uit dat u dan ook een visie op de stad hebt, maar die heb ik tot nu toe niet gehoord. U reageert alleen puur op wat het college allemaal wil en dat wilt u niet. Ik neem aan dat daar tegenover staat wat u wel wilt, maar daar heeft u geen woord aan gewijd. Ja, u heeft weinig tijd meer, misschien in tweede termijn.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Laten we daar heel handig een website voor hebben. Als u uw computer neemt dan kunt u ons beginselprogramma en ons verkiezingsprogramma allemaal nalezen.
Voorzitter, ik hervat mijn betoog.
Groningen zal als eerste stad om de stad financieel gezond te maken ambtelijke functies moeten laten vervallen.

De VOORZITTER: Hoeveel punten heeft u nog, want u moet echt afronden.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik heb er nog maar een voorzitter. Zolang de tram nog op de agenda staat, kan de Stadspartij geen bezuinigingen en geen lastenverhogingen accepteren. Die belofte kan ik makkelijk doen voorzitter, want wanneer we de tram schrappen, is er geen bezuiniging nodig. Dan is een lastenverhoging ook niet nodig. Centraal in dit debat zou moeten staan: het afscheid van de tram, die nooit de regiotram heeft kunnen worden.

De VOORZITTER: De heer Prummel is door zijn spreektijd heen. U had geen moties? Dan is het woord aan de heer Eikenaar van de SP-fractie.

De heer EIKENAAR (SP): Goedendag mevrouw Dekker. Dank u voorzitter.
Ik raak helemaal van mijn à propos. Groningen in 2020 is nog steeds een levendige stad. Een stad die goed door de crisis is gekomen. Een stad waar iedereen in Nederland over zegt: daar hebben ze het voor elkaar gekregen, zonder kaalslag de crisis overleefd. Groningen is een stad waar iedereen prettig samenwoont, naar elkaar omkijkt, betrokken is bij de wijk, de zorg op orde is en niemand aan zijn lot wordt overgelaten. We hebben een rijk cultureel leven, voor ieder wat wils. Groningen is nog steeds de trekpleister die het nu is. Natuurlijk, als de crisis er niet was geweest hadden we meer kunnen doen, maar het was wél crisis en we hebben het toch maar mooi gered. Daar kunnen we trots op zijn.
Groningen in 2020 is een prachtige stad. Daar kunnen wij voor zorgen. Wij zijn niet enkel slachtoffer van de omstandigheden, wij zijn gekozen om de omstandigheden te scheppen waarin mensen kansen hebben om iets van hun leven te maken.
Natuurlijk, het zou helpen als de crisis volgend jaar tot een einde zou komen. Maar laten we eerlijk zijn, dat lijkt mij niet reëel. Die crisis houdt nog wel even aan. Natuurlijk, het zou helpen als de SP bij de komende verkiezingen een geweldige uitslag zou neerzetten en deel zou nemen aan een regering. Gelukkig is die kans wel reëel. En dat zou ons allen optimistisch moeten stemmen. Maar ook als dat laatste niet gebeurt, wij zijn daar niet van afhankelijk voor onze eigen keuzes. De SP kiest ervoor te

blijven investeren in de samenleving. Dat die keuze in financieel moeilijke tijden consequenties heeft, is glashelder. Elke keuze heeft in deze tijd een keerzijde. Dat geldt niet alleen voor de keuzes van mijn partij, maar niemand hier in de zaal kan er omheen. Vrijblijvende keuzes maken, daar is het de tijd niet naar.
Je hoeft alleen maar te kijken naar het laatste financiële plaatje. Er ligt een helder overzicht. We moeten de reserves met 64,8 miljoen euro aanvullen en de ingeschatte tekorten zijn, na het lezen van de juni-circulaire, 5,8 miljoen euro. Dat is samen een opgave van 70,6 miljoen euro.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. U heeft het over het aanvullen van het weerstandsvermogen. Houdt u ook vast aan die 0,8 in 2013?

De heer EIKENAAR (SP): Ik kom daar zo op terug. Daar krijgt u volgens mij heel helder antwoord op.
Ook moeten we nog 25,8 miljoen euro van de lopende bezuinigingsoperatie van 45 miljoen euro realiseren.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, nog even over dit punt. De heer Eikenaar zegt: het is 10 miljoen lager geworden. Nu doelt u daarbij toch ook op het lente-akkoord? Nu weet u aardig hoe het in Den Haag gaat lopen merkte ik net, maar u hebt ook gezien dat allerlei partijen achter dit akkoord weglopen. Hoe groot acht u nou de kans dat die 10 miljoen onaangetast blijven?

De heer EIKENAAR (SP): Eerlijk gezegd valt er niks over te zeggen. Het kan allebei de kanten op volgens mij en dat risico is inderdaad groot. Dit zijn cijfers van nu, die kunnen over een half jaar weer heel anders zijn, dat ben ik gelijk met u eens.

De heer SETON (CDA): Ik vraag dat omdat u die 70 miljoen euro neerzet als het getal waar we naartoe moeten.

De heer EIKENAAR (SP): Nee, zo bedoelde ik dat niet. U heeft dat volgens mij verkeerd opgevat.
Terug naar die stad in 2020. Die stad waarin iedereen naar elkaar omkijkt, een solidaire stad. Die toekomst bereik je niet zomaar. Het is een keuze die financiële gevolgen heeft. Het betekent bijvoorbeeld dat de kaasschaaf over nieuw beleid geen optie is. De 10% bezuinigingen op dat nieuw beleid, concreet een bedrag van 8,5 miljoen euro incidenteel, een mogelijkheid die genoemd wordt in de voorjaarsbrief, past daar wat ons betreft niet bij.
De SP wil de gevolgen van de crisis niet bij die mensen neerleggen die dat niet kunnen dragen. Wij willen een solidaire stad en dit geld draagt bij aan bijvoorbeeld het financieren van het 200-banenplan, de wachtlijsten in de schuldhulpverlening voorkomen en het is geld voor armoedebeleid.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik vind het wat navrant om nu van het 200-banenplan te spreken, je daar op te beroemen, terwijl er eigenlijk een 400-banenplan nodig was. Bent u die 200 mensen vergeten? Ik kan u verzekeren, voorzitter, zij zijn de SP niet vergeten.

De heer EIKENAAR (SP): Dat ben ik niet vergeten, ik weet precies hoe het in elkaar zit, maar ik ga die discussie nu even niet voeren. Die discussie is heel uitgebreid gevoerd en dat lijkt mij helder.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ja, u wilt mij nu kennelijk een lesje gaan leren, maar het feit is toch gewoon dat waar 400 banen verdwenen, u 200 banen hebt terug gegeven.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, wij hebben die discussie korte tijd geleden heel uitgebreid gevoerd. Ik ga die discussie niet overdoen, dat is wat ik tegen u zeg.
Voor schuldhulpverlening en armoedebeleid is zelfs extra geld nodig. Die conclusie trek ik niet alleen, dat is ook een conclusie van het college. Om het belang hiervan te benadrukken staan wij onder de motie die ook al eerder door GroenLinks is ingediend.

Het heroverwegen van de ISV-middelen draagt ook niet bij aan de stad die de SP voor ogen heeft. We moeten blijven investeren in onze wijken, de wijkvernieuwing is van groot belang voor onze stad. Een stad met wijken waar het prettig wonen is voor iedereen, dat is wat de SP wil. Stoppen we met investeren in onze wijken, dan zijn al onze inspanningen van de afgelopen jaren voor niets geweest. Dan gaan onze wijken achteruit, ligt verloedering op de loer en verdwijnt de samenhang in de wijken. Dat is niet wat wij willen.
Waar de betrokkenheid ook groot is, is bij de woonschepenhaven. Al jaren wordt er met de bewoners overlegd. Het vertrouwen is moeilijk te winnen, zo bleek de afgelopen tijd. Eindelijk lijkt er enige schot in de zaak te komen en worden er, samen met bewoners, plannen gemaakt. Afgezien van het feit dat de woonschepenhaven een opknapbeurt nodig heeft, is juist op dit moment de stekker eruit trekken een klap in het gezicht van de bewoners. Een deuk in het broze vertrouwen daar. Dus niet doen.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Dank u voorzitter. Ik heb ook even naar die woonschepenhaven gekeken, de opsomming van projecten die zouden kunnen stoppen, en daar stond juist achter: die woonschepenhaven is anders te financieren. Hebt u daar ook naar gekeken?

De heer EIKENAAR (SP): Ja, maar dan moet je weer schuiven met die ISV-middelen, volgens mij. Dat zou daar weer consequenties hebben en daar heb ik net wat over gezegd. Daar zou ik ook niet zo'n voorstander van zijn.
De stresstest toont nog eens indringend aan hoe we ervoor staan. Eerst het goede nieuws: we hebben voldoende flexibiliteit in onze begroting om klappen op te vangen; we worden niet snel een artikel 12-gemeente. Dan het slechte nieuws: mocht het zover komen, dan kan Groningen allang haar maatschappelijke faillissement aanvragen. Enkele maanden geleden stelde het college nog genoeglijk vast dat we voldoende flexibiliteit in de begroting hebben om klappen op te vangen. Dat klinkt leuk, flexibiliteit in je begroting, maar het college constateert zelf nu ook dat 'dit grote ingrepen vergt in het bestaande beleid'. Ik weet zeker dat in Groningen deze flexibiliteit niet in de samenleving te vinden is, die wel in de begroting te vinden is. Niet als wij er in 2020 zeker van willen zijn dat wij ook dan een sterke en solidaire samenleving zijn.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): De heer Eikenaar verwijst naar de stresstest waarin inderdaad een soort worstcasescenario geschetst is en volgens mij was de uitkomst ook dat de gemeente eigenlijk al rekening houdt met een scenario dat nog negatiever is dan een middenscenario. Het is natuurlijk niet het scenario dat we verwachten, in eerste instantie.

De heer EIKENAAR (SP): Nee, dat hoort u mij ook niet zeggen. Ik zeg alleen dat als er klappen aankomen het een goed beeld geeft. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat het meteen het slechtste scenario hoeft te zijn, maar als het een minder slecht scenario is betekent het ook flinke klappen voor de samenleving. Dat moet u ook met mij eens zijn.
Wij willen die zekerheid wel. Dat betekent dat we de meerjarenbegroting na 2015 niet nu al kunnen opsouperen. Want als we nu al beginnen met de rekening naar de toekomst te verplaatsen, dan hebben we geen mogelijkheid meer om toekomstige klappen op te vangen zonder dat de stad en haar inwoners flink moeten bloeden.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, de heer Eikenaar spreekt over het niet doorschuiven van de rekening naar de toekomst, neem ik aan. Dat betekent dus dat allerlei financieringsconstructies wat dat betreft niet meer aan de orde zijn?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ik weet niet precies op wat voor financieringsconstructies u doelt.

De heer VAN KEULEN (VVD): Nou, met de provincie, uitgestelde betalingen, allemaal van dat soort vage dingen waarover wordt gesproken.

De heer EIKENAAR (SP): Nee, niet aan de orde.

De heer VAN KEULEN (VVD): Daar gaat u niet mee akkoord?

De heer EIKENAAR (SP): Nee. Even kijken, hoeveel tijd heb ik nog voorzitter?

De griffie: Nog een minuut of vier.

De heer EIKENAAR (SP): Nog een minuut of vier, dat valt nog enigszins mee.
Een stad met een mooie toekomst kost geld. Lastig, zoals het er nu uitziet, met een gat van 70,6 miljoen euro. Dat geld moet ergens vandaan komen. Je kunt ervoor kiezen de lasten te verhogen. Maar u weet, dat staat onderaan ons lijstje en is alleen een optie als het de enige overgebleven manier is om noodzakelijke voorzieningen in stand te houden. Er kan natuurlijk een schip binnenvaren dat onverwachte schatten meebrengt, zoals de Enexis-aandelen vorig jaar, die lucht brachten in de begroting. Maar, ik zei het net ook al bij interruptie op de heer Gijsbertsen, zo'n schip is nog niet in zicht.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, het schip met geld is een prachtige metafoor, maar wat de heer Eikenaar gewoon bedoelt, is dat er heel veel geld naar de gemeente moet worden overgemaakt op de een of andere manier. Dat is de enige manier waarop u nog ziet dat alle dingen er moeten komen.

De heer EIKENAAR (SP): Zo zou je het kunnen uitleggen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Is dat een goede uitleg?

De heer EIKENAAR (SP): Ja hoor. Mijn volgende zin gaat daar ongeveer over. Het schip is dus nog niet in zicht en we hebben nog maar zo weinig tijd voordat we een definitieve beslissing moeten nemen. Bovendien: het schip moet gevuld zijn met klinkende munt. Pegels die concreet, en niet tijdelijk, een gat in onze begroting dichten.
“Groningen zonder goed sociaal beleid kan ik me niet voorstellen, Groningen zonder tram wel”, zei ik vorig jaar. Die woorden staan nog steeds, dat begrijpt u. Met dat verschil dat Groningen mét tram wel steeds meer voorstellingsvermogen vraagt. Dat zeg ik niet omdat ik graag van de tram af wil, maar omdat de aanleg van een tram in de stad feitelijk steeds onwaarschijnlijker wordt. In oktober zullen we definitieve keuzes moeten maken: wel of geen tram. Ons standpunt is altijd geweest: als wij een tram kunnen betalen dan moeten we het doen. Dat is nooit veranderd, ook nu niet. Maar ik zeg u wel: geen schip, geen tram.
We kiezen voor een solidaire stad.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Dank u voorzitter. Dus als ik het goed begrijp, die 70 miljoen euro die u voor ogen hebt, of wat het dan ook precies is, daar zit die tram in ieder geval in als bezuinigingsmaatregel?

De heer EIKENAAR (SP): Ja, wij zullen daar in oktober verder over moeten spreken en dan nemen we de definitieve beslissing. Maar zoals het nu lijkt: ja. Ik zeg het net: geen schip, geen tram.
Wij kiezen voor een solidaire stad. Een stad waarvan we in 2020 kunnen constateren dat die goed door de crisis is gekomen, een levendige stad. Doen we dat niet, dan zijn we in 2020 de stad die je kent uit de 3D-animaties die gemaakt zijn om de tram te promoten. U kent ze denk ik allemaal. Bij elk item op tv over de tram zijn ze te zien. Mooie animaties, begrijp me met verkeerd. Knap gemaakt. Maar u moet het met mij eens zijn, de straten zijn doods, je ziet niet de stad met een rijk cultureel leven, voorzieningen zijn er niet te vinden, er is geen mens op straat. Dat is niet de stad die ik graag voor me zie. Het is onze taak om allereerst invulling te geven aan dat wat je door de raampjes zou moeten zien in 2020. Eigenlijk zijn ze bij het maken van die 3d-animaties het belangrijkste vergeten: de mensen en de samenleving. Laten wij dat niet doen. Dank u wel.
Ik heb nog een motie.

Motie (10): (SP)
“De raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 27 juni 2012 besprekende de voorjaarsbrief 2012,

Constaterende dat:
- het college in het najaar van 2011 het Handvest voor Diversiteit heeft ondertekend;
- hieraan de campagne Stadjers voor Compassie is gekoppeld;
- doel van de campagne is om via jaarlijks terugkerende activiteiten de diversiteit in Groningen te benadrukken en kennis van en waardering voor andere culturen te stimuleren, waarbij de culturele en sociale zelfredzaamheid, het tegengaan van discriminatie en volwaardige deelname aan de maatschappij voor alle Stadjers centraal staan;

Overwegende dat:
- de gemeente Groningen zelf het goede voorbeeld moet geven door te bewerkstelligen dat er op allerlei plekken in de samenleving een betere afspiegeling komt van de bevolkingssamenstelling, culturele en maatschappelijke diversiteit;
- dat dit nu nog niet altijd het geval is;

Verzoekt het college:
- bij onder andere (mede) door de gemeente georganiseerde congressen, conferenties, adviescommissies, denktanks en expertmeetings meer sprekers/deskundigen vanuit de diverse maatschappelijke en culturele achtergronden te benaderen;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De motie maakt ook deel uit van de beraadslagingen, die wij voor een moment schorsen om een koffiepauze te hebben. Ik stel voor dat wij om half vijf weer verdergaan.

(*schorsing 16.16 – 16.30 uur*)

De VOORZITTER: U mag weer gaan zitten. Ik zou graag verder willen gaan. Ieder geval de wethouder van financiën, maar eigenlijk iedereen wel, zou ik hier terug willen. En ook de volgende spreker. Goed, kan de bode even kijken waar de mensen zijn? Ik wil de volgende spreker graag, de heer Luhoff.
Ik ga nu echt zo beginnen, dus als ik dan geen spreker zie, dan is het woord aan de heer Seton. Ik vind dat ik lang genoeg gewacht heb, ook om de discipline er weer een beetje in te krijgen.
Het woord is aan de heer Seton. Oh, nou loopt die ook nog weg. Daar is de heer Luhoff. Wilt u in de buurt zijn als u bijna het woord krijgt? Dit is niet het mooiste begin. Het woord is aan de heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, nou vind ik het wel prima dat ik hier ben, maar ik vind het ook wel leuk als andere mensen er ook bij zijn. Ik mis er nog een aantal, die zijn op de gang.
Voorzitter, het gaat goed met Groningen. De stadsmonitor, maar ook de jaarrekening van 2011, laat zien dat de stad aantrekkelijk is. De economie en werkgelegenheid van de stad blijken redelijk stabiel en Groningen is gestegen naar de elfde plaats van MKB-vriendelijkste gemeenten in Noord Nederland.
Wethouder Schroor heeft tijdens de campagne in 2010 gezegd voor de eerste plaats te gaan, dus er is nog wat werk te doen.
Ook sociaal zien we dat de stad steeds sterker wordt, het aandeel lage inkomens daalt licht op de langere termijn. Natuurlijk zien we dat het aantal bijstandsgerechtigden helaas is gegroeid, maar tegelijkertijd gaat het niet eens zo slecht met de uitstroom en ook het percentage nieuwe voortijdige schoolverlaters is afgenomen. Men is blijvend tevreden over het onderhoud in wijken en buurten. Grote sprongen zijn gemaakt met het verduurzamen van het wagenpark van de gemeente Groningen. Het fietsverkeer en het gebruik van het openbaar vervoer nemen toe. Er wordt dus niet alleen hard gewerkt, de resultaten zijn er ook naar.

Maar voorzitter, het gaat niet zo goed met de gemeente, dat laat deze indringende voorjaarsbrief zien. Voor ons ligt een opgave om meer dan 70 miljoen euro te vinden voor het oplossen van tekorten en het aanvullen van het weerstandsvermogen. Maar dat is nog niet alles. De stresstest laat zien dat als de economische groei verder achterblijft, deze maatregelen niet genoeg zullen zijn voor het op orde brengen van de gemeentelijke financiën. Daarnaast zullen we ook nog rekening moeten houden met aanvullende rijksbezuinigingen. Voorzitter, het zijn niet alleen de financiën waar wij ons zorgen over maken. Ook het draagvlak voor het werk van de gemeente staat onder druk. De afgelopen periode hebben zich teveel incidenten voorgedaan die de relatie met andere overheden, maar ook met instellingen, ondernemers en inwoners in deze stad hebben geschaad. De zin in de voorjaarsbrief om te kijken naar een bijdrage van de

gemeente aan de zuidelijke ringweg, waar op zichzelf niks mis mee is, dat hebben we als raad immers een jaar geleden ook al gevraagd en ook gekregen, werd door uitlatingen in de pers van het college uit zijn verband gerukt en zorgde voor veel te veel commotie. Dat is slecht voor het aanzien van deze stad en voor het draagvlak voor dit stadsbestuur. Hoe kan het dan zijn dat het een stadsbestuur van een aantrekkelijke stad als Groningen niet lukt om samen met medeoverheden, met burgers en het bedrijfsleven tot een breed gedragen en enthousiasmerende agenda te komen voor het Noorden?
Voorzitter, het antwoord is dat de wereld verandert. De wereld zoals wij die kennen is aan het veranderen. Vroeger konden we een groot masterplan maken voor een nieuwe wijk en kwam er vanzelf leven in. Vroeger konden we een stukje landbouwgrond bouwrijp maken en stonden bedrijven in de rij om hun, soms ook wel lelijke, doos langs de snelweg neer te zetten. Vroeger konden wij dat door ergens een fabriek neer te zetten, de mensen kwamen er vanzelf omheen wonen. De tijd dat we hier op het stadhuis min of meer konden bepalen wat er in de stad gebeurt, is voorbij.
De financiële problemen van de verschillende overheden, de economische recessie, de stijgende zorgkosten en dalende dekkingsgraden van onze pensioenen maken mensen onzeker. Een nieuw perspectief is daarom nodig. In Nederland vragen huurders en huiseigenaren daarom zelfs gezamenlijk om een duidelijke visie om een eind te maken aan die vastgelopen woningmarkt. Bijna een miljoen zzp'ers laten zien dat de arbeidsmarkt toe is aan flexibilisering. Die stijgende zorgkosten en die dalende dekkingsgraden van onze pensioenen laten de noodzaak van hervormingen zien. Toenemende energielasten vragen om een duurzaam antwoord. De wereld verandert en de vraag is: verandert de overheid wel mee?

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dat is een goede vraag. Voorzitter, ik heb daar wel een antwoord op. De heer Luhoff had het over de flexibilisering van de arbeidsmarkt daarbij ten minste impliciet verwijzend naar het Haagse, waar dat zou moeten gebeuren. Is hij het met mij eens dat de slogan: ‘Verbeter de wereld, begin bij jezelf’, nog steeds opgeld doet en dat het dus eigenlijk heel vreemd is dat als hij deze woorden uitspreekt, nog steeds het ontslagverbod voor ambtenaren in het collegeprogramma staat? Er staat expliciet in: we gaan niet bezuinigen op het ambtenarenapparaat. Althans, er vallen geen gedwongen ontslagen.

De heer LUHOFF (D66): Ja, er vallen geen gedwongen ontslagen omdat het niet nodig was op het moment dat wij een bezuinigingspakket samenstelden. Overigens geeft onze fractie daar heel goed gehoor aan. Dat zijn volgens mij allemaal zzp’ers zo'n beetje, we zijn dus al bezig met die flexibilisering.
Voorzitter, overheden staan voor een keus.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de heer Luhoff zei: er was geen reden om vast te stellen dat er gedwongen ontslagen nodig waren in de organisatie. Maar is het moment dat dat nodig is nu wel gekomen?

De heer LUHOFF (D66): Nou, voor zover ik de mogelijkheden heb gezien die zijn aangereikt door het college, denk ik het niet. Ik denk dat in een tijd van vergrijzing het iets minder snel noodzakelijk zal blijken. Of het ook mogelijk is, is weer een andere vraag, want dat is het volgens mij op dit moment nog niet. Het is zeker nog niet goedkoper.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik vroeg of het nodig is. Zou het nu wel nodig zijn?

De heer LUHOFF (D66): Nou, volgens mij begint het bij het bepalen wat je allemaal wilt gaan doen en dan kijken wat je daarvoor nodig hebt.
Voorzitter, overheden staan voor een keus.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Dank u voorzitter. Nog even over het vorige punt, voorzitter. U stelde de vraag: waarom kunnen we niet goed bestuurlijk samenwerken en toen schetste u de ontwikkelingen in de

maatschappij en de economie. Kan ik daar nou uit afleiden dat u vindt dat het door de omstandigheden komt dat die bestuurders rollebollend over straat gaan?

De heer LUHOFF (D66): Nee, dat denk ik niet, maar wel dat de tijden veranderen. Dat je dus moet bezuinigen en dat geeft druk op wat je aan het doen bent, op de investeringen die je doet. Dat zorgt er natuurlijk voor en daar gaat mijn verhaal ook over, dat je daar op een andere manier naar moet kijken. Dan moet je dingen loslaten en dat is voor een heleboel mensen wellicht wat lastig.

De VOORZITTER: De heer De Rooij tenslotte.

De heer De ROOIJ (PvdA): Dat loslaten kan toch wel een beetje gecoördineerd gebeuren. Bestuurders kunnen dat toch gewoon in onderling overleg doen?

De heer LUHOFF (D66): Precies, en daar gaat mijn verhaal ook over, maar daar kom ik op.
Voorzitter, zetten we permanente dijkbewaking op onze soevereiniteit in Europa of durven we te erkennen dat Europa onze grootste kans op welvaart is, in plaats van de grootste bedreiging daarvan? In Nederland staan wij voor de keuze of blijven vasthouden aan de romantiek van verworven rechten of inzetten op een duurzame toekomst door ruimte te creëren voor nieuwe groei? In Groningen staan wij voor de keuze: blijven we vasthouden aan onze eigen manier van werken en onze eigen projecten en schuiven we de rekening daarvoor door naar toekomst of naar anderen, of werken we samen met de inwoners, bedrijven, instellingen en mede-overheden aan een nieuwe invulling voor gezamenlijke ambities?
Een partij die nu vooruit wil kiest voor het laatste. Wat ons te doen staat is werken aan een nieuw perspectief, aan een aantrekkelijke stad. Dat is een absolute voorwaarde voor economische ontwikkeling die nodig is om voorzieningen en het welzijn van deze stad op peil te houden. Een stad waar mensen willen wonen omdat ze er hun eigen huis vinden in een goede en schone buurt. Een stad waar je de kinderen graag naar school brengt, waar hun talenten tot hun recht komen in goede schoolgebouwen. Ik dien daarover ook een motie in. Een stad waar bedrijven zich vestigingen omdat hier talent beschikbaar is en er wordt gewerkt aan een duurzame kenniseconomie. Een stad met een schone, groene en veilige leefomgeving. Een stad met een bruisend cultureel klimaat dat mensen en bedrijven naar deze regio trekt. Maar dat is niet een opgave voor het stadsbestuur alleen. In toenemende mate doen we dat samen met anderen.
Mijn fractie wil daarom dit college drie opdrachten meegeven voor de komende maanden. In de eerste plaats willen wij dit college de opdracht geven om te komen met een heldere begroting met een stressbestendig meerjarenbeeld, dat rekening houdt met de dynamiek van de grote stad in tijden van economische recessie. Nogmaals, wat ons betreft wordt daarbij de rekening niet doorschoven naar de toekomst, door gebruik te maken van de structurele ruimte in het meerjarenbeeld. Uitgangspunt is dat we de komende generaties voorzien van oplossingen en niet van problemen. Ook schuiven wij, wat ons betreft, de rekening daarvoor niet door naar anderen door de lasten te verhogen. Dat schaadt het draagvlak voor onze ambities. Wij ondersteunen daarom ook het standpunt van het college om daar zeer terughoudend mee te zijn.
De tijden zijn veranderd en vragen om een andere invulling van onze ambities. Onze tweede opdracht aan dit college is om te blijven werken aan de aantrekkelijkheid van de stad. Niet door te trouwen met huidige projecten maar door met passie te blijven werken aan die ambitie. Een progressief college moet het als een uitdaging zien om samen met de stad een nieuwe invulling te geven aan gezamenlijke ambities. Immers: projecten zijn een middel en nooit een doel.
Voor de inwoners in deze gemeente maar ook in de regio, voor ondernemers en instellingen is het absoluut noodzakelijk om aan de slag te gaan met een gezamenlijke agenda voor Noord-Nederland. Onze derde opdracht is daarom om samen met de provincie tot een gedragen agenda te komen op het gebied van economie en arbeidsmarkt, en op het gebied van verkeer en wonen, zeker nu er geld vanuit het RSP-pakket beschikbaar is.
Daarbij zal gekeken moeten worden naar een andere invulling van het convenant Regio Specifiek Pakket. Dat is overduidelijk. Er moet immers nog een overcommittering op dat pakket worden opgelost, de spoorlijn Heerenveen - Groningen is afgevallen en het schrappen van de RegioTram is op dit moment serieus aan de orde.
De komende weken of maanden zal dat gesprek moeten plaatsvinden, uitgangspunt volgens ons moet zijn dat daarbij de doelstellingen uit het Regio Specifiek Pakket, namelijk het versterken van de economie en de bereikbaarheid van het Noorden, centraal moeten blijven staan. Dat het college daarbij de kosten van

alle projecten nog eens even op een rijtje zet is prima, maar dat mag wat ons betreft niet leiden tot vermindering van onze bijdrage aan het Regio Specifiek pakket, zoals ten aanzien van de zuidelijke ringweg in de commissievergadering onlangs werd gesuggereerd. Wat D66 betreft blijft die bijdrage, zoals indertijd is afgesproken in het convenant, gehandhaafd. Daarmee blijven we binnen de kaders van het convenant en lopen we minder kans dat de rijksbijdrage vervalt.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Dank u voorzitter. De heer Luhoff zei: het schrappen van de tram is nu aan de orde. In de voorjaarsbrief staat: 'het kan aan de orde komen als er in september…', dat verhaal. U ziet het nu al als een risico en niet pas na de zomer?

De heer LUHOFF (D66): Nee, als je nu kijkt naar de financiële situatie, met het mes op de borst, zou de heer De Vries zeggen, is een tram onverantwoord.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, de heer Luhoff zegt: onze bijdrage moet op zijn plaats blijven. Dat ben ik met u eens, want er is een pakket. Maar op het moment dat je onderdelen van dat pakket eruit haalt, ontstaat er een nieuwe situatie. Als we met elkaar afspreken dat we een trein gaan aanleggen van Groningen naar Heerenveen, of van Heerenveen naar Groningen, dat hangt er een beetje van af, of als die wegvalt, ontstaat er een nieuwe situatie. Dat geldt natuurlijk ook voor de tram. Dus dat is één. Hoe ziet u die bijdrage in dat licht? En twee: u zegt, je moet je ambities blijven handhaven, je moet je doelen blijven houden. Op het moment dat die tram wegvalt halen we die doelen niet. Wat stelt D66 voor om dan de dan ontstane problemen op te lossen?

De VOORZITTER: Dan moet daarna de heer Luhoff ook zijn betoog gaan afronden.

De heer LUHOFF (D66): Ik heb nog een alinea. De eerste vraag is heel simpel. Ik hoop echt op een goede agenda voor het Noorden, stad en provincie. En mocht die agenda kleiner zijn, of in ieder geval de uitkomsten daarvan kleiner zijn dan het pakket zoals het nu is, dan kan dat niet anders betekenen dan dat de bijdrage van de verschillende overheden wat verlaagd wordt. Maar ons uitgangspunt moet niet zijn: het verlagen van die bijdrage. Ons uitgangspunt moet zijn om die economische ontwikkeling van de regio en de bereikbaarheid van het Noorden te garanderen. Het tweede punt is, en dat is wat in dit debat ook wel weer een beetje naar voren komt: het is voor of tegen de tram, voor of tegen bereikbaarheid. Dat hoeft natuurlijk helemaal niet. Een tram is een prachtig middel, daar ben ik ook helemaal van overtuigd, om die bereikbaarheid in deze stad ook op langere termijn te organiseren. Maar het hoeft niet het enige middel te zijn. En als het zo is dat het niet verantwoord is om op dit moment zo'n een tram aan te leggen hier in de stad, lossen we daarmee een probleem niet op dat we wel krijgen en moet er een alternatief komen.
Voorzitter, drie opdrachten: een stevige begroting, blijven werken aan de aantrekkelijkheid van de stad en komen tot een nieuwe agenda voor stad en regio. Een behoorlijke klus, maar een progressief college gaat daar met nieuwe energie mee aan de slag. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Geen moties dacht ik? Dan is het woord aan de heer Seton, CDA-fractie.

De heer LUHOFF (D66): Oh, de motie.

De VOORZITTER: Ik keek u nog aan, maar u keek zo weinig terug. Dank u wel.

Motie (11): Onderwijshuisvesting, van woorden naar daden (D66, PvdA)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsnota,
Constaterende dat:
- zowel de motie Onderhuisvesting op orde (aangenomen op 29 juni 2011) en de kadernota Schoolgebouwen op orde (vastgesteld op 25 april 2012) op steun van de gehele raad konden rekenen;

Van mening zijnde dat:
- de ambitie uit de kadernota Schoolgebouwen op orde niet bij lippendienst mag blijven;

Overwegende dat:

- de agenda om van Groningen de onderwijsstad van Nederland te maken van alle betrokken partijen een bovengemiddelde bijdrage vraagt en de gemeente hier als voortrekker niet bij achter kan blijven;
- de gemeente Groningen zich gesteld ziet voor een grote financiële opgave voor de begroting 2013 en daarna;
- de raad hierdoor een zorgvuldige en complete afweging moet maken bij de keuze inzake ambities en investeringen;
- op basis van de motie en de kadernota geconcludeerd kan worden dat Groningen op onderwijshuisvesting een achterstand heeft in te lopen;
- uit landelijk onderzoek blijkt dat om deze achterstand in te lopen verbeteren van het opdrachtgeverschap en meer budget noodzakelijk zijn;

Spreekt uit dat:

- het aanbieden van goede onderwijshuisvesting in Groningen daarom onverminderd van belang is;
- de uitvoering van de kadernota Schoolgebouwen op orde in de komende jaren van voldoende middelen moet worden voorzien;

Verzoekt het college:

- voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde masterplan als uitvoering van de kadernota;
- daarbij de mogelijkheid te verkennen om door een efficiëntere besteding van het onderwijshuisvestingsbudget de uitvoering van de kadernota dichterbij te brengen. Te denken valt hier aan samenwerking met schoolbesturen rond het opdrachtgeverschap, maar ook bundeling van beheer en onderhoud van vastgoed in de gemeentelijke organisatie;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dan is het woord nogmaals aan de heer Seton van het CDA.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel.
"Je kunt in tijden van recessie niet vier grote projecten als het Forum, de Regiotram, Meerstad en de Zuidelijke Ringweg tegelijk in de lucht houden. Zeker niet als je dat combineert met torenhoge gemeentelijke ambities, bijvoorbeeld op het vlak van duurzaamheid. Als je dat wel probeert, ga je de rekening bij de burger neerleggen (nog hogere belastingen) of snijden in voorzieningen (gaat ten koste van kwetsbare Stadjers)."
Deze tekst stond in een opinieartikel van 27 juli 2011, precies 11 maanden geleden dus. Kop van de krant: 'CDA: Een hete zomer komt eraan.' Kijk naar waar we vandaag staan en je ziet dat we nog helemaal niets zijn opgeschoten.
Voorzitter, ik heb het een aantal jaren geprobeerd met vergelijkingen, analogieën, met allegorieën zo u wilt. Ik heb het gehad over de huiselijke discussies rond de aankoop van de auto, ik heb het gehad over de coyote van Roadrunner die al een tijdje boven de afgrond hing voordat hij viel, ik heb het gehad over het orkest van de Titanic dat maar doorspeelde en dat zij en al haar zusterschepen roemloos aan hun einde zijn gekomen.
Daar stop ik nu mee. Want nog ademt de tekst van deze voorjaarsbrief een sfeer uit van niet teveel snijden, het moet op langere termijn wel iets opleveren, en pas als alles tegenzit, komt het schrappen van de tram aan de orde.
We hebben de grondexploitatie van Meerstad niet gesteund en zelfs tegen de begroting 2012 gestemd. Een niet mis te verstaan signaal, waar vanuit ons gezichtspunt nog verontrustend weinig mee is gedaan. In deze voorjaarsbrief zien wij daar in ieder geval bar weinig van terug.
Voorzitter, wij vinden dat er ten diepste iets niet deugt in de houding van dit college ten opzichte van onze bestuurlijke partners, ten opzichte van de stad en ten opzichte van de recessie. In moeilijke tijden moet je elkaar opzoeken en kijken waar je elkaar kan helpen, zeker nu stad en provincie letterlijk en bestuurlijk zo dicht op elkaar zitten. Wat ik zie is een bestuurlijk bloedbad; bestuurders die via de pers communiceren, die elkaar de maat nemen, elkaar knettergek verklaren. Forum, Museum, Zuidelijke Ringweg: schoolpleinpolitiek die niet getuigt van enige politieke volwassenheid, maar bovendien bijzonder riskant is!
Hoe kun je zo dicht bij elkaar zitten en toch zo ver van elkaar afstaan? Hoe kan het dat een loopgravenoorlog ontstaat met de Grote Markt als niemandsland? We gaan toch niet met een bestand wachten tot Kerst? Ja, ik weet dat er altijd rivaliteit is tussen stad en provincie, maar dit slaat alles. De

PvdA noemde het zelfs een 'bloody shame' en heeft wat mij betreft de sleutel in handen. Wie is groot genoeg om zich klein op te stellen? Dat zou krediet opleveren.
Voorzitter, wij begrijpen de houding van dit college ten opzichte van de stad ook niet altijd. Hoe kan je, in een tijd van extreme onzekerheid en zware bezuinigingen, het Forum volledig buiten beeld houden? Waarom stellen dat alle grote projecten tegen het licht gehouden moeten worden, maar direct één ervan uitzonderen? Is de één meer gelijk dan de ander? Waarop we gingen daarover een motie in, of die is al ingediend, met de VVD en de Partij voor de Dieren.
En dan woonlasten. We hebben zelf afvalstoffenheffing teveel gerekend, gaan we netjes teruggeven. Die was onwettig geheven, want in strijd met ons eigen beleid. De principiële vraag is: van wie is dat geld? Is dat geld waar de burgers recht op hebben, of is dat het geld wat van de burgers is? Om dan voor te stellen dat geld via ozb weer af te romen en tot de conclusie te komen dat dat geen verhoging van de woonlasten is, vind ik een gotspe. Nog los van het verschil incidenteel – structureel, waar D66 in de commissie terecht de vinger op legde. We komen met een motie.
Voorzitter, als het gaat om de aanpak van de recessie komen we al jaren een vaste houding tegen. Het valt wel mee, vergeleken met andere steden doen we het best goed, het meerjarenbeeld ziet er al weer beter uit.
Wij begrijpen niet dat het ‘op basis van ervaringen uit voorgaande jaren’ realistisch is om het rekeningresultaat 2012 mee te nemen. Hoe kan je dat nu zeggen terwijl we bij de rekening 2011 heel lang dachten aan een plusje, maar uiteindelijk toch flink het schip ingingen?

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, maar we doen het in vergelijking met andere steden toch wel goed? En het meerjarenbeeld is toch niet ongunstig? Ik ben het wel met u eens dat er een crisis is, maar ja, dat is de realiteit. Tegelijkertijd zijn de voorbeelden die u noemt ook realiteit. Dus u zit zo in die pessimistische hoek, dat is u wel gegund, maar of dat realistisch is, dat betwijfel ik zeer.

De heer SETON (CDA): Ja, dat spiegelt een beetje met uw houding. U zit altijd in de positieve hoek, of dat realistisch is betwijfel ik ook. Ja, natuurlijk is er een meerjarenbeeld en natuurlijk doen wij het redelijk goed vergeleken met andere steden, maar wat koop ik daarvoor? Dat levert geen enkele euro op in de afweging die ik nu moet gaan maken.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, wat de heer Seton daarvoor koopt weet ik niet, maar de heer Seton maakt deel uit van een gemeentebestuur dat een aantal beslissingen moet nemen. Bijvoorbeeld beslissingen over de zuidelijke ringweg, tram, Meerstad en andere zaken die we genoemd hebben. Alle investeringen maken deel uit van een investeringsbank, werk dat goed is voor deze stad, dat we met elkaar graag willen. Als we dat kunnen doen met een positief meerjarenbeeld, waarom zouden we het dan maar laten? Dan maakt u toch meer stuk dan ons lief is, mij lief is?

De heer SETON (CDA): Omdat u dat meerjarenbeeld veel te positief inziet, maar dat zal ik in mijn tekst nog op terugkomen.
Wij begrijpen ook niet dat het college financieel-technische maatregelen overweegt. Ze zijn toegestaan, maar puur cosmetisch en leveren geen extra geld op. Net als bij de verlengde afschrijvingstermijnen verplaats je daarmee het probleem naar de toekomst. Blij met de uitspraak van de PvdA dat we daar ons heil nu niet moeten zoeken.
Het college zegt alle projecten tegen het licht te willen houden, maar bij de zuidelijke ringweg wordt nog een onderzoek aangekondigd. Waarom nu pas, waarom niet eerder onderzoek gedaan, zodat we het nu zouden kunnen beoordelen? Het was toch geen verrassing dat de situatie nijpend is, daar heb je geen artikel van Frank de Vries voor nodig. En hoever ben je heen, als je een solide en zwaar gesubsidieerd project als de zuidelijke ringweg op het spel zet? Spelen met vuur, ook een motie.
Maar voorzitter, we hebben ook zelf om een niet-dichtgetimmerd verhaal gevraagd, de bal ligt op de stip en de raad moet hem er wat ons betreft inschieten. Niet met een Panenka, maar hard en droog, iets rechts van het midden.
Voorzitter, wij zijn van mening dat het gedaan is met de tram. Hoewel inhoudelijk voorstander, zien wij geen reële kansen meer voor een bezuinigingspakket waarin we de tram ontzien. De kwetsbare gemeentefinanciën staan het niet toe, tenzij je natuurlijk zou willen morrelen aan de sociale voorzieningen. En als je dat wilt, kom je in discussies uit als het armoededebat van vorige week. Dan zie ik tot mijn grote verbazing de linkse partijen pleiten voor behoud van bijzondere bijstand en allerlei zaken

die voor een links college natuurlijk volstrekt vanzelfsprekend horen te zijn. Waar ben ik in terechtgekomen? Een B-film waarin veel uitgekleed wordt. Alleen maar omdat er een financieel probleem ligt; de ideologische onderbouwing is voor het CDA acceptabel, maar voor links flinterdun. Als je de tram geforceerd in stand houdt, voorspel ik constante discussies over geen geld voor buurtvoorzieningen, voor sportvelden, breedtesport en amateurkunst, beheer en onderhoud, veiligheid, voorzieningen voor jongeren en ouderen, hulp voor de kwetsbaren in de samenleving. Al die dingen, die de stad maken tot wat zij is, het kloppend hart ervan vormen, komen zwaar onder druk te staan. Hoe leg je uit dat de Stadjers moeten bloeden voor al die grote projecten? Dan kiezen wij voor die zaken dichtbij mensen, in plaats van een te groot project waar de stad zich aan vertilt.

DE VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, de heer Seton weet en heeft tot nu toe altijd in de discussie dat gegeven ook genoemd, dat als we de tram niet doen, er een alternatief moet komen en dat alternatief kost geld. Ik hoor u daar nu niet over. Zou u kunnen vertellen hoe we dat dan gaat betalen, terwijl u de hele trits wel in stand houdt?

De heer SETON (CDA): Wij zijn van harte bereid om daarnaar te gaan kijken, want inderdaad, als je de tram wegbezuinigt, dan leg je de dure plicht bij jezelf om te kijken naar wat we dan wel moeten gaan doen. Daar nemen we de tijd ook voor. Voordeel daarvan is ook nog dat wij moeite hadden met het feit dat die tram de regio niet inging, tenminste dat we geen garantie hebben en in 2015 hopen we dat wel te krijgen, dan weet je wat meer. Dus dat is een bijkomend voordeel. Maar u hebt gelijk, we zijn bereid om daarnaar te gaan kijken.

DE VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, met alle respect: er wordt hier een uitermate stevig betoog gehouden van de heer Seton, zoals we dat van hem gewend zijn. Het college is niet ferm genoeg, en nu krijgen we met dit belangrijke onderdeel, waarvan trouwens onlangs is geroepen dat het ding echt de regio ingaat, te horen dat u bereid bent om te gaan kijken. Dat kan toch ook wel wat meer, kom!

De heer SETON (CDA): Voorzitter, ik hoor geen vraag.
Makkelijke keuzes bestaan nu niet en ook het schrappen van de tram is voor ons, voor mij, een zware stap geweest. Maar nog erger dan deze keus is niet kiezen, en dat laat het college nu al te lang en te consistent zien.
Wij willen geen belastingverhoging, wij willen direct een weerstandsvermogen van 0,8, geen cosmetische ingrepen, het schrappen in projecten van Diepenring tot tram, kaasschaaf-schrappen in nieuw beleid, en opnieuw, alsnog, op personeel. Daar dienen we ook een motie over in. Het nuchter terugschroeven van ambities tot een realistisch niveau, dat de stad kan dragen.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, nog even over het voorgaande debatje met de heer De Rooij. U zegt: er moet een alternatief komen en daar wil ik best naar kijken. Dat vind ik wel een beetje bijzonder, want enerzijds zegt u: ik wil geen rekening naar de toekomst schuiven en ik wil nu keuzes maken, anderzijds zegt u niet zo hard: ik los de problemen die ik creëer door dit project te schrappen op. En dat had u wel moeten doen. Op het moment dat u die tram niet aanlegt, hebt u wel een miljoenentekort, dan hebt u een probleem in het openbaar vervoer. Dus ik wil graag van uw horen dat u dat ook gaat oplossen.

De heer SETON (CDA): Ik ga dat ook oplossen, maar ik ga dat niet bij de begroting 2013 oplossen. Ons verschil met uw standpunt is dat u zegt: wij moeten nu niet te hard bezuinigen want daar hebben we later last van. Mijn standpunt is: we hebben nu geen geld om het te gaan doen, dus we moeten nu wel bezuinigen en dan ben ik volledig bereid om naar alternatieven te kijken, want ik realiseer me dat dat nodig is.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, maar dan moeten we toch constateren, dat moet de heer Seton toch met mij eens zijn, dat hij net zo goed de rekening naar de toekomst schuift?

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dat kan de heer Gijsbertsen concluderen, wij hebben een opdracht gekregen van de wethouder, dat hebben we onszelf aangedaan. We moeten nu een bezuinigingspakket vaststellen voor 2013. Wij hebben serieus gekeken naar mogelijkheden om dat te doen zonder dat we de tram zouden gaan schrappen. Want u weet, we zijn voorstander van de tram, inhoudelijk. Dat is ons niet gelukt. Dan zien wij geen andere optie dan de tram te schrappen en direct, ik geef het toe, dat moeten we ook gaan doen, na te gaan denken: wat voor alternatieven zijn er? Dat zult u ook terugvinden in de motie. Dat gaan we doen. Ik kan niet anders dan constateren dat het geld er niet is. Elke andere keus zou nu het ontkennen zijn van het financiële probleem. Daar zitten wij anders in dan u, maar zo is het nou eenmaal.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, dat mag, maar dan wil ik wel graag met het CDA constateren dat het argument dat het college de rekening naar de toekomst wil schuiven niet opgaat, want u doet dat net zo goed, alleen op een andere manier.

De heer SETON (CDA): Nou, ik ben het niet met uw conclusie eens. Waar was ik? Ja, helemaal aan het eind. Voorzitter, zowel bestuurlijk als financieel is er sprake van een kredietcrisis. Onze bezuinigingslijn is erop gericht om dat wat het meest waardevol is te koesteren. Het gaat ons er ten diepste niet om hoe je in het hart van de stad komt, maar hoe je het kloppend hart van de stad beschermt. Dat is ons een lief ding waard. Dank u wel.

Motie (12): Geen onderzoek Zuidelijke Ringweg (CDA, VVD)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de Voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- de voorjaarsbrief een zinsnede bevat over een onderzoek naar mogelijke bezuinigingen door te stoppen met de aanpak van de zuidelijke ringweg;

Overwegende dat:
- het enkel noemen van een dergelijk onderzoek het project al in gevaar brengt;
- de accountant in de stresstest aangeeft dat de gemeentelijke bijdrage voor het project Zuidelijke Ringweg zeer beperkt is en daarom zelfs niet is meegenomen in de flexibiliteit;

Spreekt als zijn mening uit:
- dat het project van de zuidelijke ringweg moet doorgaan;

Roept het college op af te zien van een onderzoek naar de besparingsmogelijkheden die ontstaan als het project Zuidelijke Ringweg zou worden gestaakt;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (13): geen verhoging woonlasten (CDA, VVD)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- de voorjaarsbrief de optie bevat de ozb met 0,4% te verhogen;
- wordt gesteld dat hiermee de woonlasten niet verhoogd worden, omdat de verhoging wordt gecompenseerd door de verlaging van de afvalstoffenheffing;

Overwegende dat:
- de verlaging van de afvalstoffenheffing op verzoek van de raad plaatsvindt omdat er teveel geheven is;
- dit geld is van de burgers in de stad;
- dit incidenteel geld is, terwijl de ozb-verhoging structureel is;
- Groningen in de top-drie van steden met de hoogste woonlasten in Nederland staat;

Verzoekt het college:
- om in het kader van de begroting 2013 geen voorstellen te doen om de ozb te verhogen,

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (15): Personele Bezuinigingen (VVD, CDA)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- uit de stresstest blijkt dat personeelskosten 35% van de totale begroting uitmaken;
- de gemeente Groningen in de inwonersklasse 150.001 – 250.000 het hoogste gemiddelde aantal fte's per 1000 inwoners heeft, (16,8 fte/1000 inwoners, gemiddelde is 10,6 fte);
- de gemeente Groningen qua loonsom ook hoger dan gemiddeld uitkomt, waardoor het relatief grote aantal ambtenaren financieel nog zwaarder doortelt;
- de accountant aangeeft dat de gemeente Groningen relatief veel taken in eigen beheer heeft, waardoor een hoger dan gemiddeld aantal ambtenaren in de rede ligt;

Overwegende dat:
- vervolgens de vraag is of de extra in eigen beheer uitgevoerde taken een afdoende verklaring zijn voor het fors hogere aantal ambtenaren of niet;
- de accountant hier geen uitsluitsel over geeft;
- het in een tijd van zware bezuinigingen een plicht is van de gemeente ook scherp naar bezuinigingsmogelijkheden in de eigen organisatie te kijken, rekening houdend met spankracht en dienstverlening;
- de accountant rekening houdt met de noodzaak tot verdergaande bezuinigingen op personele kosten, mogelijk oplopend tot 225 fte, en adviseert daar een nadere analyse van te maken;

Verzoekt het college:
- bij de begroting 2013 de raad deze analyse voor te leggen en daarbij inzichtelijk te maken in hoeverre het grotere aantal ambtenaren een rechtstreeks gevolg is van de taken die in eigen beheer worden uitgevoerd;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (16): Regiotram (VVD, CDA)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- de gemeente Groningen door de combinatie van een voortdurende recessie en vier grote projecten een groot aantal risico's loopt;
- het weerstandsvermogen op dit moment op een ontoelaatbaar laag niveau staat;

Overwegende dat:
- het borgen van de sociale voorzieningen, het ontzien van de gemeentelijke woonlasten en het op peil brengen van het weerstandsvermogen grote prioriteit hebben;
- zich bij Meerstad, Forum en Zuidelijke Ringweg geen reële dan wel slechts beperkte mogelijkheden tot bezuinigingen voordoen;

Spreekt als zijn mening uit:
- dat bij de huidige stand van de gemeentelijke financiën de Regiotram niet door kan gaan,

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dan gaan wij naar mevrouw Jongman, fractie van de ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, aan elk verhaal zitten eigenlijk altijd twee kanten. Het is maar hoe je het bekijkt en hoe je het ervaart. Stelt u zich eens voor dat wij met zijn allen in een achtbaan zouden zitten. De ene helft zou zich focussen op de positieve kanten van het stijgen; de andere helft zou de negatieve aspecten van het dalen benadrukken. Het lijkt wel of we in de huidige tijd een soort van vrije val neerwaarts aan het maken zijn: we moeten financiële verliezen verwerken, we moeten scherpere keuzes dan ooit maken en toch is het de vraag hoe lang de daling duurt of dat we nog een periode van stijging gaan kennen. In deze context van een onzekere toekomst staat de gemeentebegroting 2013.
Voorzitter, naar een pretpark ga je voor je plezier, een gemeentelijke begroting is een serieuze zaak. In een pretpark kies je zelf in welke attractie je wilt, in een gemeentebegroting kies je wat je als politieke partij goede keuzes vindt en welke je wat minder vindt. En soms zit je ook in een karretje dat niet je eigen keuze is, maar waar wel een meerderheid van de raad voor is. Hoe dan ook, het is belangrijk te weten waar je mee bezig bent, waarom je daarmee bezig bent en waar je naar toe wilt.
De huidige bestuursperiode kenmerkt zich door een groeiende verantwoordelijkheid van gemeenten. Wat ons betreft staat de gemeente Groningen voor de uitdaging deze versterkte positie om te zetten in

resultaat. Dat vraagt om visie en bestuurskracht, om een betrouwbare en daadkrachtige overheid. Wij zijn tot dusver teleurgesteld in de relatie tussen provincie en stad, immers een duurzame relatie die tegen een stootje kan, is in de huidige tijden van wezenlijk belang. Wij roepen het college dan ook op blijvend te investeren in die relatie, ook in de tijd op weg naar het vaststellen van de begroting.
Keuzestress. Voorzitter, wij hebben bij de vorming van dit college aangegeven dat bij bezuinigingen het college allereerst moet kijken naar de eigen organisatie en als allerlaatste naar de sociale voorzieningen en op cultuur eerder mag bezuinigen dan op sport. Wij willen als ChristenUnie blijvende aandacht voor kwetsbare vrouwen en bereikbaarheid. Als we dan kijken naar het rijtje van mogelijke bezuinigingsvoorstellen, dan wordt het er niet gemakkelijker op. Als je daar een vakje opent, dan zit er vaak nog een vakje onder. Als we bijvoorbeeld stoppen met projecten bij het heroverwegen van ISV, betekent bij het besparen op woonschepenhaven dat er binnen ISV nog 5 miljoen gevonden moet worden. Zo zijn er meer voorbeelden te noemen die lastig in te schatten zijn op de betekenis voor de stad en voor de Stadjers. Desalniettemin voorzitter, hebben wij als fractie een serieuze poging gedaan om de elf voorstellen af te wegen om op een bedrag van rond de 70 miljoen te komen. En niet op de manier van prijsschieten in het attractiepark, maar serieus overwegen wat aanvaardbaar is als je kijkt naar de gevolgen van een keus voor de stad en de Stadjers. Dit heeft het volgende opgeleverd.
Als we kijken naar de risicobuffer, als je dan kijkt naar die middelen die moeten worden geruild tegen incidentele, kunnen wij niet overzien wat dat geruil betekent. Naar onze mening koop je alleen maar tijd en geen geld. Dus die is afgevallen.
Als je kijkt naar de Enexis/Attero, kunnen wij instemmen voor een bedrag van 6 miljoen euro, maar dan alleen dividend en rente over 2013, niet alvast die van 2014.
Stoppen projecten: een aantal wel, een aantal niet, in de zin van dat ze wel gewenst zijn, maar als we dan keuzes moeten maken, dan zijn deze wat onze fractie betreft ook wel uit te stellen. Bijvoorbeeld een fietspad noordelijke ringweg, helaas, Blauwbrugje was onze uiterste politieke wens die gerealiseerd is, maar als het dan even niet kan, dan kan het niet. Dan doen we het even met hoe het ervoor staat.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dan wil ik eens even over de proporties spreken. Heeft mevrouw Jongman enig idee hoe haar voorstellen zich verhouden tot de financiële taak die ons te wachten staat wanneer het gaat om het kiezen van bezuinigingen? U hebt het over kruimelwerk.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik ben er ook nog niet hoor, ik ben bij punt 3, dus wat dat betreft bent u iets te vroeg, want er zijn er 11 op de rij. Ik ga verder. Ik noem er een paar meer: fietspad, Groningen-Sauwerd-vrijval, als u goed gelezen hebt in bijlage 2b, uit mijn hoofd, dan ziet u meer projecten staan, maar de heer Prummel luistert al niet meer.
Activeren investeringen lopende grondexploitaties: voorzitter, het risico hierbij is een niet-sluitend meerjarenbeeld, het verschuiven van een probleem naar de toekomst en het nu nemen van een risico. Het is een makkelijke en snelle oplossing, toch kiezen wij daar niet voor.
Herprioritering RSP: deze gelden waarvan niet eens te zeggen is wat het daadwerkelijk oplevert, hebben veel te maken met bereikbaarheid en zijn voor een deel compensatiegeld van het Rijk. Wat ons betreft: eerst nog maar niet aankomen.
Zuidelijke Ringweg/RegioTram: bij deze twee grote projecten ontbreekt naar de mening van onze fractie in het rijtje van de ‘grote drie’ het Groninger Forum. Jammer, als fractie hadden wij alle drie wel willen afwegen als dan toch alles ter discussie staat. Ondanks onze vragen van twee weken geleden, misschien wel weer drie, maar tijd vliegt, had het college ervoor kunnen kiezen om twee weken te wachten, maar het heeft anders besloten. Helaas.
De zuidelijke ringweg: het is duidelijk dat een meerderheid van de raad wil dat dit project doorgaat, gezien de uitkomsten van de afgelopen debatten. Wij zijn heel benieuwd wat het college gaat presenteren en zijn nog het meest nieuwsgierig naar de gevolgen van de te kiezen oplossing voor het stadsverkeer.
En wat betreft de RegioTram: voorzitter, het inhoudelijk enthousiasme van de ChristenUnie is verminderd door het debacle met het provinciebestuur. Wij hebben altijd gezegd dat wij voor het project zijn, tenzij het financieel niet haalbaar is. Het lijkt ons dan ook op dit moment het beste om de aanbesteding af te wachten evenals de uitkomsten van het overleg met de provincie en de financiële uitkomsten van de verkenning van fase 2, de regio in. Want zonder regio wat ons betreft geen RegioTram. Wat wel weer een duidelijk signaal is, is de opmerking van gedeputeerde Bouwmans: de tram gaat de regio in!

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, mevrouw noemde de aanbesteding, maar als de aanbesteding eenmaal gedaan is? U wacht de aanbesteding af, maar op dat moment kunnen we toch nauwelijks meer terug zonder dat we enorme kosten moeten gaan maken? Bedoelt u niet dat we de hele aanbesteding moeten uitstellen?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja, die loopt al, die kun je niet uitstellen op dit moment. We weten nog niet eens de uitkomst. Als u de uitkomsten al weet, dan weet u meer dan ik. Laten we eerst die uitkomsten afwachten, of het binnen het bedrag dat we met elkaar hebben afgesproken kan. Op dat moment kunnen we keuzes maken.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, als we in laten schrijven op het project, dan zijn we enorme schadevergoedingen kwijt aan de inschrijvers. Ik denk dat de wethouder dat zal kunnen beamen. Maar als we nu stoppen, dan ligt de schadevergoeding vast. Dan is hij lang zo hoog niet.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik zeg nog steeds: afwachten tot de aanbesteding duidelijk is, voor het geld dat we ook deels uit de RSP hebben. Laten we dat afwachten.
Voorzitter, als je kijkt naar de heroverweging van het extra beleid, dan is dat de meest verstrekkende, maar dan kiezen wij voor een soort van kaasschaaf van 10%, waarbij we dan wel onmiddellijk optekenen dat wij binnen deze projecten heroverwegen, bijvoorbeeld liever minder G-kracht dan minder veiligheid en liever minder akkoord van Groningen dan minder schuldhulpverlening. Oftewel, het minst bezuinigen op sociaal en veiligheid.
ISV: als je kijkt naar de wijkvernieuwing, laat die veel hoopgevende resultaten zien. Er is veel positief in gang gezet, er is veel goede samenwerking geweest met een stevige gemeentelijke inspanning. Kiezen we hier, dan roept dat heel veel vraagtekens op, omdat wij onmogelijk kunnen overzien vanaf deze plek, wat stopzetten per project betekent. Bijvoorbeeld de Bessemoerstrook, daar wordt al jaren over gesproken, maar met wat minder kunst op straat zou onze fractie kunnen leven. Zou er bij deze projecten ook eventueel met de kaasschaaf gewerkt kunnen worden? En zou het college ook kunnen aangeven wat de consequenties van stopzetten zijn? Voorzitter, wij dienen hierover een motie in.
Voorzitter, wij zijn voor het verlagen van de afvalstoffenheffing, maar niet voor het verhogen van de ozb-tarieven, want deze plussen het volgend jaar dan wel weer op en omdat wij al hoog genoteerd staan, is het weleens tijd om weer wat af te dalen.
Dat geldt ook voor ondernemers, die willen wij niet zwaarder belasten, aangezien zij ook al meebetalen aan het fonds Ondernemend Groningen en omdat de ondernemers op dit moment ook minder vette jaren hebben en in sommige gevallen zelfs uitgesproken magere.
Voorzitter, zijn wij er dan? Nee, het grootste risico lopen we bij de grondexploitaties en het is heel spannend wat dat het volgende jaar gaat opleveren of wellicht gaat kosten. Nieuwe keuzes zullen nog ingrijpender zijn, dat betekent vinger aan de pols houden, de stresstest van de accountant onderdeel uit laten maken van de planning- en controlcyclus en goede rapportages. Het weerstandsvermogen blijkt de afgelopen jaren hard nodig geweest te zijn. Zoals we ook al bij de bespreking van de rekening 2011 hebben aangegeven zijn we blij dat we vanaf het begin voor een waarschijnlijkheidsfactor van 90% zijn geweest. Maar nu het niveau toch is gedaald naar een onvoldoende niveau, moet dit weer aangevuld worden. De vraag is tot hoever. Sparen doe je in goede tijden en niet meer dan noodzakelijk in slechtere tijden. Wij kunnen ons daarom vinden in het collegevoorstel door dit voor de korte termijn aan te vullen tot een ratio van 0,8 en na 2014 door te groeien naar 1,0. Daar komt nog steeds als onzekere factor nog de onvoorspelbaarheid van landelijk beleid bij waardoor het lagere tekort dat we nu hebben, ook zomaar weer meer tekort kan betekenen.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, mijn korte termijn is de begroting van 2013. Is dat ook uw korte termijn?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nee, want ik had het over 2014. Dus 2013 0,8, maar ik heb de motie gezien. Volgens mij beoogt die iets anders.
Eigen keuzes. Als ChristenUniefractie hebben wij ook nog aanvullende ideeën. Iederz en SoZaWe, deze organisaties hebben dezelfde doelstelling, mensen begeleiden die moeilijk aan een reguliere baan komen,

hetzij door een beperking, hetzij door een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Soms ook een wat kortere afstand, die mensen weten zich vaak wel goed te redden. Is hier geen winst te behalen? Wij dienen hiervoor een motie in.
Ondanks de keuze van het college om kortingen van het Rijk te compenseren gaat tegelijkertijd de btw-verhoging op cultuurkaartjes niet meer door. Wij stellen voor om die 1 miljoen extra voor cultuur toe te voegen aan de bezuiniging. Wij willen meer inzet voor sport en dienen hiervoor een motie in.
Wij willen graag een oplossing vinden voor blijvende inzet van de zorgcoördinator en vertrouwenspersoon mensenhandel. GroenLinks heeft deze motie reeds ingediend.
Wij zien ook nog een soort tegenstrijdigheid in uw eigen teksten. U geeft aan geen aanvullende bezuinigingen op de eigen organisatie te willen maar u wilt wel efficiënter werken door taken met anderen te delen. Welke kant wil het college hierin op? Wij willen tot het uiterste kijken wat er gedaan kan worden om op de eigen organisatie te bezuinigen.
Voorzitter, over de begrafenisleges hebben we bij de rekening ook al het een en ander gezegd. Volgens mij hoef ik het niet opnieuw uit te leggen wat mij daarmee willen. Wij dienen een motie in tot verlaging van die leges.
En een heel ander punt, dat ons kort geleden ook weer opnieuw bereikte. Onderzoek van twee Groninger verkeerspsychologen geeft aan dat veel ongelukken gebeuren door fietspaaltjes. Die paaltjes zijn er niet voor het plezieren van de fietser, maar voor het tegenhouden van auto's. Bij motie zullen wij het college vragen om te kijken wat we aan deze problematiek kunnen doen.
Voorzitter, als christenpolitici willen wij als laatste aangeven dat wij als mensen niet alles in de hand hebben en dat wij ons altijd afhankelijk weten. Wij wensen het college bij het opstellen van de begroting 2013 Gods onmisbare zegen toe. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik begrijp dat mevrouw Jongman uitstekend heeft doorgerekend wat er precies is. Komt u nou tot een sluitende begroting voor 2013, inclusief de grote projecten? En krijgen wij dat ook nog een keer even te zien, want ik ben erg benieuwd welke gigantisch vervelende bezuinigingsdingen u dus voor uw rekening wilt nemen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik kan u het lijstje laten zien. Dat komt voor elkaar.

De heer VAN KEULEN (VVD): Fijn, daar ben ik erg benieuwd naar.

Motie (17): Focus op Sport (ChristenUnie, CDA, D66, Student en Stad, Stadspartij)
“De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief 2012,

Overwegend dat:
- met het programma Healthy Ageing de focus gericht is op een gezonde levensloop;
- met het sportbeleid Stadjers worden uitgedaagd hun sporttalent te ontdekken en te ontwikkelen;
- we de ambitie hebben in 2020 "City of sporttalent" te zijn;

Constaterende dat:
- we een keur aan ambitieuze sportverenigingen hebben die bijdragen aan een succesvol sportbeleid;
- er een flinke inhaalslag is gemaakt met "Sport op Orde", maar dat de accommodaties van sommige sportverenigingen, bijvoorbeeld LTC Hoogkerk, nog te wensen overlaten;
- een herijking van het accommodatiebeleid nodig kan zijn om sportverenigingen adequaat te faciliteren;
- de enquête onder sportverenigingen, gehouden door de PvdA, informatie heeft opgeleverd die relevant is voor het verder vormgeven van het gemeentelijke sportbeleid;
- overgewicht onder jong en oud volksziekte nummer een is en dat sport en bewegen een adequaat middel is om dit tegen te gaan en te voorkomen;
- er een goed plan voor bewegingsonderwijs nodig is om kinderen vertrouwd te laten raken met sport en bewegen;
- sport en bewegen belangrijke instrumenten zijn om Stadjers mee te laten doen in de samenleving;
- er verhoudingsgewijs maar een klein percentage van de begroting, ongeveer 3 %, wordt ingezet voor sport en bewegen;

Van mening dat:
- er meer focus op sport mag worden verwacht om de gestelde doelen en ambities te behalen;
- een dergelijke hoge ambitie vergezeld moet gaan van adequate middelen;

Besluit:
- het college te verzoeken zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk voor de bespreking van de begroting 2013, in kaart te brengen wat nodig is om gestelde doelen en ambities op het gebied van sport en bewegen te bereiken;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (18): Heroverwegen inzet ISV-middelen (ChristenUnie, Student en Stad)
"De raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 27 juni 2012 besprekende de voorjaarsbrief 2012,

Overwegend dat:
- het college de inzet van ISV-middelen wil heroverwegen;
- de wijkvernieuwing hoopgevende resultaten laat zien;
- succes van de wijkvernieuwing bestaat uit gemeentelijke inspanning en goede samenwerking;
- niet te overzien is wat de consequentie is van het stopzetten van de in bijlage 11c genoemde projecten;
- niet te overzien is wat de status of geschiedenis van de in bijlage 11c genoemde projecten is;
- het college bij deze bezuiniging niet aangeeft eventueel de kaasschaafmethode te willen hanteren;

Van mening dat:
- bij het definitieve besluit over deze bezuinigingspost er meer duidelijkheid moet zijn over de gevolgen ervan;

Besluit:
- het college te verzoeken om bij het opstellen van de begroting 2013 bij de heroverweging van ISV-middelen als bezuinigingspost meer inzicht te geven in de status en geschiedenis van de genoemde projecten, in het mogelijk hanteren van de kaasschaafmethode en in het aangeven van de consequenties van stopzetten c.q. "kaasschaven";

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (19): Fietsobstakels (ChristenUnie)
"De Raad van de Gemeente Groningen in vergadering bijeen op 27 juni 2012 besprekende de voorjaarsbrief 2012,

Overwegend dat:
- onderzoek van de Groninger verkeerspsychologen Eva Fabriek en Dick de Waard heeft uitgewezen dat fietspaaltjes en andere obstakels jaarlijks landelijk gemiddeld vijftig mensen het leven kosten;
- het mogelijk is dat een aantal fietsers in Groningen de afgelopen maanden op een paaltje is geknald met negatieve gevolgen;
- fietspaaltjes bedoeld zijn voor het weren van auto's en niet voor het verwonden van fietsers;
- een oplossing kan zijn het aanbrengen van ledverlichting op de paaltjes;
- een oplossing kan zijn het verwijderen van onnodige paaltjes;
- een oplossing kan zijn het verwijderen van paaltjes waar het duidelijk is dat het om een fietspad gaat;
- bij verwijdering van paaltjes een passende maar hoge strafmaat op het overtreden van de regels door gemotoriseerd verkeer van toepassing dient te zijn;

Van mening dat:
- we er alles aan moeten doen om een veilige fietsstad te zijn voor onze inwoners;

Besluit:
- het college te verzoeken om de raad inzicht te geven in de oplossingsrichtingen van de problematiek van fietsobstakels en advies te geven over een straf- dan wel bestuursrechtelijke handhaving;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (20): Begrafenisleges (ChristenUnie, CDA)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op 27 juni 2012 besprekende de voorjaarsbrief 2012,

Overwegend dat:
- leges voor begraven niet kostendekkend hoeven te zijn;
- de kostendekkendheid in 2011 101 % was;

Van mening dat:
- de laatste eer geen kille rekensom mag zijn, maar de gemeenschap wel iets mag kosten;

Besluit:
- het college te verzoeken om bij het opstellen van de begroting 2013 de leges voor begraven te verlagen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (21): samenwerking SoZaWe & Iederz (ChristenUnie, CDA)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende de Voorjaarsbrief 2012,

Overwegend dat:
- SoZaWe en Iederz dezelfde doelstelling hebben, namelijk mensen begeleiden die moeilijk aan een reguliere baan komen, hetzij door een beperking, hetzij door een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- het in het licht van de nieuwe Wet werken naar vermogen een logische stap zou zijn om te onderzoeken of de dienst SoZaWe en Iederz meer samen kunnen werken;
- een eventuele samenwerking naast structurele besparing ook efficiencyvoordeel zal opleveren en cliënten meer integraal benaderd en geholpen kunnen worden;
- met de nieuwbouw voor SoZaWe er een locatie ontstaat om een efficiënte uitvoeringsorganisatie voor de Wwnv te huisvesten;

Besluit:
- het college te verzoeken om de samenvoeging van de dienst SoZaWe en Iederz te onderzoeken en de raad, voor de bespreking van de begroting 2013 in november, te informeren over de effecten hiervan voor de gemeentelijke organisatie en dienstverlening;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De moties maken deel uit van de beraadslagingen. Dan gaan we naar de heer Van Rooij, van Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Het voorjaarsdebat dat wij vandaag met elkaar voeren is anders dan weleer. De wensen voor de begroting zijn talrijk, maar een pas op de plaats is in dit tij al heel wat. Terwijl ik helemaal geen pas op de plaats wil maken, ik wil vooruit. Vooruit kan je door wild te investeren, maar we zijn geen Qatar en uit onze hoge hoeden komen hooguit wat aandelen, geen oliesjeiks. 'Vooruit' kan je ook door gericht te investeren. Met gerichte investeringen kunnen grote bedragen gemoeid zijn, maar als we die simpelweg niet kunnen opbrengen zullen we moeten gaan kijken of we met kleinere bedragen toch de goede weg in kunnen slaan. Soms kun je ook met kleine bedragen vooruit; G-kracht bewijst dit elk jaar weer. Vooruit kun je ook door de potentie van je stad te benutten. Daarin investeer je met grote projecten, maar ook met goedkoop maar kundig denkwerk, met coördinatie.
We moeten de vinger krijgen achter het vraagstuk wat nou de kracht van deze stad is, of in elk geval de potentie, de potentiële kracht. En wat er nodig is om deze potentie ook echt uit te laten groeien tot kracht. Ik zal in mijn bijdrage aan dit debat mijn visie geven op dit vraagstuk, mijn visie op wat de kracht van deze stad is en wat ervoor nodig is om die volledig te benutten. Vervolgens zal ik ingaan op de financiële kant van het verhaal. Ik zal daarbij aangeven hoe mijn visie is op het weerstandsvermogen, op het belang en de grootte van het weerstandsvermogen. En ik zal aangeven hoeveel en waar er in mijn optiek op bezuinigd moet worden.
Groningen is de jongste stad van Nederland. Elk jaar opnieuw kiezen duizenden jonge mensen voor onze stad om zich hier te ontwikkelen. Elk jaar ook verlaten grote groepen de stad om zich elders te vestigen,

om de kennis die zij hier hebben opgedaan elders te benutten. Die mensen zijn op dat moment ambassadeurs van Groningen en als wij ze de kans geven om zich hier te ontwikkelen worden het alleen maar betere ambassadeurs. Ambassadeurs die vol trots spreken over Groningen als ‘city of talent’, als stad waar talent zich kan ontwikkelen.
De kennis die deze jongeren hebben opgedaan en het talent dat ze hebben ontwikkeld, kunnen ze ook inzetten in Groningen. Elk jaar stromen duizenden studenten uit. Sommigen met dromen over andere oorden, sommigen nuchter met twee voeten op aarde, maar met het besef dat Groningen voor hen niet de geschikte stad is om zich in te vestigen. In de ogen van Student en Stad zou de potentie van jonge en getalenteerde mensen in veel grotere mate in Groningen tot ontbolstering kunnen komen. We moeten ons inzetten om dat palet aan kleuren aan te bieden dat Groningen tot de aantrekkelijke stad maakt waarvan jongeren, die net zijn afgestudeerd en die op zoek zijn naar dé plek om hun kennis in de praktijk te brengen, zeggen: "in deze stad zie ik kansen, in deze stad voel ik me thuis."
Aan dit klimaat dragen we onder andere bij door te investeren in huisvesting. Dat kan door het opleveren van woningen voor starters, maar ook door een instrument als startersleningen, waarmee we net dat laatste zetje in de rug kunnen geven. Het zou dom zijn op startersleningen te bezuinigen, sterker nog: het zou geen echte bezuiniging zijn, aangezien het om geld gaat dat we weer terugontvangen, het gaat om leningen. In de afgelopen jaren hebben we meermaals geconstateerd dat het budget voor startersleningen al voor het einde van het jaar op was, waardoor mensen teleurgesteld moesten worden. Voor dit jaar is inmiddels voorzien in een aanvullend budget, dat overigens waarschijnlijk niet genoeg zal zijn om het jaar mee vol te maken. Wij zouden het college daarom ook willen verzoeken niet over te gaan tot een schijnbezuiniging op startersleningen.
Aan het klimaat waarmee we jonge talentvolle mensen in onze stad kunnen binden, dragen we dus bij met huisvesting, maar ook met culturele en sportieve voorzieningen, met een goede mobiliteit. De kansen die Groningen moet bieden om die jonge talentvolle mensen voor onze stad te behouden, die scheppen we door bijvoorbeeld het contact tussen de gemeente, de onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven aan te halen. De gemeente kan een coördinerende rol vervullen in het vergroten van het stageaanbod en het stimuleren van jong ondernemerschap. Een stimulans in de werkgelegenheid voor hogeropgeleiden zal zorgen voor een aanzuigende werking in andere sectoren en zal een stimulans zijn voor de gehele economie. Benjamin Franklin, een van de Founding Fathers van de VS, zei ooit al: een investering in kennis kent altijd het beste rendement.
Wat uit de jaarrekening, net als vorig jaar, duidelijk naar voren komt, is het rendement dat wij halen uit ons economische programma G-kracht. We investeren maar weinig in dit programma, maar het levert zijn geld meer dan op. G-kracht draagt bij aan een stad die bruist, aan een stad met werkgelegenheid. Aan een stad die zelfs nog eerder dan gepland voorziet in 135.000 banen. Het college geeft zelf in het economisch meerjarenprogramma aan dat het juist in tijden van economische tegenwind van belang is om te investeren in een aantrekkelijk vestigings- en ondernemersklimaat. Laten we niet verslappen en beknibbelen op het kleine beetje geld dat naar G-kracht gaat, want dit potje levert nu uitgerekend geld op. Wij dienen een motie in met het verzoek het budget voor G-kracht in de begroting 2013 niet te verkleinen.
De afgelopen weken heeft Groningen het nieuws veelvuldig gehaald. Een stad met ambitie is vaak blij als zij het nieuws haalt, maar de sfeer in de berichtgeving was niet al te positief. Door de 15-procentsnorm zouden veel studenten hun kamer kwijtraken. Ik ga vandaag het debat over de 15-procentsnorm niet opnieuw voeren, die discussie ligt achter ons, maar de discussie over jongerenhuisvesting loopt nog volop. Als door een maatregel de particuliere kamerverhuurmarkt beperkt wordt en studenten hun kamer verliezen, moet dit ergens worden opgevangen. Het gaat hierbij om een beperkt aantal studenten, maar daarbij komt natuurlijk nog dat het aantal studenten in de stad sowieso al groeit. Met BouwJong willen we in de komende jaren voorzien in goede en betaalbare huisvesting voor jongeren. In 2015 moet een kleine vijfduizend wooneenheden zijn gerealiseerd. Het is in dat licht ronduit zorgwekkend dat we al in het eerste jaar bij lange na niet voldoen aan de doelstelling. Ik ben hiervan geschrokken. Studentenhuisvesting is continu een actueel onderwerp. Doordat Stadjers overlast ervaren, doordat studenten krapte ervaren en doordat met groeiende kennisinstellingen de problematiek alleen maar zal toenemen. In dat licht had ik verwacht dat alles op alles gezet zou worden om ervoor te zorgen dat de doelstellingen gehaald zouden worden. En dat wij dus niet al in het eerste jaar tegen een flinke achterstand zouden aankijken. Ik dien dan ook een motie in waarin ik het verzoek neerleg om vaart te maken met de BouwJong-projecten.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de Stadspartij deelt de zorgen van Student en Stad, maar vraagt Student en Stad dan nu of ze ook niet inziet dat we deze problemen niet hadden gehad wanneer wij op eigen grond van de gemeente, namelijk op de Suikerunie, waren begonnen met het bouwen van een aantrekkelijke campus voor studenten?

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Mijnheer Prummel, hoeveel is 1 + 1? Wat denkt u dat mijn antwoord zal zijn? U kent mijn standpunt over de campus. Ik zie helemaal niets in een campus. Ik heb wel de motie over het Suikerunieterrein gesteund, maar niet in de geest van een campus, maar in de geest als aanvulling op het palet dat wij willen aanbieden aan studenten om zich te huisvesten, maar zeker niet als studentencampus. En dan kunt u mij nog een keer interrumperen, maar ik geloof niet dat het heel erg veel zin heeft.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik denk het wel. Voorzitter, ik heb een groot aantal studenten aangesproken op huisvesting en op een campus en de reacties zijn over het algemeen zeer positief, met name voor de tweede helft van hun studie. Ik kan me niet voorstellen dat u als student heel andere geluiden hoort.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Nou, ik kan me dat wel voorstellen. Ik spreek ook wel eens studenten kan ik u vertellen. Ik geloof er niet zoveel van dat u ook maar een fatsoenlijk deel van die 50.000 studenten in de stad heeft kunnen spreken. Als u denkt dat studenten behoefte hebben aan een campus en als u dat uit hun woorden kunt distilleren, nou dan geloof ik dat u ook een bedorven worst aan mensen kunt verkopen. Dat is volstrekt niet het geval. Ik ga nu verder, ik ga niet meer over een campus praten, ik ben daar mordicus op tegen. Ik heb gesproken over huisvesting en een groep inwoners van de stad die wellicht de vruchten zal plukken van voldoende aandacht voor jongerenhuisvesting, dat is de jeugd. Op leeftijden dat zij zich nog niet druk hoeven te maken over een dak boven hun hoofd begint voor hen vaak wel een ander probleem: een ongezond leefpatroon. We investeren in programma's die kinderen bewust maken van gezond leven, maar in onze ogen kan het beter. Bslim is een van die concepten waarbinnen zeer goed werk verricht wordt, maar wij zouden graag zien dat het programma in plaats van in het voortgezet onderwijs op vmbo-scholen, al op de basisschool toegepast zou worden. Hierdoor kunnen meer kinderen bereikt worden op een leeftijd dat kinderen ook vatbaarder zijn voor dergelijke programma's. Ik wil het college daarom vragen te bekijken of dit mogelijk is en wat de kosten hiervan zouden zijn. Ik dien hiertoe een motie in en daarbij teken ik tevens aan dat het niet betekent dat andere inspanningen op het basisonderwijs overbodig worden.
In de commissie heb ik al uit de doeken gedaan hoe Student en Stad denkt over de bezuinigingstaakstelling die voor ons ligt. In de begroting 2013 zal in de ogen van Student en Stad voor 80,6 miljoen euro bezuinigd moeten worden. Eigenlijk meer, omdat wij over een voldoende groot weerstandsvermogen zouden willen beschikken om daarmee de risico's die wij als stad lopen te kunnen dragen. Maar met pijn in ons hart zien we dat we er financieel zo slecht voor staan dat het al een uiterste krachtsinspanning vergt om te komen tot een matig weerstandsvermogen. Omdat wij inzien dat het niet haalbaar is om het weerstandsvermogen al in de komende begroting daadwerkelijk op orde te brengen, doen wij de concessie dat wij akkoord gaan met een matig weerstandsvermogen van 0,8. Dat is de uiterste ondergrens, de kritieke ondergrens. En dat resulteert samen met de tekorten die we sowieso al moeten dekken, in een bezuiniging van 80,6 miljoen euro voor de begroting 2013.
Andere partijen opperen om de bezuiniging uit te spreiden, niet alle partijen overigens, maar sommige andere partijen, over de gehele collegeperiode. Student en Stad ziet dit als onverantwoord, omdat de risico's waaruit ons benodigde weerstandsvermogen bestaat, niet de gewoonte hebben zo coulant te zijn dat zij wachten op het moment dat wij ze kunnen betalen. Het benodigd weerstandsvermogen is altijd een actuele afspiegeling van de risico's die wij dragen. Ik dien dan ook samen met een paar andere partijen een motie in, waarin ik het verzoek neerleg om bij de begroting van 2013 te komen tot een matig weerstandsvermogen, hoe paradoxaal dit ook klinkt en eigenlijk zegt dat al genoeg.
De voorjaarsbrief omvat een aantal bezuinigingsmogelijkheden die ik in de commissie een voor een heb behandeld, dat ga ik dus nu ook niet overdoen. Ik heb toen de optelsom gemaakt en ben tot de conclusie gekomen dat ik binnen de bezuinigingsmogelijkheden die het college presenteert voor de begroting 2013, voor dat gedeelte van de bezuinigingsmogelijkheden, voor maximaal 45 miljoen euro aan ruimte zie. Dan heb ik de opties waar ik ambivalent tegenover sta als positief meegenomen. Dan kom ik maximaal aan een bedrag van ongeveer 45 miljoen euro.

Student en Stad ziet het mobiliteitsprobleem dat we hebben als een van de grootste uitdagingen die deze stad kent, en we steunen dan ook de investeringsagenda van deze stad. Die investeringsagenda gaat over de toekomst en draagt bij aan een toekomst zoals ook ik die graag zie. Maar die investeringsagenda mag in mijn ogen alleen maar bijdragen aan een toekomst waarin de stad overeind staat. Investeren in je huis kan nog zo noodzakelijk zijn, maar als je daardoor je ziektekostenverzekering niet meer kan betalen en het noodlot slaat toe, is dat opgeknapte huis waardeloos. En daarom zeggen de hoogste beleidsbepalers in ons land: "Wij beschermen de burger tegen zichzelf, die ziektekostenverzekering is verplicht." Wie beschermt ons tegen onszelf als wij niet die verantwoordelijkheid in acht nemen? Student en Stad leeft in de realiteitszin dat als wij getroffen worden door risico's, die wij voorzien, let wel, die niet uit de lucht komen vallen maar die wij zien aankomen, maar waarvoor wij geen buffer reserveren, dat in dat geval het niet meer kunnen volbrengen van die investeringsagenda wel de kleinste zorg is. Het college mag Student en Stad nog steeds als een bondgenoot beschouwen als het gaat om zijn investeringsagenda. Maar als wij in november geen begroting zien waaruit blijkt dat het college belang hecht aan een stad die overeind blijft staan, zullen wij onze conclusies trekken. Dit zal dan inhouden dat we naar betaalbare alternatieven gaan kijken waarmee we de problemen die wij zien, ook kunnen aanpakken. Alternatieven die misschien niet alle voordelen hebben maar ons wel verder kunnen helpen, met het behoud van een gezonde basis. Dank u wel.

De VOORZITTER: Geen moties? Oh, u hebt ze aangeleverd, dat is waar.

Motie (22): Haal de kracht niet uit G-kracht (Student en Stad, VVD)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende het Raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016,

Constaterende dat:
- een van de bezuinigingsvoorstellen het verkleinen van het budget voor G-kracht betreft;
- binnen de doelstellingen van G-kracht in het afgelopen jaar goede resultaten zijn bereikt, waaronder een stijging van de werkgelegenheid en het aantal startende ondernemers;

Van mening dat:
- G-kracht bij uitstek een van de investeringen is die zichzelf meer dan terugverdient;
- het snijden in het economisch programma negatieve gevolgen zal hebben voor de Groningse economie, onder andere op het vlak van werkgelegenheid en startende ondernemers;
- een goed economisch programma onontbeerlijk is om Groningen een aantrekkelijke stad te laten zijn;

Verzoekt het college:
- het budget voor G-kracht in de begroting 2013 niet te verlagen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (23): BouwJong op orde (Student en Stad, CDA)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende het Raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016,

Constaterende dat:
- de gemeente Groningen binnen het programma BouwJong voor 2015 4.859 wooneenheden wil creëren;
- uit de gemeenterekening 2011 bleek dat in het jaar 2011 slechts 632 van de 800 geraamde wooneenheden zijn gerealiseerd;
- de druk op de kamerverhuurmarkt zeer groot is en het aantal jongeren in de stad naar verwachting de komende jaren verder zal stijgen;

Overwegende dat:
- om de einddoelstellingen van BouwJong te behalen het van groot belang is vaart te maken met het realiseren van wooneenheden;

Verzoekt het college:
- de begroting 2013 zo in te richten dat het behalen van de doelstellingen zoals die binnen BouwJong gesteld zijn, realistisch is;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (24): Bslim op de basisschool (Student en Stad)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende het Raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016,

Constaterende dat:
- overgewicht en een ongezonde leefstijl een steeds groter probleem worden onder kinderen;
- met het programma Bslim op een duurzame wijze wordt ingezet op een gezonde leefstijl van kinderen;
- dit programma pas wordt ingezet op het voortgezet onderwijs, op vmbo-scholen;

Overwegende dat:
- het van belang is om kinderen op een zo jong mogelijke leeftijd voor te lichten over een gezonde leefstijl;
- kinderen op de basisschool beter beïnvloedbaar zijn voor programma's als Bslim;
- beginnen op vroege leeftijd zorgt voor een continue stimulans tijdens de ontwikkeling van jongeren;

Verzoekt het college:
- voor de begroting van 2013 te onderzoeken of het mogelijk is en wat de kosten zijn van het inzetten van Bslim op basisscholen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (25): Weerstandsvermogen op peil (Student en Stad, VVD, CDA)
"De raad van de gemeente Groningen in vergadering bijeen op woensdag 27 juni 2012, besprekende het Raadsvoorstel Financieel meerjarenbeeld 2013-2016,

Constaterende dat:
- het benodigde weerstandsvermogen een actuele inschatting is van de risico's die de gemeente loopt;
- financiële reserves van belang zijn om de risico's die de stad loopt of te dekken;
- het college in dit voorstel streeft naar een weerstandsvermogen dat pas aan het eind van deze collegeperiode op verantwoord niveau is;
- in de nota 'Integraal risicomanagement in Groningen' is opgenomen dat het weerstandsvermogen met een ratio tussen 0,8 en 1,0 de kwalificatie matig heeft en dat een lagere ratio onvoldoende is;
- uit de voorjaarsbrief blijkt dat de ratio van het weerstandsvermogen momenteel 0,44 is;

Overwegende dat:
- de stad Groningen verantwoord financieel beleid moet voeren, om de ambities die zij heeft waar te kunnen maken;
- het college zelf aangeeft dat het weerstandsvermogen nu onder 'verantwoord niveau' is;
- we het risico niet mogen lopen dat tegenvallers niet opgevangen kunnen worden;
- een ratio van 0,8 hierbij de absolute ondergrens is;

Verzoekt het college:
- de begroting 2013 zo in te richten dat vanaf 2013 het weerstandsvermogen minimaal een ratio van 0,8 heeft.

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: De moties maken deel uit van de beraadslagingen. Dan is als laatste in deze termijn van de kant van de raad het woord aan de heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel voorzitter. Aan ons wordt gevraagd om in te stemmen met een bezuiniging van enkele tientallen miljoenen euro's. Onoverkomelijk? Wellicht. Maar is het niet een beetje vreemd dat we voor miljoenen een gebouw gaan neerzetten waartegen steeds meer weerstand ontstaat en waarvoor de bestemming nog steeds niet geheel duidelijk is? In de voorjaarsbrief wordt niet gesproken over bezuiniging op dit project, terwijl op andere vlakken wel bezuinigd moet worden. De Partij voor de Dieren blijft een fel tegenstander van het Forum. Ik vind het onbegrijpelijk dat er geen bezuinigingsvoorstellen zijn opgenomen ten aanzien van het Forum en dat er ten tijde van de eerste besprekingen van een brief een mail rondgaat met de mededeling dat de aanbesteding rond is. Hiermee voelen wij ons buitenspel gezet. We willen en moeten praten over bezuinigingen en de ChristenUnie dient

schriftelijke vragen in over het feit waarom het Forum niet mee is genomen. Op de dag dat we erover gaan praten, worden de vragen hierover echter beantwoord, iets wat doorgaans ongeveer drie tot vijf weken duurt. Hoe serieus worden wij als raad nog genomen? Wij begrijpen niet dat het college strak vasthoudt aan het Forum, en projecten waarvan op dit moment nog niet geheel duidelijk is of we die nodig hebben, terwijl op allerlei vlakken bezuinigd moet worden. Er wordt gepraat over de tram, iets waarvan beweerd is dat het onmisbaar is voor de stad. Er wordt gepraat over de ringweg, iets waarvoor het Rijk het grootste gedeelte betaalt, maar er wordt niet gepraat over het Forum. Hoe lang houdt het college dit nog vol? Wij willen geen Forum, wij willen dat het Forum in ieder geval meegenomen gaat worden in de bezuinigingen en daarom dienen wij samen met het CDA en de VVD de motie in.
De Partij voor de Dieren wil investeren in duurzaamheid, in natuur, in mensen en dieren, maar niet in stenen, niet in prestigeprojecten. De fossiele brandstoffen raken aan hun einde. Er is nog wel wat voorraad, maar straks zijn ze steeds moeilijker te delven en is de kans op een olieramp zoals in de Golf van Mexico steeds groter. We moeten dus op een andere manier in onze energie gaan voorzien, want de kans dat we met de kippen op stok gaan, lijkt ons vrij klein. Wij zijn dan ook heel blij met de plannen die deze stad heeft om in 2035 energieneutraal te zijn en vinden dat het streven naar een duurzame autarkie op het gebied van energievoorziening topprioriteit moet krijgen. Zeker in het kader van een eventuele meevaller van 10 miljoen euro vinden wij dan ook dat er niet bezuinigd mag worden op duurzaamheid. Daarom dienen wij een motie in: Handen af van Duurzaamheid!

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, denkt de Partij voor de Dieren dat een stad met bijna 190.000 inwoners en een heel kleine oppervlakte autarkisch kan zijn op het gebied van energie?

De heer KELDER (PvdD): Dat heb ik niet gezegd. Ik denk ook niet dat dat kan, maar streven ernaar is natuurlijk wel mooi. Ja, we hebben besloten dat we in 2035 energieneutraal willen zijn, dus dat is toch een vorm van autarkie?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik heb er nota van genomen dat we gaan streven naar iets dat niet haalbaar zal zijn.

De heer KELDER (PvdD): Ik ben het niet met u eens, ik denk dat het wel haalbaar is. Als we er niet nu aan gaan beginnen, dan halen we het zeker niet.
Deze week kwam in het nieuws dat schildpad Lonesome George er niet meer is. Deze schildpad heette Lonesome, omdat hij het laatste exemplaar van de Pinta-eilandschildpadden, een ondersoort van de reuzenschildpad was. Lonesome George, die op de Galapagos-eilanden leefde, staat symbool voor de afnemende soortenrijkdom en was al tijdens zijn leven een icoon. Met zijn verdwijnen zijn wij allemaal live getuige geweest van het definitief verdwijnen van een diersoort. De afname van de soortenrijkdom op de wereld is tragisch en een verarming van onze prachtige natuur, maar heeft ook ernstige gevolgen. De kans bestaat dat hele ecosystemen instorten, waardoor zaken als voedselvoorziening en waterzuivering vele malen duurder worden. Hoe komt het nu dat die biodiversiteit zo snel afneemt? Een groot gedeelte van die soortenrijkdom zit in tropische regenwouden en met die gebieden wordt helaas hard afgerekend, omdat ze vaak voor veel geld verkocht worden aan veevoederhandelaren en plaats moeten maken voor plantages.
Een ander voedingspatroon is belangrijk om in harmonie te kunnen leven met dieren, natuur en milieu.
Vanzelfsprekend moet de mensheid gevoed worden, maar dat hoeft niet ten koste te gaan van de oerwouden. Wat belangrijk is, is dat we ons voedselpatroon aanpassen. Voor een kilo dierlijke eiwitten is zeven kilo plantaardige eiwitten nodig. Vleesproductie is dus inefficiënt, want zonder vlees kunnen veel meer mensen in de wereld gevoed worden en is er veel minder grond nodig en bovendien minder water, de olie van de toekomst. Wie serieus werk maakt van het broeikasprobleem, eet minder vlees: drie vleesloze dagen doen evenveel als drie miljoen minder auto's. De consumptie van dierlijke eiwitten is de grootste veroorzaker van broeikasgassen. Dan hebben we het nog niet gehad over voor de mens besmettelijke dierziekten en de omstandigheden waaronder dieren moeten leven in de bio-industrie en de landschappelijke verarming als gevolg van veeteelt, zoals die ook in ons land duidelijk waarneembaar is. Voor veel mensen is het niet bekend dat vlees eten leidt tot enorme milieuvervuiling, tot uitstoot van broeikasgassen en kappen van regenwouden. Daarom stelt de Partij voor de Dieren voor dat de gemeente, ook in het kader van de door ons ingediende en door de raad aangenomen motie voor een Meat Free Monday campagne, een bescheiden bewustwordingscampagne hieromtrent opzet en in de Gezinsbode en

op haar website iets schrijft over de negatieve kanten van het eten van dode dieren. Daar dienen we een motie voor in. Het duurde even voordat ik tot een punt kwam.
We hebben al even gesproken over duurzaamheid en de afname van de biodiversiteit, maar er is ook een ander perspectief mogelijk dat de Partij voor de Dieren graag naar voren brengt en dat is dat van het individuele dier. Daar willen wij nu graag wat tijd voor vragen. Binnenkort wordt er een nieuwe aanbesteding gedaan voor een nieuw schoonmaakbedrijf voor de gemeentelijke diensten en dit is het moment waarop wij graag onze invloed willen uitoefenen. Jaarlijks worden in Nederlandse laboratoria ongeveer 600.000 gewervelde dieren gebruikt voor experimenten en bijna nog een keer zoveel worden in laboratoria gehouden om proefdieren te fokken of voor toekomstige experimenten. Zeker voor de schoonmaakbranche zijn dierproeven immoreel. Dieren in laboratoria leven onder erbarmelijke omstandigheden en ondergaan de meest afschuwelijke experimenten, bijna altijd zonder pijnstillers en sterven vrijwel altijd een langzame en pijnlijke dood.
Daarom dienen wij twee moties in om proefdiervrije en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen in het bestek op te nemen van de nieuwe aanbesteding.
Tenslotte voorzitter, er is veel te doen geweest over het hondenbeleid van de stad. Wij willen daar nu niet opnieuw over beginnen, maar wij zouden graag iets positiefs willen doen voor de hondeneigenaar. Hond en baas hebben zich de laatste tijd behoorlijk moeten aanpassen. Om vanuit de gemeente iets positiefs te doen waar hond, stadjer en baasje wat aan hebben, leek het ons een goed idee om het volgen van een hondencursus te stimuleren. Daarom willen wij voorstellen het volgen van een opvoedcursus voor honden in de Stadjerspas op te nemen en ook daartoe dienen wij een motie in. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Voordat u mij de moties overhandigt, meld ik even dat er geen motie nummer 14 is. Je kan nummer 13 overslaan, maar wij hebben dat gedaan bij nummer 14.

Motie (26): Voorlichtingscampagne (Partij voor de Dieren)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- het eten van vlees vele negatieve gevolgen heeft, zoals het kappen van regenwouden en de hiermee samenhangende afname van de soortenrijkdom;
- vlees geen efficiënt voedingsmiddel is;

Overwegende dat:
- de relatie tussen vlees enerzijds en klimaat, honger in de wereld, zoetwatervoorraad en biodiversiteit anderzijds voor veel mensen onbekend is;
- het gezien de snelheid waarmee soorten nu al uitsterven en de te verwachten groei van de wereldbevolking, belangrijk is dat mensen zich bewust worden van het bestaan van deze verbanden;

Verzoekt het college:
- een bewustwordingscampagne omtrent de gevolgen van vlees eten op touw te zetten;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (27): proefdiervrije schoonmaakmiddelen (Partij voor de Dieren)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- schoonmaakmiddelen vaak niet milieuvriendelijk en proefdiervrij zijn dat proefdieren een erbarmelijk leven leiden, met veel pijn en stress;
- er een nieuwe aanbesteding voor een schoonmaakcontract wordt voorbereid, getuige de bijlage van de eerste voortgangsrapportage 2012;

Overwegende dat:
- het gebruik van proefdieren voor schoonmaakmiddelen vanuit moreel oogpunt onacceptabel is;
- er prima schoonmaakmiddelen bestaan waar geen proefdiergebruik aan ten grondslag ligt en die het milieu niet aantasten;

Verzoekt het college:
- in het bestek van de nieuwe aanbesteding het onderdeel 'proefdiervrij' op te nemen;

- hieraan een significante weging toe te kennen;
- tevens het onderwerp milieuvriendelijkheid in het bestek op te nemen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (28): proefdiervrije schoonmaakmiddelen (Partij voor de Dieren)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- schoonmaakmiddelen vaak niet milieuvriendelijk en proefdiervrij zijn dat proefdieren een erbarmelijk leven leiden, met veel pijn en stress;
- er een nieuwe aanbesteding voor een schoonmaakcontract wordt voorbereid, getuige de bijlage van de eerste voortgangsrapportage 2012;

Overwegende dat:
- het gebruik van proefdieren voor schoonmaakmiddelen vanuit moreel oogpunt onacceptabel is;
- er prima schoonmaakmiddelen bestaan waar geen proefdiergebruik aan ten grondslag ligt en die het milieu niet aantasten;

Verzoekt het college:
- in het bestek van de nieuwe aanbesteding het onderdeel 'proefdiervrij' op te nemen;
- hieraan een significante weging toe te kennen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (29): opvoedingscursus honden Stadjerspas (Partij voor de Dieren)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- het hondenbeleid recentelijk veel stof heeft doen opwaaien;
- handhaving van zowel opruim- als aanlijnplicht er voor veel baasjes toe heeft geleid dat wandelen met hun hond er niet leuker op is geworden;

Overwegende dat:
- het imago van de stad Groningen qua hondvriendelijkheid best een oppepper kan gebruiken;
- de financiële draagkracht van veel Stadjers er de komende tijd niet op vooruit zal gaan;
- een opvoedingscursus voor honden veel kan betekenen voor de relatie tussen zowel hond en baas als die tussen hond, baas en hondloze Stadjer;
- het jammer zou zijn als gebrek aan geld voor mensen een reden zou zijn om geen hondencursus te volgen;
- met name de hond hiervan de dupe zal worden;

Verzoekt het college:
- een haalbaarheidsonderzoek te doen naar het opnemen van een hondencursus in de Stadjerspas 2013;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (30): Handen af van Duurzaamheid! (Partij voor de Dieren)
"De raad van de gemeente Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief,

Constaterende dat:
- fossiele brandstoffen opraken;
- de delving hiervan met steeds meer milieuschade gepaard zal gaan;

Overwegende dat:
- fossiele brandstoffen ook steeds duurder zullen worden;
- het op korte termijn niet te verwachten is dat Stadjers wat energie betreft zullen consuminderen;

Verzoekt het college:

- bij de bezuinigingen niet te tornen aan geld voor duurzame ontwikkeling/Groningen energieneutraal 2035;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Dank u wel. Motie 27 en motie 28 zijn dezelfde?

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, ze zijn niet hetzelfde. Bijna hetzelfde.

De VOORZITTER: Maar het verzoek is hetzelfde volgens mij. Of niet?

De heer KELDER (PvdD): Nee, de één is iets extremer dan de ander.

De VOORZITTER: Oh ja, ik zie inderdaad: u hebt gelijk. Er is een motie 27 en er is een motie 28, zo dadelijk, en dan mag u de verschillende zelf gaan zoeken.
Dan hebben wij nu opnieuw een korte pauze en daarna, ik merk dat niet iedereen dat goed op zijn netvlies heeft, is de tweede termijn van de kant van de raad. Dan gaan de raadsleden met elkaar in debat naar aanleiding van de fractiestandpunten. Ik schors nu voor tien minuten.
Hebt u echt vijftien minuten nodig? Maar dan ga ik ook echt, we lopen achter, om vijf voor zes verder. Dus wie er niet eens, die is er niet.

(schorsing 17.40-17.55 uur)

Tweede termijn raad

De VOORZITTER: Wij gaan beginnen. Ik zie de wethouder van financiën nu gelukkig wel komen. En het woord is aan de heer De Rooij van de PvdA fractie.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, tijdens de eerste termijn bleek duidelijk dat iedereen, alle partijen in deze stad vinden dat investeringen in de stad cruciaal zijn. De begroting in november is het moment dat wij daarover de beslissing nemen. Volgens mij zijn er oplossingen voor de problemen. Die problemen zijn er, maar je zult een beetje creatief moeten denken. Het voornaamste probleem, volgens mijn fractie, is het bestuurlijke probleem en dat probleem is oplosbaar. In de zomer zullen de beide besturen, gedeputeerden, wethouders maar ook wethouders van andere steden en eventueel de provincie Drenthe erbij, gaan kijken hoe we de problemen gaan oplossen. En volgens mijn fractie is het verstandig om daar iemand van buiten bij te halen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld de regio Groningen-Assen. Toen de problemen in onze regio lastig werden, haalden wij Riek Bakker erbij, toch een grootheid als je praat over planologie en dat soort toestanden. Mevrouw Bakker heeft de basis gelegd voor iets wat we nu met elkaar uiterst succesvol vinden, namelijk de regio Groningen-Assen. Dat heeft ons geen windeieren gelegd, dat heeft geen van de participanten windeieren gelegd. Ik kan mij voorstellen dat de mediator iets dergelijks gaat doen met de gezamenlijke agenda die wij moeten gaan ontwikkelen.
Voorzitter, de SP zei: het schip met geld vaart richting oceaan. Nou, er is inderdaad een schip met geld, want het Rijk heeft ter compensatie van de Zuiderzeelijn een heel beste bak geld neergelegd. Er is geld, dat is het paradoxale van het verhaal. Het schip is er, maar er moet een koers uitgezet worden en volgens ons is een loods misschien verstandig om daar even bij te gaan helpen.
Voorzitter, de piketpalen die mijn fractie heeft geslagen, ik heb het al gezegd, zijn die sociale stad. Voor ons staat een sociale stad buiten kijf. Sociaal is meer dan alleen uitkeringen, het heeft ook te maken met goede wijken waar het veilig wonen is en waar mensen hun gang kunnen gaan, waar ze plezierig leven. Het heeft te maken met werkgelegenheid en daarom hebben we de bereikbaarheid nodig. Bedrijven moeten zich hier kunnen vestigen, dat is van belang om de stad vooruit te helpen. Het heeft te maken met goed onderwijs, want goed onderwijs is de basis voor alle vooruitgang. Voorzitter, ik zou iedereen willen oproepen om besluiten die moeten worden genomen bij de begroting niet te vroeg te nemen en ik vind het een verplichting voor ieder raadslid om te weten dat elk besluit dat we nemen geld kost en geld oplevert. Alle kosten en baten op een rijtje zetten is volgens mij noodzakelijk bij grote investeringsprojecten zoals wij ze hier hebben besproken en ik verwacht van alle collega's dat ze zich daar goed nota van geven en zo ken ik de raad ook. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Keulen, VVD fractie.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik vond dat de heer De Rooij van de Partij van de Arbeid een buitengewoon opvallend verhaal hield. We hebben een door de PvdA gedomineerde stad, een door de PvdA gedomineerde provincie. Daar is ruzie onderling en blijkbaar concludeert de PvdA in de stad dat de PvdA-bestuurders er onderling niet helemaal uitkomen en dat er een mediator nodig is. Dat vind ik bijzonder.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik zou, als ik het zo uitgesproken had, het ook bijzonder vinden, maar ik heb geprobeerd het los te halen van de partijpolitiek.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, dat snap ik, dat u dat probeert, maar dat is wel lastig in deze situatie.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, dat is een beetje flauw. Op dit moment is er een partij in totale verwarring, dat is de Partij van de heer Van Keulen waar de VVD-rol verdeeld moet worden. Het heeft echter niet alleen te maken met de PvdA, ik heb daarnet ruiterlijk toegegeven dat onze bestuurders daar een negatieve rol in hebben gespeeld, maar het is niet een exclusief PvdA-verhaal. Uw gedeputeerde doet eraan mee, oud-CDA-gedeputeerden hebben eraan meegedaan, we moeten dat gezamenlijk oplossen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, nogmaals, ik vind het bijzonder, ik heb er verder geen oordeel over, maar het is natuurlijk wel raar dat er nu een mediator moet komen, omdat historisch gezien uw partij de grootste is. We komen er niet uit onderling. Ik vind dat vreemd, maar goed. Prima.
Er viel mij nog iets op. U begon uw betoog met ‘fatsoen’. Dat vind ik terecht, daar heeft u mij op uw weg gevonden. Maar vervolgens zei u iets wat mij intrigeerde. Dat was namelijk: als de tram niet doorgaat hebben wij een bestuurlijk probleem. Wat bedoelt u daar precies mee? Dat is mij niet helemaal duidelijk.

De heer De ROOIJ (PvdA): Dat is vrij eenvoudig. Voorzitter, ik ga ervan uit dat er financiën zijn om de tram aan te leggen en ik ga ervan uit dat er commitment is om de tram aan te leggen. Toen wij in een vorig debat hebben gezegd: gaat het eigenlijk wel de regio in, een zorg die de ChristenUnie en het CDA deelden met de PvdA, is er aan alle kanten bezworen, VVD gedeputeerde Bouwmans onlangs nog: hij gaat absoluut de regio in. Wij denken dat op het moment dat het geld er is en het lukt niet, dan schuif je de problemen naar de toekomst. Dan heb je een bestuurlijk probleem.

De heer VAN KEULEN (VVD): Oké, ik dacht even dat u hem intern pakte namelijk. Dat zou niet fatsoenlijk zijn. Ik had even een beetje de indruk dat als een coalitiepartner achter de tram wegloopt omdat er geen geld is, u dan meteen zegt dat er een bestuurlijk probleem is en dan hebben we het over de coalitie hier. Dat zou ook kunnen. Nou ja goed, ik vind dat moeilijk te rijmen met die oproep tot fatsoen. Ik had nog een punt, een vraag bij u. U had het over een crisisbuffer aan de ene kant en aan de andere kant het weerstandsvermogen, dat niet zo snel hoeft te worden aangevuld. Wat is het verschil tussen een crisisbuffer en het weerstandsvermogen?

De heer De ROOIJ (PvdA): Ik heb u in mijn eerste termijn uitgenodigd om binnenkort daar in Financiën en veiligheid eens een keer uitgebreid over te praten en dat doe ik niet in deze termijn, van nu nog een halve minuut denk ik.

De heer VAN KEULEN (VVD): Prima, dank u wel.
De SP, een mooi verhaal. De daad bij het woord is nu het credo. Blaffen en bijten deze keer.
D66: kleine hintjes richting het niet doorgaan van de tram, meer kan ik er niet van maken helaas op dit moment. Dat vond ik jammer. Ik vond wel dat u een buitengewoon bevlogen verhaal had dat in de Tweede Kamer niet had misstaan.
De heer Seton schrijft voor het eerst de tram af. Dat is een compliment waard.
Ook de ChristenUnie stelt voor het eerst de tram echt ter discussie. Nou, ik zeg het misschien wat zwaar. U laat voor het eerst de ruimte om de tram ter discussie te stellen, laat ik het dan zo zeggen.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dan had u even beter moeten luisteren naar het debat naar aanleiding van de uitlatingen van het college bij monde van de wethouder De Vries over de RegioTram. Toen hebben wij gezegd: we hebben meer dan ooit moeite met deze gang van zaken.

De heer VAN KEULEN (VVD): Kijk, dat heb ik dan even gemist. Maar dat past wel keurig in de algemene conclusie die ik wil trekken, namelijk dat de steun voor het beleid van dit college zienderogen en in rap tempo afbrokkelt en dat het lot van dit college in handen ligt van Gedeputeerde Staten, waarmee we nu eenmaal niet een heel warme band hebben op dit moment. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de heer Gijsbertsen, GroenLinks.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Ja, het punt is een beetje: wat is nou het uitgangspunt van het debat? Er wordt gediscussieerd over optimisme of pessimisme, volgens mij moeten we het eventjes voor nu doen met de cijfers die er liggen en ja, de toekomst kan niemand met alle zekerheid voorspellen. Wat ik wel opvallend vond is dat er op een gegeven moment ook een discussie ontstond over: wanneer schuif je nou besluiten naar de toekomst toe? Ik denk dat wij moeten vaststellen dat, welke keuze je ook maakt bij de begroting van 2013, het altijd consequenties heeft voor de toekomst, linksom of rechtsom. Dat is ook mijn reactie op partijen die sociaal en projecten tegenover elkaar zetten. Alles heeft met elkaar te maken, als je het een doet heb je over een aantal jaar een probleem, als je het ander doet heb je misschien nu dingen opgelost maar heb je weer op een ander moment een probleem. Dus alles heeft met elkaar van doen.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. In de commissie hebben we ook een beetje zo'n debatje gehad. U zoekt naar bezuinigingen die zo'n invloed hebben op de toekomst dat je dan niet ook een probleem hebt. Houdt u het voor mogelijk dat dat soort bezuinigingen er gewoon niet meer is? Dat je dus hoe dan ook een probleem gaat hebben? De makkelijke bezuinigingen zijn toch voorbij?

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, we hebben een overzicht gepresenteerd gekregen. Dat zijn geen makkelijke bezuinigingen, maar ik ben ook niet bang voor moeilijke bezuinigingen. Alleen, waar het mij om gaat is dat ik bij die afweging die ik daarbij maak het ontzettend van belang vind wat dat betekent voor deze stad over een aantal jaren en of het niet goedkoop-duurkoop is. Daar zit mijn zorg. Er zitten inderdaad in het overzicht dat het college heeft geleverd ook dingen waar ik behoorlijk aan gehecht ben, maar daarvan heb ik volgens mij gezegd dat er over alles in die zin te spreken valt.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ik heb per abuis de heer Gijsbertsen bij mijn woordvoering overgeslagen helaas. Ik wil hem vragen waar de geldpers staat.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, de heer De Rooij zei dat zojuist ook. Het probleem is niet dat het geld er niet is, het probleem is dat er keuzes gemaakt moeten worden. U maakt andere keuzes dan mijn fractie. Dat mag, dat is prima, maar dan staat het mij ook vrij om die keuzes weer op een andere manier neer te leggen. Daar gaat het volgens mij niet om. Het gaat erom: welke keuzes wil je maken? En waar het ook om gaat is: is het bestuur in staat om samen met de provincie tot overeenstemming te komen? Ook daarvoor is het nodig dat we de nadruk gaan leggen op overeenkomsten die er zijn en niet alleen maar op verschillen. We hebben gewoon een gedeelde agenda, ook in deze regio en volgens mij moeten we dan ook elkaar de kop er niet gek over maken.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, daar gaat het nou precies om, mijnheer Gijsbertsen. U heeft het over keuzes maken, maar die keuzes maakt u zelf niet. U kiest ervoor om naar de provincie te gaan om de hand op te houden. Ik heb geen keuzes gehoord over hoe we dit financiële probleem op gaan lossen.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dan moet ik helaas de derde zijn in een paar minuten tijd die moet zeggen dat de heer Van Keulen niet zo goed luistert. Ja, ik kan het niet helpen. Ik heb aangegeven in mijn woordvoering, u kunt het zelfs nalezen, dat op die heroverweging van extra beleid mijn grootste

zorg zit in het rijtje van het college en bij de RSP-projecten en dat, nogmaals, ik heb het ook tegen de heer Seton gezegd, er over heel veel andere dingen te spreken valt. Dat telt behoorlijk op.
Voorzitter, ik wil nog een paar dingen aanstippen die ik in de eerste termijn niet kon aanstippen. Volgende maand voeren wij opnieuw een discussie over de geplande bezuinigingen op de zelforganisaties. Wij vrezen dat de bezuinigingen in deze omvang de integratie in de stad belemmeren en daar komen we dus ook graag volgende maand op terug. We hebben al wel nu een motie ingediend die gaat over de monitoring van integratie- en emancipatiebeleid. Doen wij dat nou goed en welke eisen stellen we daar nou aan? Laten we dat eens tweejaarlijks gaan bekijken. We hebben ook een motie ingediend die ik heel kort heb geïntroduceerd over mensenhandel. Deze raad heeft in juli een expertmeeting over mensenhandel gepland. We hebben een discussie die we al bij de voorjaarsbrief van vorig jaar zijn begonnen, waarin er zorg is, het is toen begonnen met ChristenUnie en GroenLinks, over de zorgcoördinatie rond mensenhandel. We dienen nu een motie in vooruitlopend op die expertmeeting omdat er een nieuw signaal kwam dat er toch een probleem zou zijn. Bewust is de motie zo geformuleerd dat het er ons om gaat dat het doel wordt bereikt en dat heeft ook te maken met prioriteiten die worden gesteld, hier of elders.
Voorzitter, tot slot: wij hebben nog een motie ingediend over duurzaamheid. We vinden, we hebben dat vaker aangegeven, ook bij rekeningdebatten als ik het wel heb, dat de zichtbaarheid van duurzaamheid soms te gering is. Dat is jammer, want er zijn heel veel mensen in deze stad bezig met die duurzaamheidsagenda. Het college doet heel veel, maar het heeft ook heel veel te maken met het opbouwen van plannen, bijvoorbeeld zo'n warmtevisie. Het gaat er even om dat ook het enthousiasme in de stad warm gehouden wordt, dus daarom hebben wij daar een motie over ingediend. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dit was een interessante eerste termijn, waarin de bijl aan de voet van de eik van de tram is gelegd. Dat voorzitter, is een veelbelovend teken.
Voorzitter, eigenlijk zitten wij in de verkeerde zaal. Ja, want een motie van wantrouwen tegen gedeputeerde Mark Bouwmans zou het in deze vergadering misschien wel halen. En een motie van wantrouwen tegen wethouder Karin Dekker zou het in de Staten misschien wel halen. Zou het dan een idee zijn om gelijk over te steken? Goed voorzitter, het staatsrecht sluit dat uit, maar we zullen nog zien wat de toekomst zal brengen.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, mag ik een geheimpje verklappen? De gedeputeerde en ondergetekende hebben het vorige week net hierover gehad. We hebben bedacht dat we onze voorzitters gaan voorleggen om een keertje te ruilen in het kader van onderlinge samenwerking. Dus uw oproep komt als geroepen.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nou, ik zou dat een heel verfrissende gedachte vinden.
Voorzitter, toch wil de Stadspartij nog een harde noot kraken met dit college, want een financieel gezonde stad en organisatie betekent voor ons een stad waar de burgers welvarend zijn. Een stad waarin het bedrijfsleven bloeit en een stad en een maatschappij waarin mensen zichzelf kunnen ontplooien, een maatschappij die niet subsidieverslaafd is. Voorzitter, dit college zet op die koersen onvoldoende in. We zullen nu eindelijk de tering naar de nering moeten zetten. Volgens het college kunnen niet alle ambities worden waargemaakt, zo schrijft het zeer terecht. Dat betekent kiezen. En we kunnen beter nu kiezen dan straks, want wij staan voor grote opgaven. De reserves moeten worden aangevuld met 64,8 miljoen euro, tenminste. En de niet ingeschatte tekorten van 2012, 2013, 2014 zijn er. Opgeteld leidt dit tot een bezuinigingsopgave op basis van huidige inzichten van 80,6 miljoen euro. Die kleine meevaller waar we ons de laatste paar dagen even blij mee konden maken dank zij de Kunduz-coalitie, die kan zomaar weer wegsmelten. Het is maar een klein bedrag en wie weet wat voor kabinet er komt. Daarbij moet worden bedacht dat er ook nog een bedrag van 25,8 miljoen euro van lopende bezuinigingsopgaven ligt. En bezuinigingen op de organisatie lopen vaak spaak. Ik vond het veelbelovend voorzitter, dat de PvdA niet uitsluit dat wij bezuinigen op de formatie, maar wil de PvdA dan terug naar een redelijk aantal ambtenaren, gezien de gemiddelde ambtenarenbestanden van elf ambtenaren op duizend inwoners?

De heer De ROOIJ (PvdA): De PvdA is altijd voor redelijkheid, dat weet u.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nou, dan hoop ik dat we zullen kunnen gaan werken aan een stad waar op duizend inwoners elf ambtenaren zijn en niet zoals nu achttien, naar ik meen. Voorzitter, mogelijke maatregelen die het college onderscheidt zijn bezuinigingen op lopende en voorgenomen projecten en beleid. Dat voorzitter, is terecht. Met name Forum en tram zullen moeten sneuvelen. Het college heeft het ook over het genereren van extra inkomsten. Dat voorzitter, is onzin. Er vallen geen extra inkomsten te genereren, want we hebben geen geldpers en onze bevolking betaalt al een heel hoge lastendruk. Ik ben blij dat meerdere partijen hier hebben gezegd: verhogen van de belastingen is op dit moment niet aan de orde. Aanpassen van de financiële systematiek voorzitter, dat is een valkuil. Het uitstellen van betalen van rekeningen en het hoger waarderen van bezittingen, dat zijn de laatste noodsprongen van de bankroetier. Daarna is er echt niets meer mogelijk. Een fatsoenlijke overheid gaat niet op een dergelijke manier met haar balans en haar verplichtingen om. Efficiënter werken en het afstoten van taken worden door het college genoemd, nou dat is gemakkelijk gezegd, maar moeilijker uit te voeren. We zijn er wel in geïnteresseerd, maar of daar iets van terecht komt, dat is zeer de vraag.
We kunnen zo makkelijk onze begroting weer op orde brengen. We kunnen zo makkelijk het geld vinden dat we allemaal nodig vinden voor het behoud van een sociale, groene, leefbare, fijne stad. Dat vinden we in het laten sneuvelen van twee projecten: in de eerste plaats een tram die alleen maar studenten van het hoofdstation naar het Zernike en terug zou kunnen brengen, iets wat ze ook wel op de fiets kunnen, een tram die geen vervolg in de provincie zal krijgen, want daar is geen enkel oog op, geen enkel vooruitzicht op. Wie kijkt naar de manier waarop op dit moment het stationsgebied wordt aangepakt ziet dat daar ook helemaal geen mogelijkheden worden geschapen om een tram uit Zuidhorn de binnenstad in te leiden, want dan zou hij alle treinverkeer moeten gaan kruisen en dat is een interferentie, zo zegt men dat bij de spoorwegen, die door de NS niet gewenst is.

De VOORZITTER: Ik moet helaas ook u het woord niet meer geven, want de heer Prummel is door zijn spreektijd heen. Het spijt me. Dan gaan wij naar de heer Eikenaar, SP.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik moet nog wel een aantal moties indienen.

De VOORZITTER: Die moet u mij dan gewoon overhandigen, want die kunt u niet meer toelichten.

Motie (31): alternatief Regiotram (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Betreurt het dat:
- het college nimmer een alternatief plan heeft uitgewerkt voor de Regiotram;

Verzoekt het college:
- met spoed, in elk geval voor de definitieve besluitfase van het project Regiotram, alsnog een alternatief plan voor de Regiotram uit te werken en dit alternatief plan aan de raad voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (32): motie van Treurnis (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Betreurt dat:
- er geen prioriteiten zijn gesteld voor het uit het RSP te betalen pakket maatregelen;
- wethouder Dekker in de onderhandelingen met de Noordelijke overheden ondanks aandringen van de provincie Groningen geen keuze heeft willen maken;

En gaat over tot de orde van de dag."

Toelichting:
Citaat collegebrief 4 febr. 2011 betreffende 'Stand van zaken RSP':
`Wij menen dat heroverweging van enkele RSP projecten dan nodig is. Gezien de looptijd van het RSP tot 2020 kan daar niet te lang meer mee gewacht worden'.

Citaten 'Position Paper Regiotram' van Gedeputeerde Staten, 5 juni 2012:
`In de afgelopen twee jaar hebben we tijdens onze gesprekken met u meerdere malen onze zorgen geuit over de haalbaarheid van de totale gemeenschappelijke investeringsagenda van de stad (Zuidelijke ringweg, Meerstad, het Forum en de Regiotram'.

'Voorstellen tot een gemeenschappelijke integrale herijking van de investeringsagenda en voorstellen tot substitutie binnen de projecten zijn daarbij van uw zijde als onnodig van de hand gewezen'.

Motie (33): geen heroverweging Zuidelijke Ringweg (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Geeft gehoor aan de oproep van de provincie om de huidige plannen voor de zuidelijke ringweg niet ter discussie te stellen;
Verzoekt het college:
- geen mensen en/of middelen in te zetten voor een heroverweging van deze plannen.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (34): spoorlijn naar Heerenveen (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Spreekt uit dat een spoorlijn naar Heerenveen een logisch onderdeel is van de ontsluiting van de stad voor forenzen en bezoekers;
Wijst er op dat een spoorlijn naar Heerenveen het begin vormt van de door ons gewenste snelle verbinding met de Randstad middels een Zuiderzeelijn;

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (35): kleinere gemeentelijk overheid (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Stelt vast dat:
- wanneer er een groot project vervalt, dat consequenties moet hebben voor de aantallen ambtenaren van de stad en van trambureau en OV-bureau.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (36): lastendruk moet omlaag naar een realistisch peil (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,
Sluit in ieder geval lastenverhogingen uit als middel om onze gemeentelijke begroting in balans te houden.

En gaat over tot de orde van de dag."

Motie (37): geen stijging van de prijzen van het Openbaar Vervoer (Stadspartij)
"De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op 27 juni 2012, besprekende de voorjaarsbrief en het Meerjarenbeeld,

Spreekt uit dat:
- de meevaller van de voorjaarsnota en de junibrief geheel of gedeeltelijk moet worden aangewend om de prijzen van het OV niet te hoeven verhogen en geen lijnen op te hoeven heffen;
- heronderhandelingen met de provincies Drenthe, waarvan de Provinciale Staten die maatregelen afwijzen en Groningen, waar hetzelfde lijkt te gaan gebeuren, voor de hand liggen;
- alle drie de overheden daaraan moeten bijbetalen met een evenredig bedrag;

En gaat over tot de orde van de dag."

De VOORZITTER: Deze moties maken deel uit van de beraadslagingen. Dan is het woord aan de heer Eikenaar van de SP-fractie.

De heer EIKENAAR (SP): Mevrouw Dekker hoopt niet dat ik in de Tweede Kamer worden gekozen, hoor ik net. Dank u, mevrouw Dekker.

Wethouder DEKKER: Om twee redenen. Dan worden het 42 zetels, dat vind ik wel een beetje veel.

De VOORZITTER: Dit gaat van de spreektijd van de heer Eikenaar af.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u voorzitter. Ja, het voorjaarsdebat is het moment om aan te geven wat je wilt en ook wat je niet wilt. Wat je wilt en hoe je dat betaalt en wat je niet wilt, maar ja, dat is duidelijk. Dat doen alle partijen. We geven dat netjes hier aan en er is altijd een uitzondering op die regel: de Stadspartij. Volgens mij heb ik dat vorig jaar ook al gezegd. Wat zij niet wil, dat weet ik inmiddels, maar wat ze wel wil, dat weet ik niet. En ik moet zeggen: ik ben niet de enige, gelukkig, want ik verblijf in het goede gezelschap van vijf leden van de Stadspartij die ook niet weten wat ze willen.
Een ander patroon dat ik ontwaar is bij de VVD, volgens mij ook al vorig jaar gezegd, het wordt een beetje saai, misschien moet ik toch eens wat nieuws verzinnen: een partij die altijd plannen verzint om dan de steun in te trekken. Dat gaat over het Forum, dat gaat over de tram, dat gaat over Meerstad en mijn verwachtingen wat betreft de ringweg zijn dan ook niet heel hoog gespannen.
Goed, dan wat betreft de PvdA. Die had een bijdrage waarin werd gezegd dat het weerstandsvermogen niet te snel verhoogd moest worden omdat er dan wellicht keihard bezuinigd moest worden. Nou, dat keihard bezuinigen op allerlei voorzieningen in de stad, daarin kan ik geheel met ze mee leven, dat zie ik ook niet zitten. Ik zou de PvdA wel willen meegeven dat het niet geld opzij zetten, geld in het weerstandsvermogen stoppen, voor de toekomst natuurlijk wel kan betekenen dat je wel heel hard moet bezuinigen. Als je daar niet genoeg geld in heb zitten en er komen onverwachte tegenvallers, dan moet je wellicht dingen wegsnijden, ongewild maar wel verplicht, die je niet zou willen.
Voorzitter, nog een zin. Een rijksoverheid, kijk, ik ben het eens met het anticyclisch investeren. Daar ben ik het helemaal mee eens. Alleen, wij zijn geen rijksoverheid. Wij kunnen ons geen begrotingstekort permitteren. Dus op het moment dat er een gat in onze begroting komt, dan wordt het simpelweg snijden en: that's it. Dat is dan waar je het mee moet doen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, het zou aardig zijn als de heer Eikenaar mij goed citeerde. Wij vinden dat het weerstandsvermogen opgehoogd moet worden, maar het gaat even om het tempo. We zijn daarbij in goed gezelschap. De accountant stelde daar ook vraagtekens bij. Daar kun je van alles van vinden, dat is een politieke keuze en voor die financiële soliditeit, daar vindt u ons gewoon aan uw kant. Als je het meerjarenbeeld ziet, in 2015 is het positief. Dat hoort dus ook bij de gegevens waar we over praten. Ja, dan moet je een beweging maken: wat wil je allemaal kapot saneren?

De heer EIKENAAR (SP): Nee, je moet er namelijk nog iets bij betrekken. Wil je het risico nemen dat je het in de toekomst kapot moet saneren? Dat is een overweging die je erbij moet betrekken en die miste ik enigszins bij u, maar ik ben blij dat u daar nu helderheid over geeft. Ik miste ook enigszins de prioriteiten. Die miste ik ook bij GroenLinks moet ik zeggen, maar daarnet was er een interruptiedebatje waarin de heer Gijsbertsen echt zei dat hij de prioriteiten gegeven had. Ik miste ze enigszins. Maar goed.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Dan had u beter moeten luisteren.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, u mag in mijn tijd enige helderheid geven. Het staat wel ergens? Oké, ik heb het gemist. Dan nog wat betreft het schip. De heer De Rooij zei: het schip heeft wellicht een loods nodig. Maar ik wil de heer De Rooij erop wijzen dat het schip op dit moment op volle zee is en de loods er meestal in de haven bijkomt. Het lijkt er nog niet op dat het schip daar is.

De heer De ROOIJ (PvdA): Het geeft toch wel blijk van een onthutsend gebrek aan kennis over het nautische wezen. Kijk, als zo'n schip naar de haven toekomt wordt zo'n loods er naartoe gebracht, anders hebben we er niks aan.

De heer EIKENAAR (SP): Klopt, maar de loods wordt niet op volle zee op het schip gezet, maar vlak voor de haven en hij weet de weg in de haven. Op open zee zal de schipper, de kapitein, het zelf moeten regelen. Ja, ik vaar wel eens. Ik weet niet of u het doet?

De heer De ROOIJ (PvdA): Ik kijk wel eens naar een boot en u zit volgens mij op de Friese meren. Die denken wel dat ze op zee zijn, maar dat is niet zo.

De heer EIKENAAR (SP): Ja, daar heb je inderdaad geen loods nodig, dat klopt. Dan nog, tot slot zou ik willen wijzen op een motie die ik in de eerste termijn heb ingediend, maar waar ik in de eerste termijn zelf niets over gezegd heb. Dat gaat over het betrekken van een wat breder publiek bij congressen, conferenties en adviescommissies die van gemeentewegen worden georganiseerd, zodat daar wat meer mensen komen van diverse maatschappelijke en culturele achtergronden. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, D66.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, drie onderwerpen die ik graag nog even in mijn tweede termijn wil laten terugkomen. In eerste instantie is dat de tram. Wat mij opvalt aan het debat hier, maar ook al eerder en ook op andere plekken, is dat het tramdebat, en dat is ook een beetje de politiek eigen, heel erg gepolariseerd wordt. Aan de ene kant wordt gezegd: als je tegen de tram bent, dan ontken je het bereikbaarheidsprobleem, en aan de andere kant wordt gezegd: als je voor een tram bent, dan ontken je het financiële probleem. Dat is natuurlijk niet zo. Je kunt er ook best een beetje tussenin zitten. Ja, we blijven D66, we wikken en wegen. Maar voorzitter, in de afgelopen jaren ben ik heel kritisch geweest over die tram, inhoudelijk. Ik ben er ook wel een beetje aan verknocht geraakt, dat mag u best weten, want volgens mij is het een prachtige oplossing voor het bereikbaarheidsprobleem hier in de stad. Maar ik heb toch wel een beetje hoop, ook gezien de debatten hier en ook in het huis aan de andere kant van de Grote Markt. Mochten wij moeten besluiten straks, dat het investeringsbedrag voor die tram niet verantwoord is, dan ben ik ervan overtuigd dat iedereen datzelfde probleem herkent en erkent en dat het gaat lukken om in de komende jaren tot een alternatief te komen, mocht dat nodig zijn.
Voorzitter, het tweede thema waarop ik nog even terug wil komen is het weerstandsvermogen. Sommige partijen hebben daarvan gezegd: neem maar even de tijd om daarin terug te groeien. Kijk maar welke ruimte je hebt in het meerjarenbeeld om de problemen nu op te lossen. Ik vind dat wel heel gevaarlijk. Volgens mij moet je opdracht zijn om met een begroting te komen die tegen een stootje kan. Er komt nog van alles aan. Nu ruimte uit het meerjarenbeeld gebruiken betekent, ja...? Ik vond het zelf wel heel fijn de afgelopen twee jaar, dat als we het hebben over cultuur, we daar middelen voor beschikbaar hadden. Ik verwacht niet dat Iederz over twee jaar een winstgevende onderneming zal zijn en ik vind het goed dat als wij het hebben over armoedebeleid, we dat overeind kunnen houden. Ik zou niet met een meerjarenbeeld willen komen dat compleet dichtgetimmerd is omdat het nu al gebruikt is, en straks fors moeten gaan snijden omdat we dat soort zaken niet meer kunnen doen.
Een derde punt is de provincie. Ik heb het zelf als een opdracht neergezet: ga aan de slag met een gezamenlijke gedragen agenda voor het Noorden. Dat is van groot, het allergrootste belang. Alle partijen hebben het daarover gehad, zo’n beetje. Iedereen is het daarmee eens en of dat dan via een mediator moet of niet, daar moeten we echt mee aan de slag, daar moet het college echt mee aan de slag. Dat brengt mij wel tot een vraag. Als je kijkt naar de commotie die in de afgelopen weken is ontstaan: hoe kijkt het college daarna op terug, wanneer het zo'n sterk signaal krijgt hier in de raad om die relatie met de provincie te gaan verbeteren? Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Seton, CDA-fractie.

De heer SETON (CDA): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik was eigenlijk wel blij met de reacties op ons tram-standpunt, want inderdaad: ik gaf de klassieke CDA-houding weer. Wat somber, realistisch en ik zag bij GroenLinks en de PvdA dat die feitelijk stelden: er is wel geld. Ja, als je dan zegt, dan is het ook logisch dat je dingen naar de toekomst verschuift. Dan is het ook logisch dat je het weerstandsvermogen niet direct ophoogt. Maar ik ben het eens met de heer Luhoff, ik vind dat niet solide en ik vind dat wel riskant. Aan de andere kant zag ik D66 en de SP, die het op een andere manier aanpakten en die zeiden: dat geld

is er niet. Het is misschien wel in de buurt in dat schip, maar het is nog maar de vraag of dat bij ons gaat aanlanden. Nou, dat is een houding waar ik mij meer mee verwant voel, dat zult u begrijpen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Dat leidt mij toch tot de volgende vraag. Er is 30 miljoen euro vrijgevallen uit Groningen-Heerenveen. Stel nou dat het college er in slaagt om met de regio en de partners tot een verdeling te komen waardoor die tram wel haalbaar is? U heeft hem zojuist afgeschoten, schiet u hem dan weer aan?

De heer SETON (CDA): Dit is wat u steeds doet, allemaal: stel nou dit, stel nou dat. U ziet het als een kans, of als een mogelijkheid. U ziet het als reëel dat dat gebeurt. Ik zie dat als irreëel. Ik ga niet in op een 'stel dat', want dat gebeurt volgens mij niet, anders had ik nu niet de tram afgeschoten.
Als het gaat om de vraag: welke partijen hebben nou een oplossing geboden in de richting van die 70 miljoen euro? In eerste instantie hoorde ik het bij GroenLinks ook niet, maar toen ik de tekst nog eens las, zag ik dat hij er wel inzit: niet komen aan extra beleid, ook niet komen aan sociale voorzieningen en ISV, zo leg ik het maar even uit. Dan zou mijn conclusie kunnen zijn: de Diepenring zou voor u dus een mogelijke bezuinigingsmaatregel zijn.
Een tweede partij waarbij ik dat nog niet direct hoorde was de ChristenUnie. Ik heb het idee dat u het wilt verplaatsen naar het debat in november. Ik had gehoopt dat u ook tot een soort optelsom richting de 70 miljoen euro kwam, ik heb het niet gehoord, maar misschien heb ik ook iets gemist en niet goed geluisterd.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Volgens mij voorzitter, heb ik juist elf punten behandeld en ik heb van alles wat gezegd. Volgens mij had ik niet duidelijker kunnen zijn welke kant wij op willen.

De heer SETON (CDA): Ja, mevrouw Jongman zegt: ik had niet duidelijker kunnen zijn. Nou, voor mij blijkbaar wel, dat lijstje moet ik nog even zien, dus misschien dat ik het dan kan volgen.
Het laatste punt voorzitter. Bestuurlijk gezien, wat de heer Luhoff ook nog even aanraakte, mijn vraag is: er wordt voorgelegd door de grootste fractie in de raad om een mediator aan te stellen en ik wil weten of het college dat ook voluit kan steunen. Als je dat niet doet is het gedoemd te mislukken, dus: of je gaat er vol voor, of je doet het niet. Daar laat ik het bij.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. Ja, visie, bestuurskracht of betrouwbaar en daadkrachtig, voor mij is dat in deze tijd cruciaal richting bestuurssamenwerking met de provincie. En of je dan voor een bemiddelaar moet zijn, volgens mij is dat een teken van onmacht. Ik zou zeggen: ga met elkaar in een hok, nou dat is wat ongelukkig uitgedrukt, maar ga met elkaar vergaderen en probeer er gewoon uit te komen om die neus, een divisie, gezamenlijk gestalte te doen krijgen, zodat je zegt: en dit willen wij als stad en provincie graag met elkaar bereiken.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, ik heb geprobeerd, maar dat is kennelijk niet gelukt, om duidelijk te maken dat het niet een kwestie is van onmacht. Het kan ook een kwestie van kracht zijn, als je meer dan tien jaar iedere keer tegen die problemen oploopt, gezamenlijk te zeggen: we moeten er iemand bij halen om te kijken of we een gezamenlijke agenda kunnen krijgen. Riek Bakker was ook niet een geval van onmacht, zo wil ik het niet omschrijven tenminste, dat durf ik niet.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Nou, ik zou toch zeggen: ga eerst gewoon met elkaar om de tafel en als het echt niet lukt, in uiterste instantie, nou enzovoort. Dan kunnen we misschien uw oplossing kiezen. Keuzes in deze raad verschillen heel erg. Waar de een heel erg voor is, is de ander ook heel erg tegen en eigenlijk is dat ook wel weer de charme van de democratie. Als we het allemaal eens zouden zijn, hadden we ook geen leukere debatten.

De regiotram: het lijkt alsof de VVD ons iets in de schoenen wil schuiven wat wij niet gezegd hebben. Wij hebben altijd gezegd: we zijn voor. Dat hebben we al vanaf het eerste moment van het eerste punt gezegd, mits financieel haalbaar. Daar hebben we ook moties voor ingediend, voor een go/no-go, voor een tramcommissie om het in ieder geval op de voet scherp te blijven volgen, maar we hebben gezegd dat het inhoudelijk enthousiasme verminderd is door het debacle met het provinciebestuur. Daar kom ik terug op het punt dat we net hadden: als we er niet samen in optrekken, zullen we ook niet samen de oplossing met elkaar vinden. Maar dit debat gaat over meer dan de tram. De VVD had eigenlijk een heel mooie leus: niet doorschuiven, maar aanpakken. Dat vond ik een hele mooie, daar houd ik wel van, vandaar ook mijn reactie op de elf punten, de bezuinigingsvoorstellen van het college, die ik stuk voor stuk bij mijn woordvoering behandeld heb. Wat ik een beetje jammer vond bij de VVD, was dat die dan eigenlijk blijft hangen bij de voor- en nadelen van de regiotram en waarom de Translohr wel zou kunnen. Dat vond ik wat jammer.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Heeft mevrouw Jongman wel goed geluisterd naar wat ik verteld heb?

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik hing aan uw lippen, mijnheer Van Keulen. Ik heb het heel goed gehoord.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dan zou ik u willen verzoeken om het stuk nog even na te lezen, want dat is niet wat ik betoog.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ik wil nog even terugkomen op een motie die wij ingediend hebben. Er was wat ruis begrijp ik, over de motie ‘samenwerking Iederz en SoZaWe’. Wij bedoelen een samenwerking in administratieve zin en niet in de zin dat de gordijnenafdeling en de post ook naar het nieuwe gebouw verplaatst zouden moeten worden. Het gaat om de mensen die aan de poort staan en ofwel een beperking hebben ofwel op een andere manier ver van de arbeidsmarkt staan, dat die daar efficiënter geholpen kunnen worden. Daar gaat het ons om. De gemeenschappelijke deler in deze raad is, als je daarnaar gaat zoeken, dat iedereen op dit moment eigenlijk wel verder wil snijden in de eigen organisatie. Dat is denk ik een punt dat iets zou kunnen opleveren.
De heer De Rooij van de PvdA gaf aan dat hij ervoor is om de structurele bezuinigingen breder te bekijken. Nou, daar zou ik wel heel erg voor zijn, om in ieder geval niet te doen zoals je nu bij de ISV ziet. Wij weten niet precies wat erachter zit. Wij willen heel graag weten wat achter de vakjes zit, wat achter de keuzes zit en wat dat betekent voor de stad. Daarmee rond ik af voorzitter.

De VOORZITTER: Dan de heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, dank u wel. Ik begin even bij de interruptie die de heer De Rooij plaatste bij de heer Eikenaar. Ik geloof niet dat het is toegestaan om te interrumperen in een interruptie, dus dan doe ik het op deze manier maar. De heer Eikenaar sprak heel erg wijze woorden over het financiële beleid dat wij zouden moeten hanteren en toen interrumpeerde de heer De Rooij met de accountantsverklaringen. Hij gaf aan dat de accountant heel veel ruimte laat om het gefaseerd aan te vullen. Ik heb niet de tijd gehad om een filmpje in elkaar te knutselen dat ik hier kan laten zien, maar dat is gewoon niet waar. De accountant zegt: we moeten dat weerstandsvermogen als het ook maar even kan, zo snel mogelijk aanvullen. Dat is dus dit jaar. En alleen als het echt, echt, echt niet anders kan, dan wordt het een ander verhaal. We kunnen er zo even de stukken bijhalen.
Wat ik mis bij sommige partijen, is een stukje realiteitszin. Er is een partij die het geld dat zij bespaart met de tram, met het Forum tien keer wil uitgeven en dat gaat er bij mij niet in. Andere partijen noemen een verantwoord financieel beleid als belangrijk uitgangspunt, maar dan zijn ze niet bereid om daar consequenties aan te verbinden. Nou, dan zijn het eigenlijk gewoon lege woorden, losse flodders. Daar hebben we ook niet zoveel aan.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Ik ken tenminste een partij die een heel goede alternatieve bestemming heeft voor het geld dat nu verspild wordt aan de tram en Forum. En dat is de Stadspartij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): En dat is nou precies het punt voorzitter, dat ik bedoel. Bij die partij die tien keer een bestemming wil vinden voor het geld dat we besparen met Forum en tram, mag u raden welke partij ik bedoelde. U wilt het ambitieniveau van een stad als Parijs en dat wilt u financieren door op het Forum en de tram te besparen. Zo werkt het niet. Wat we daarmee besparen, dat houdt ook een keer op.
Ik ga verder. G-kracht: ik heb een bezuiniging op G-kracht voorbij horen komen en wat ik niet kan begrijpen is dat bezuinigen op een potje dat net geld opbrengt, uitgerekend een potje dat geld in onze stad opbrengt, een verstandige keuze is. Dat potje, daar gaat jaarlijks ongeveer twee miljoen euro in, dat gaat niet om duizelingwekkende bedragen, al heb ik ze niet in mijn binnenzak zitten hoor, maar bezuinigen daarop lijkt mij geen verstandige keuze. Laten we vooral duidelijkheid scheppen in de grote dossiers, en spoedig. Laten we stellen dat de aanpak van de zuidelijke ringweg noodzakelijk is, als een raadsmeerderheid dat wenst. Laten we bij de begroting echt kijken wat nog kan en wat niet kan. De hete hangijzers blijven uitstellen zorgt voor nog meer waas. Als de begroting deugt, heb ik een vreugdevol jaar voor die grote projecten, die investeringsprojecten. Als dat niet zo is, als dat de enige manier is waarop we onze begroting deugdelijk kunnen krijgen, nou dan slik ik die bittere consequentie. Laten we vooral blijven investeren in deze kracht, in de potentie van deze stad en dat hoeft niet om duizelingwekkende bedragen te gaan.

De VOORZITTER: En dan als laatste opnieuw, ook in deze termijn, de heer Kelder, PvdD.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, de heer Luhoff zei: we leven in een veranderende wereld. Hiermee verwees hij naar de manier waarop de lokale en nationale economie steeds meer in elkaar verstrengeld raken en wij steeds afhankelijker zijn van invloeden waarop wij weinig invloed hebben. Brussel, geldstromen, de crisis, ook wij zien dat de wereld verandert. Voedseltekorten zullen steeds verder stijgen, de natuur holt echt achteruit, schoon water en schone lucht worden steeds zeldzamer en ondertussen zijn we in een financiële crisis gestort doordat geld niet als middel, maar als doel is gebruikt. Ook de Partij voor de Dieren wil de rekening niet doorschuiven naar volgende generaties. Daarom willen wij de crisis hier, het vinden van voldoende bezuinigingen, aanpakken op een manier die recht doet aan de aanpak van crises die voor mensen minstens zo bedreigend zijn en uiteindelijk nog meer geld kosten. Dat is uitgaan van een duurzaam perspectief. In ieder geval geen overbodig Forum en als dat niet mogelijk is: een versobering. Als de stad het kan dragen zonder een faillissement tegemoet te gaan, zien wij wel ruimte voor een tram die met zekerheid de regio ingaat en rijdt op echt groene biomassa die voldoet aan de criteria van stichting Natuur en Milieu. Als de tram niet doorgaat, zullen wij moeten kijken naar alternatieven. Ook ik heb de 3D-animaties bekeken, ze zien er heel mooi uit. Die 3D-animaties laten echter wat mij betreft een beeld zien dat ik al eerder heb gezien: lege straten, wat natuurlijk niet onze toekomst moet zijn, maar ook straten die mij enigszins breder lijken dan dat ze in het echt zijn. De heer Prummel zei, nota bene tegen GroenLinks, dat wij zeker in dit college daar toch niet vaak op kunnen betrappen, dat het onvoldoende bezig is met stad nu en teveel met langetermijnperspectieven. Het integreren van een langetermijnperspectief en een planeetbrede visie op beleid is juist buitengewoon belangrijk. Als we allemaal alleen de kortetermijnbelangen volgen en niet duurzaamheid als topprioriteit beschouwen, lopen we hopeloos tegen de grenzen van de planeet aan. Dat doen we nu al.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een klein historisch perspectief. Ooit stond in Londen het paleis van de Whitehall in brand en dat is uiteindelijk helemaal afgebrand omdat degene die het blussen moest leiden zei: ach, dat blussen kan morgen ook nog wel. We zullen nu toch echt vandaag en in de eerstvolgende raadsvergadering heel dringende besluiten moeten gaan nemen. Het heeft toch geen zin om steeds naar 20.. nog wat te gaan zitten verwijzen?

De heer KELDER (PvdD): Dat ontken ik ook niet. Ik ontken niet dat we dat moeten doen, alleen vind ik dat we de langetermijnperspectieven altijd in ogenschouw moeten blijven nemen en als belangrijkste prioriteit moet blijven zien. Niet alleen maar aan kortetermijnbelangen denken die nu spelen. We hebben maar één wereld, als we die straks niet meer hebben dan kunnen we niet eens aan kortetermijnbelangen gaan denken.
Ook hier, in deze gemeenteraad, heerst een stemming dat regenwouden niets te maken hebben met de stad, maar dat is niet zo. We moeten een mentaliteitsverandering ondergaan en ons realiseren dat wat op ons bord ligt invloed heeft op het klimaat, op biodiversiteit en op de honger in de wereld en dat investeren

in schone vormen van energie ook een kwestie van lijfsbehoud is, afgezien van idealen. Wie krijgt in de toekomst de voorzieningen voor gas en stroom in handen? Van wie raken wij afhankelijk voor energie? Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan hebben we uw bijdrage daarmee ook gehad.
Dan gaan wij nu schorsen voor de avondpauze en dan gaan wij om tien over acht verder. Dan beginnen we om precies tien over acht.

(schorsing 18.40 – 20.10 uur)

Reactie college op raadsstandpunten en moties

De VOORZITTER: Mag ik u vragen om weer te gaan zitten?
Goed, dan heropen ik deze vergadering en zijn we inmiddels aangekomen bij de reactie van het college op de raadsstandpunten en op de moties die van een standpunt van het college zullen worden voorzien met de voor u zo bekende termen. Het woord is daarbij aan de wethouder van financiën, wethouder Dekker.

Wethouder DEKKER: Dank u wel voorzitter. Het valt me op dat een deel van de VVD-fractie er nog niet is, maar desalniettemin horen ze het misschien via de band nog. Ah, welkom mijnheer Van Keulen.

De VOORZITTER: En mag ik ondertussen wethouder Pastoor verontschuldigen, wegens persoonlijke omstandigheden.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, de voorbereiding van de begroting 2013 is anders verlopen dan we in dit huis met elkaar gewend zijn. We zijn er eigenlijk al sinds februari van dit jaar mee bezig en ook met u in gesprek. Dat heeft alles te maken met onze huidige financiële situatie, die weer het gevolg is van de economische recessie waardoor wij genoodzaakt waren forse bedragen af te boeken op onze grondexploitaties, waardoor we een tekort op ons weerstandsvermogen hadden. Daar zit eigenlijk de grootste crux. Sinds februari hebben we zelfs recessierapportages en spreken wij met u, met enige regelmaat, veel vaker dan voorheen. De raad heeft nadrukkelijk de vinger aan de pols, ook nadrukkelijk op uw verzoek. Mede ook op uw verzoek, er is volgens mij zelfs een motie aan te pas gekomen ergens in al die debatten die wij met elkaar gevoerd hebben, er waren ook schriftelijke vragen van de VVD, hebben wij ervoor gekozen om een, dat voelt wat onwennig, vrij open voorjaarsbrief aan u te presenteren. Natuurlijk zat daar een aantal beleidsuitgangspunten in van ons collegeprogramma, er zat ook een aantal financiële kaders in waarin wij dachten dat het debat zich zou moeten begeven, maar het was vooral een oproep, mede op verzoek van uw raad, voor ons toch wat onwennig, om samen met u de kaders voor de begroting 2013 en verder vast te stellen. Daarbij ook aansluitend op de woorden van de heer Luhoff in tweede termijn, die zei: voorzitter, we zitten eigenlijk in veranderende tijden. U kunt het niet meer alleen. Wij als raad kunnen het niet meer alleen. Deze veranderende tijden vragen om een andere houding van dit college, deze raad, om samen met u en samen met partijen en samen met maatschappelijke organisaties en samen met andere overheden, ik kom daar nog uitgebreid op terug, een beleid te ontwikkelen, samenwerking te realiseren en datgene te doen wat het beste is voor deze stad en deze regio. U heeft de gelegenheid met beide handen aangegrepen, vind ik, om ieder vanuit eigen politieke overtuiging de kaders aan te sterken. Dat heeft u gedaan in uw woordvoering, de eerste en tweede termijn, dat heeft u gedaan in uw moties en een aantal zaken valt daarbij op. Ik denk dat we met elkaar kunnen constateren en zonder nou precies op projectniveau met elkaar de discussie aan te gaan, dat investeren in deze stad en in deze regio door u allen gedeeld wordt. Dat u allen vindt dat de weerstandpositie van de gemeente versterkt moet worden en dat ook een sociale stad, ik heb het ook de heer Van Keulen horen uitspreken, eigenlijk een randvoorwaardelijk is voor hetgeen we hier in deze stad doen. Dat onze financiële huishouding niet alleen in 2013 maar ook in de komende jaren op orde moet zijn. De wijze waarop een en ander werd ingevuld verschilde nogal eens. Dat is ook logisch, want u komt allemaal vanuit een andere politieke overtuiging, ik kom daar zo meteen nader op terug. Ik denk dat het van belang is om hier te onderstrepen dat het college van mening is dat we elkaar op de inhoud zouden moeten kunnen vinden, niet alleen in dit huis, maar wellicht ook met de mensen aan de overzijde van de Grote Markt, met anderen in deze samenleving. In ieder geval gaat dit college zijn uiterste best doen om voor de begroting 2013 een breder draagvlak te organiseren dan we hadden in 2012. Natuurlijk hadden we een meerderheid, maar het heeft ons destijds gestoken dat we geen bredere meerderheid hadden en we gaan ons uiterste

best doen om met uw opmerkingen en met uw moties een begroting voor te bereiden die wel op een breder draagvlak kan rekenen.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja dank u voorzitter. Ik ben blij dat het college aangeeft dat het voor een breder draagvlak gaat dan alleen de coalitie. Hoe breed moet dat zijn voordat u het geslaagd vindt?

Wethouder DEKKER: Dat moet u natuurlijk nooit aan de grootste calvinist, volgens mij, in deze gemeenteraad vragen. Ik ben natuurlijk alleen maar tevreden met een 10 en ik ben alleen maar tevreden als iedereen daarmee instemt. Wellicht zullen andere collega's in mijn college zeggen, die ook voor de nodige balans zorgen, dat is wellicht teveel gevraagd. Laat ik het vooralsnog maar houden op de uitspraak: een breder draagvlak dan we de vorige keer hadden.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Nog een keer. Dan geef ik een voorbeeld en dan kunt u zeggen wat u daarvan vindt. Stel nou dat een partij van een zetel of twee zetels u extra zou steunen, is dat dan voldoende?

Wethouder DEKKER: Ik ben blij met elke partij en elke stem die wij als extra kunnen ontvangen, maar ik heb net al een beetje een inkijkje gegeven in mijn eigen criteria. Dit college wil graag een breed draagvlak voor zijn begroting en doet zijn uiterste best. Volgens mij gaan we dat deze zomer proberen. Of die al dan niet heet wordt, dat kunnen we overigens wel gebruiken in dit koude bijna herfstachtige klimaat, maar we gaan ons uiterste best doen en daar gebruiken we onder andere dit debat en uw woordvoering en uw moties voor.
Een aantal thema's is langs geweest. Weerstand noem ik, aanvullende bezuinigingen, investeren, de RSP-projecten, lasten, samenwerking met de provincie, daar kom ik straks uitgebreid op terug, en natuurlijk de sociale stad.
Het weerstandsvermogen, daar zit eigenlijk de crux van ons probleem. Over al of niet goed Keynes weten te vertalen, sparen in goede tijden, wat meer investeren in tijden van economische recessie, wij hebben gelukkig in goede tijden gespaard waardoor we een klapper van Meerstad konden opvangen en vervolgens zitten we nu met een tekort op een weerstandsvermogen en moeten we ons uiterste best doen om dat zo snel mogelijk op niveau te brengen. Ik hoor in uw raad dat daar wat verschillend over gedacht wordt. Ik hoor wel een soort overeenstemming in het percentage dat op korte, middellange en lange termijn gehaald zou moeten worden, dat is dan 0,8, zeg maar 80% van datgene wat eigenlijk wenselijk zou zijn. Sommige partijen, zoals Student en Stad, zeggen: dat zou je in 2013 moeten doen. Andere partijen, zoals de PvdA, zeggen: dat zou misschien wel wenselijk zijn, maar dat moet je wel afwegen tegenover datgene wat je ervoor moet laten. Het is ook met name die richting waar het college naartoe zou willen. Het zou heel mooi zijn als we in 2013 op 0,8 zouden zitten. Dan zouden we kunnen zeggen: dat onderdeel van de begroting hebben we op orde. Maar het moet wel in balans zijn met hetgeen je ook investeert in de stad en wat je wellicht achterwege laat en daardoor schade oplevert en op termijn juist weer negatieve effecten realiseert. Dat zul je je altijd moeten afvragen. Dus je moet niet, in mijn beleving, althans zo denken wij erover, alleen maar kijken: het is die 0,8. Ik vind het een belangrijk uitgangspunt, misschien, in ons hart, zouden we nog wel het allerliefst 100% willen. Tegelijkertijd denk ik dat je in je afweging ook moet kijken naar wat voor maatregelen je daarvoor moet treffen, in hoeverre die de sociale stad schaden in hoeverre die de bereikbare stad schaden. Dat gesprek moeten wij als college de komende weken met elkaar gaan voeren. Wij hebben in ieder geval hier gehoord, een belangrijk item, gedragen door de hele raad: het weerstandsvermogen moet op korte, middellange termijn in ieder geval, daar bent u het volgens mij allemaal over eens, in deze collegeperiode op 0,8 gezet worden. Ik denk dat we dat in ieder geval als gemeenschappelijke noemer naar de begroting 2013 mee kunnen nemen.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik herinner me nog een commissievergadering waarin de wethouder enigszins gecharmeerd leek van het idee om heel snel naar 1,0 te gaan. Nu zegt u: eigenlijk laat ik die 0,8 los voor 2013, ik vind het goed genoeg als we deze collegeperiode het afgesproken minimum halen. Wat is dan voor u het uiteindelijke minimum? Het is nu 0,44. Ik zou daar 0,8 willen. Waar gaat u zitten?

Wethouder DEKKER: Nou, ik wil het spelletje met de heer Van Keulen niet herhalen. Zeg ik het niet goed of luistert u niet goed? Ik heb u al eerder aangegeven: het allerliefste wilde ik 100%. Alleen, het moet wel in balans zijn. Dit college is niet alleen maar bezig met het optellen en aftrekken van cijfers, het kijkt ook wat het effect is van bepaalde maatregelen en dat moet met elkaar in balans zijn. Volgens mij was u op commissieniveau het ook met het college eens. Natuurlijk is het van belang voldoende weerstand te hebben, maar als dat zou betekenen dat je iets moet doen wat uiteindelijk heel slecht is voor het langetermijnperspectief voor je stad, dan moet je dat in de afweging meenemen. Daarmee loop ik nog niet vooruit op de uiteindelijke uitkomst. Dat is ook een gesprek dat wij met elkaar in het college moeten voeren, dat staat nog helemaal niet vast. Wat ik hier net constateer, is dat uw raad eigenlijk eensgezind zegt: het moet in ieder geval in deze collegeperiode, daar bent u het allemaal over eens, op 0,8 en een deel van u zegt: het zou eigenlijk veel mooier zijn als in 2013 het ook op 0,8 uitkomt. Maar daar zie ik in deze raad nog even geen meerderheid voor. Wat ik alleen constateer is dat dat uw opvatting is en die opvatting nemen wij mee in het gesprek in het college en u zult de uitkomst van die opvatting zien bij de begroting 2013.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, ik begrijp heel goed dat de wethouder zegt: als je het weerstandsvermogen wilt opkrikken, dan gaat dat ergens wat kosten. Dat moet je dus afwegen. Onze afweging viel uit in het nadeel van de tram. Dat zou u ook kunnen doen. En over de commissie: wij hebben als CDA nooit gezegd dat wij zouden accepteren onder de 0,8 te gaan en ik heb dat andere fracties ook niet horen zeggen, met uitzondering van de PvdA. Dus waar baseert u op dat daar een soort lijn zou zijn, dat we dat nu opeens gaan accepteren, terwijl de raad steeds als uitgangspunt en als harde ondergrens heeft gezegd: 0,8?

Wethouder DEKKER: Ik baseer dat op wat ik interpreteer als: de uitkomst van de raad. Mocht ik daar mis in zitten, dan hoor ik dat graag in uw derde termijn. Ik probeer een aantal kaders te stellen, waarin een soort gemeenschappelijkheid zit en wat ik in ieder geval heb geconstateerd is: u had ook kunnen zeggen: ik hoef helemaal geen 0,18 in 2014, doet u dat maar in 2016. Ik constateer dat niemand dat in deze raad zegt, dat iedereen het met elkaar eens is dat in deze collegeperiode het in ieder geval 0,8 moet zijn.

De VOORZITTER: De heer Seton, laatste keer.

De heer SETON (CDA): Het spijt me dat ik voor een derde keer moet interrumperen. De wethouder concludeert weer dat iedereen in de raad vindt dat het in deze collegeperiode 0,8 moet zijn. Ik vind, en andere fracties ook, dat het in 2013 0,8 moet zijn.

Wethouder DEKKER: Dat klopt, maar ik probeer er een soort gemeenschappelijke consensus uit te halen. Die is er niet?

De heer SETON (CDA): Niet zoals u hem formuleert.

Wethouder DEKKER: Ja, ik kijk daar toch anders tegenaan.
Voorzitter, ik wil als we het over het weerstandsvermogen hebben, toch ook even de stresstest benoemen. Waar de vier grote steden in Nederland ervoor hebben gekozen om alleen te kijken naar ‘wat voor stress is er bij een slechtweerscenario’, zijn wij een stapje verder gegaan. Dat doen we vaker als Groningen. We lopen vooruit, ook op dit onderdeel en we hebben gezegd: we kijken niet alleen naar de stress die dat oplevert, we kijken ook of we voldoende flexibiliteit hebben om het op te vangen. Het college was wel content en zag het ook wel als een soort waardering voor het beleid van de afgelopen jaren, dat, wat er ook gebeurt, artikel 12 in deze gemeente never nooit aan de orde komt. Want in het slechtweerscenario, gaat, zoals u weet, dan alles wat ook maar slecht kan gaan slecht: enorme bezuinigingen, enorme rentestijgingen, enorme grexen, en dat niet eens alleen maar achter elkaar, maar ook nog eens tegelijkertijd. Dit college was toch eigenlijk wel redelijk content dat ook deze accountant, die dat in samenwerking met onze organisatie heeft gedaan, zei: dat gaat u niet gebeuren. Tegelijkertijd kwam wel uit die stresstest naar voren dat ons weerstandsvermogen natuurlijk aangevuld moet worden, omdat het niet zo kan zijn dat we ooit in een situatie terechtkomen dat we die flexibele ruimte aan moeten pakken omdat het ons in heel vervelende situaties zou brengen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, voordat de wethouder verder gaat naar het volgende onderwerp, ze hadden het net over het weerstandsvermogen. De PvdA heeft volgens mij heel nadrukkelijk aangegeven dat er een koppeling moet zijn tussen weerstandsvermogen en risicomanagement. Ik heb daar vaker debatjes over met de heer Baldew. Ik ben van mening dat we eerst het risicomanagement op orde moeten hebben en dat we dan pas kunnen spreken over een eventuele verlaging van het weerstandsvermogen. Hoe interpreteert u dat?

Wethouder DEKKER: Ik heb de opmerkingen van de PvdA ervaren als een ondersteuning van hetgeen wij ook met elkaar hebben afgesproken: inzetten op reserves en weerstand en inzetten op risicomanagement. Dus ik zie daar op zich geen licht tussen.
Voorzitter, een tweede thema dat toch wel naar voren kwam bij alle partijen is het investeren in bereikbaarheid. Nu wil de raad over de projecten nog wel eens van mening verschillen, maar het feit dat de stad bereikbaar moet zijn, dat het goed is voor de economische ontwikkelingen en de werkgelegenheid in deze stad, daar was iedereen het over eens. Overigens is het daarbij natuurlijk wel zo, en bij een aantal partijen is daar ook naar gevraagd, er is zelfs een motie van: wat gaat er nou gebeuren als de financiële situatie zich niet wijzigt? Volgens mij hebben wij daar een heel heldere regel in onze voorjaarsbrief over opgeschreven. We hebben er even over gedaan, dus u kunt ervan opaan dat die redelijk doordacht is. Daar staat in: bij ongewijzigde financiële situatie is het schrappen van een van de RSP-projecten noodzakelijk. Het stoppen van de regiotram is op dat moment ook aan de orde. Dus al die partijen die suggereren dat de tram een soort heilig huisje is, waar never nooit over gesproken kan worden, zouden toch na lezing van de voorjaarsbrief een andere mening moeten hebben. Voorzitter, maatregelen zijn nooit heilig.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik heb die zin ook, misschien wel vijf keer gelezen. Is het stoppen van de tram aan de orde? Even voor de zekerheid hoor, betekent dat gewoon dat de tram dan stopt?

Wethouder DEKKER: Volgens mij staat er wat er staat. Er staat niet dat we dan stoppen, er staat dat het dan aan de orde is. Wat ik zou willen voorkomen, ook in mijn termijn, is dat we het gaan hebben over ‘het stoppen van de tram’, alleen maar. Ik wou, voorzitter, dat het allemaal zo gemakkelijk was. Dat onze problemen in deze stad en in deze regio waren gebaat bij het alleen maar stoppen van de tram en dan gingen we door. Als het zo simpel was, voorzitter, dan hadden we het al lang gedaan. Die tram is een maatregel en die maatregel is belangrijk om de bereikbaarheid van deze stad te organiseren. Op het moment dat wij als college, in het aan de orde zijn, concluderen dat de tram op dit moment niet door kan gaan, dan is ons probleem nog niet opgelost. Noch financieel, noch in bereikbaarheid. Zoals u weet doen we die tram niet alleen maar omdat we hem zo mooi vinden. Integendeel, we doen het omdat we een bereikbaarheidsprobleem willen oplossen en omdat het efficiënter was in de exploitatie. Dus op het moment dat u van ons in 2013 een voorstel kunt ontvangen: wij stoppen met de tram, zult u van ons ook tegelijkertijd een voorstel moeten ontvangen hoe wij die bereikbaarheid in Noord-Nederland gaan oplossen en wat voor een bedrag daaraan gekoppeld is en wat voor effecten dat heeft op het meerjarenbeeld. Dus het is niet zo dat het daarmee allemaal is opgelost en het is ook niet zo dat al die vrijvallende middelen opeens zomaar in de weerstand gestopt kunnen worden. Dan sluit u uw ogen voor de exploitatie-effecten van het alleen doorgaan met een Translohr of een bus. Ik wou dat het allemaal zo simpel was, maar het is niet zo simpel. Een tram is geen heilig huisje, het is een maatregel. Een doel is belangrijk en het doel is: de bereikbaarheid van deze stad, niet alleen met autoverkeer, maar ook met openbaar vervoer voor de economische ontwikkeling en werkgelegenheid in deze stad.
Maar het gaat natuurlijk niet alleen om de tram, want we hadden meerdere projecten, waar u ook aandacht voor heeft gevraagd.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik hoor nu net van de wethouder een interessant verhaal over wat er zou gaan gebeuren als er geen tram komt. Daar zou ze wat mij betreft veel langer over door mogen gaan, maar ik wil er wel op wijzen dat de tekorten bij het busvervoer in de orde van enige miljoenen euro's vallen, terwijl de vrijval van de tram om meer dan, hoeveel is het, 64 miljoen euro ofwel

230 miljoen euro voor de partijen samen gaat, terwijl wij de lasten van het openbaar vervoer niet alleen dragen. Dus daarin vergist de wethouder zich enigszins. Ze haalt de orde van grootte door elkaar.

Wethouder DEKKER: Nou, ik zou bijna willen zeggen: deze wethouder vergist zich niet heel erg vaak. Maar dat zou al te arrogant klinken. Waar het een beetje om gaat, daar kom ik zo meteen nog wel op terug, bij die samenwerking met de provincie, is dat we het allemaal niet meer alleen doen maar ook met andere partijen, met andere organisaties. Wij gaan niet in ons eentje over de tram. Dat is namelijk een initiatief van een samenwerkingsverband, want het heet regio Groningen-Assen en daar zitten de provincies en de stad ook in. En zoals u weet hebben vanavond net weer de Staten besloten dat zij willen doorgaan met de tram binnen de financiële kaders. Dus als wij zouden willen stoppen met de tram, en ik zeg helemaal niet dat dat gesprek nooit aan de orde kan zijn, dan kan dat, mede gezien ook uw oproep tot een goede samenwerking met de provincie, nooit een eenzijdig besluit zijn. Dat kun je alleen maar in gezamenlijkheid nemen, want du moment dat je dat niet in gezamenlijkheid neemt, kunnen de financiële effecten van het niet doorgaan van de tram ook wel eens volledig op het bordje van de gemeente Groningen terechtkomen en dat zou ik als een groot risico willen zien, mijnheer Seton, en daar zou u uw ogen ook niet voor moeten sluiten.
Maar voorzitter, ik zou willen zeggen, laten we het niet alleen over de tram hebben. Dit is in die zin een belangrijk onderdeel van ons collegeprogramma, maar niet het enige. Er zijn nog tal van andere belangrijke onderwerpen, bijvoorbeeld het Forum. Ik snap, dat heb ik ook in de commissie gezegd, ook richting Partij voor de Dieren was dat toen, uw ongemakkelijk gevoel toen wij twee weken geleden als college hebben gezegd: wij starten die aanbesteding, terwijl er tegelijkertijd schriftelijke vragen lagen van de ChristenUnie om het in ieder geval uit te stellen tot het voorjaarsdebat. Ik heb in de commissie ook aangegeven dat wij daar niet te lichtzinnig over gedaan hebben, dat wij daar uitgebreid als college met elkaar over gesproken hebben en de voor- en nadelen van dat besluit en het uitstel van het besluit met elkaar gedeeld hebben. Wij vonden het niet goed om een verwachting te wekken in deze stad, in deze raad, dat het Forum wat ons betreft geschrapt zou kunnen worden. Dan zou je kunnen zeggen: wij willen de raad de ruimte geven om daar nog met elkaar over te spreken, maar we wisten tegelijkertijd dat wij het Forum van groot belang vinden voor de ontwikkeling van onze binnenstad, voor de culturele infrastructuur van onze binnenstad en we waren zo ver gevorderd met het project dat we het niet verstandig vonden om een soort beeld te creëren dat het nog zou kunnen zijn dat we van dat project af wilden. Wij vonden het vanuit dat oogpunt bestuurlijk zorgvuldig om dat te doen. Ik heb er in de commissie met u ook over gesproken en een aantal partijen was daar niet gelukkig mee. Ik respecteer die mening, maar ik probeer ook uit te leggen wat voor ons de achtergrond is geweest. We hebben het niet lichtzinnig gedaan, we hebben de vragen van de ChristenUnie zorgvuldig gewikt en gewogen en uiteindelijk zijn we tot deze conclusie gekomen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. Dank voor deze toelichting van de wethouder.
Ik vind het bijzonder dat er wordt gezegd: ja het Forum vinden wij van dusdanig groot belang, dat we daarvan niet de suggestie willen wekken dat het nog ter discussie staat. Nou, dat is handig. Maar tegelijkertijd is er nog een ander groot project in deze stad, dat absoluut niet ter discussie stond, dat volgens mij in deze raad veel belangrijker wordt gevonden, en dat heeft u wel ter discussie gesteld. Ik hoef niet te noemen waar het over gaat, hoop ik?

Wethouder DEKKER: Ja, nou geeft u mij een mooie overgang naar het volgende onderwerp op mijn briefje. Dat heet de zuidelijke ringweg. In de voorjaarsbrief hebben wij u enerzijds de mogelijkheid geboden om uw kaders te stellen, maar we hebben ook alle andere op verzoek van uw raad wat de mogelijkheden waren tot bezuinigingen, om en nabij de 300 miljoen euro. Laat ik u één ding zeggen: voor heel veel van die bezuinigingen binnen die 300 miljoen euro, krijgen wij eigenlijk binnen ons college de handen niet enthousiast op elkaar. Of het nou om de bezuinigingen gaat binnen de ISV, 35 miljoen euro, bezuinigingen op instellingen of bezuinigingen op zorg, maar we vonden het van belang, ook omdat u dat wilde, en ook omdat dit een wat andere voorbereiding was dan u van ons gewend bent, om zo breed mogelijk aan te geven: wat zijn de mogelijkheden waarop u kunt bezuinigen. En niet meer met een dichtgetimmerd verhaal: dit heeft het college bedacht, afgedicht door de coalitie en de raad kijkt ernaar en kan niks meer veranderen. Dat levert inderdaad een onwennige situatie op, want u heeft nu als raad opeens de ruimte om te zeggen: van het pakket van 300 miljoen euro, laten we eens kijken of we in die raad een bondje kunnen sluiten en daar mooie maatregelen verzinnen. Een van de maatregelen die er ook

in stond was, wat we ook bij het Forum hebben gedaan, wat we ook bij de tram hebben gedaan, dat we gaan onderzoeken wat het zou betekenen als we die tram of die zuidelijke ringweg zouden schrappen, wat voor consequenties dat zou hebben voor onze meerjarenbegroting. Niets meer en niets minder. Dat hebben we bij de tram gedaan, dat hebben we bij het Forum gedaan, dat hebben we bij het ISV gedaan, dat hebben we bij de zorg gedaan, en ik snap dat we daar dan vervolgens, dat is ook wel het beeld dat wij misschien met zijn allen creëren, met z'n allen op duiken. Het was niet voor niets dat ik op een gegeven moment ook verzocht heb om het hoofd een beetje koel te houden. Ja, dat heb ik nadrukkelijk gezegd, want op het moment dat wij iets opschrijven over de zuidelijke ringweg, zeggen wij niet als college dat wij stoppen met die zuidelijke ringweg. Wij zitten nog wekelijks, de heer Bouwmans en ondergetekende, vergezeld door de heer Moorlag en de heer De Vries, aan tafel, in het kader van of de tram of het Forum of de zuidelijke ringweg. We hebben alleen inzichtelijk gemaakt wat de consequenties zouden zijn en ik heb in de commissie ook al aangegeven op vragen van de heer Luhoff: ja, als dat maar een paar ton oplevert, dan gaan wij heus niet met dat project stoppen. Volstrekt helder. Breed draagvlak in deze raad.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik wil nog even terug naar, ja, zinnen zijn het eigenlijk niet, want zinnen eindigen met een punt en die heb ik niet gehoord. De wethouder zei, tenminste ik interpreteer de wethouder als volgt: het Forum is niet geschrapt omdat er niet bezuinigd op kan worden, maar omdat het college het heel erg belangrijk vindt. Dat is volgens mij wat u op hoofdlijnen net zei. Dat vertrouwen wij de raad niet toe, wij willen geen verwachtingen wekken bij de gemeenteraad, heeft u gezegd. Wat is nou waar? Want eerder is steeds gezegd: er kan niet worden bezuinigd op het Forum, wat ik niet helemaal geloofwaardig vind.

Wethouder DEKKER: Dat hebben we niet gezegd. We hebben volgens mij al bij de begroting 2012 ook in een overzicht aangegeven welke middelen er vrij zouden vallen bij het stoppen van het Forum. We hebben ook aangegeven welke middelen er dan zouden verdwijnen, omdat we ze al weggezet hadden, daar hebben we gewoon een balans van opgemaakt. Daar zijn we volstrekt open en transparant in geweest. Tegelijkertijd: het is niet zo dat we met het Forum zijn doorgegaan omdat we dat belangrijker vonden dan de zuidelijke ringweg. We waren natuurlijk met het Forum al in een zo ver gevorderd stadium dat wij het niet meer verantwoord vonden om daarmee te stoppen.

De VOORZITTER: De heer Kelder was eerst. De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Ja, ik had ongeveer dezelfde vraag als de heer Van Keulen. U houdt een heel mooi pleidooi over de gevolgen van het stoppen van de tram. Er moeten alternatieven komen, u bent daar heel gepassioneerd over waarom we eigenlijk niet kunnen stoppen met de tram, maar we kunnen het wel in overweging nemen. Ik mis dat verhaal eigenlijk gewoon in het Forum. U kunt niet, vind ik, overtuigend vertellen waarom wij door moeten gaan met het Forum. Er is niet een duidelijk alternatief of iets dergelijks. Bij de tram is het: ja, maar dan hebben we een probleem met de bussen. Welk probleem hebben wij als wij stoppen met het Forum? Dat hoor ik u gewoon niet zeggen.

Wethouder DEKKER: Nou, ik weet niet of u het al gezien hebt, maar wij zijn al behoorlijk aan het slopen aan de oostzijde. We hebben al vergaande plannen over hoe het eruit moet gaan zien. De aanbesteding is inmiddels gegund, maar dan heb ik het over feitelijk. We zijn een aantal tientallen miljoenen kwijt omdat we die al geïnvesteerd hebben in allerlei vastgoedontwikkelingen. Dat is een beetje procesmatige stand van zaken, plankosten en alles wat we hebben gedaan. Wij hebben de afweging gemaakt dat wij het niet meer verantwoord vonden om al het geld dat wij al met elkaar hebben uitgegeven nog weer ter discussie te laten zijn om dan te zeggen: we stoppen met het Forum. En waarom we het Forum belangrijk vinden, nou volgens mij heeft u ons de afgelopen vier jaar met enige regelmaat kunnen horen zeggen waarom wij het Forum van groot belang vinden voor de culturele infrastructuur van deze stad, voor de levendigheid van onze binnenstad, voor de aantrekkelijkheid van onze binnenstad.

De VOORZITTER: De heer Prummel en dan kunt u uw betoog vervolgen.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik wilde ook interrumperen. In de najaarsnota staat dat er 28 miljoen euro vrijvalt wanneer het project Forum - Grote Markt stopgezet zou worden. Dat is toch meer

dan een druppel op een gloeiende plaat. Dat hadden wij als raad toch mee moeten kunnen nemen in deze ingewikkelde bezuinigingsronde?

Wethouder DEKKER: Stond er op die pagina ook hoeveel geld we al geïnvesteerd hebben?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Nee voorzitter, maar dat geld is nog niet altijd verloren.

Wethouder DEKKER: Ik snap dat u het niet met ons eens bent, maar ik houd er wel van dat alle feiten op tafel komen. Natuurlijk is het zo dat er een bedrag wegvalt, maar een groter bedrag hebben we al geïnvesteerd en wij vonden het niet verantwoord om dan vervolgens met zo'n belangrijk project te stoppen.
Voorzitter, de PvdA heeft gevraagd, nu ik het toch over de grote projecten heb, om een plan van aanpak, liefst bij de begroting 2013: hoe gaan we er nou voor zorgen dat de grote projecten gefinancierd worden en hoe zorgen we er ook voor dat ze goed aangestuurd worden en wij zeggen dat toe.
Een derde thema dat bijna iedereen, nou een deel van u heeft aangestipt, was aanvullende extra bezuinigingen. En niet zomaar in den brede, maar eigenlijk op die organisatie, de gemeentelijke overheid. Voor een deel zien we dat als een ondersteuning van hetgeen wij in de voorjaarsbrief hebben opgeschreven: dat we in het najaar met u willen spreken over ‘de andere overheid’. De overheid anno 2020, die op een andere manier haar dienstverlening organiseert dan dat u nu van ons gewend bent, dat meer met andere partijen doet, in samenwerking met andere partijen. De ChristenUnie suggereerde een soort tegenstelling tussen datgene wat wij in de nota hebben opgeschreven, omdat we zeggen: in deze periode levert dat geen geld op. Dat is geen tegenstelling, voorzitter. Op het moment dat wij daadwerkelijk werk willen maken van een andere overheid, een kleinere overheid, minder formatie, vereist dat een grondige voorbereiding met u, de grondige voorbereiding hoe je de dienstverlening dan wel goed kunt vormgeven. Het vereist overigens ook investeren, want je kunt niet alleen maar dingen weghalen, je moet ook dingen toevoegen. Wij denken er zo over dat we in het najaar met een eerste aanzet komen van een plan van aanpak, dat we deze collegeperiode daar een beeld van schetsen met elkaar en dat in de volgende periode daar dan de revenuen van geplukt kunnen worden. Maar ik zeg u bij dezen: op het moment dat we daar een taakstelling aan moeten verbinden, en dat zullen we ook moeten doen, dat stimuleert overigens altijd de gedachtegang daarover, zal een deel van die taakstelling ook gebruikt moeten worden om te investeren om op die manier de dienstverlening ook up-to-date te houden. In die zin ervaar ik het als een ondersteuning van meerdere partijen van de zinsnede in de brief: ga kijken naar die andere overheid, maak haar kleiner, maak haar meer anno 2020 met een nuancerende opmerking, dat moet toch even van het hart: er wordt wel eens gezegd, goh, gemeente Groningen kent heel veel formatieplaatsen. Klopt. Maar de gemeente Groningen doet ook heel veel taken zelf. Dus een vergelijking gaat niet helemaal op. We hebben een eigen milieudienst, we hebben een eigen ingenieursbedrijf, dus in die zin kun je dat niet altijd goed met elkaar vergelijken. Tegelijkertijd zeg ik: uw oproep om te denken en te werken aan een kleinere overheid, door meerdere partijen hier genoemd, zien wij als een ondersteuning van het ingezette beleid en wij komen er in het najaar bij u nader op terug.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, nou breekt mijn klomp. Hoe kunnen we nou tegelijkertijd zoveel geld kwijt zijn aan inhuur van externen en een wethouder hebben die zegt: we doen zoveel zelf? Het is of het een, of het ander. Of we moeten heel veel extern inhuren, of we hebben alles in huis, maar alle twee kan niet waar zijn.

Wethouder DEKKER: Ik zou zeggen: een keer per jaar is er zo'n commissie over P&O. Ik weet niet of u daarbij bent? Misschien is dat een van de items die u daar dan kunt bespreken. Externe inhuur heeft niet zo heel veel te maken met zelf doen. Externe inhuur wordt heel vaak gebruikt voor specialismen die we zelf niet in huis hebben. Wat wij zelf doen, is bijvoorbeeld de milieudienst. Dat zijn honderden mensen. Er zijn ook een heleboel gemeenten die dat gewoon uitbesteden. Wat ook niet te vergeten valt is dat wij ook steeds meer samenwerken en werk doen voor andere regio's. We halen het vuil op voor andere regio's en dat gaat ook in steeds toenemende mate. Ten Boer bijvoorbeeld, we hebben een samenwerkingsrelatie met Ten Boer. Die formatieplaatsen staan wel bij onze formatie-eenheden. Dus ik zeg dit niet om uw pleidooi voor een andere, kleinere overheid van tafel te vegen, integendeel, daar gaan we mee aan de gang. Ik zeg het alleen maar om te nuanceren dat je de formatie die wij hebben niet altijd een op een kunt vergelijken met die van een andere gemeente.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, ik ben blij met de opmerkingen van de wethouder. Ik had ook gezien dat de accountant daar iets over schreef, die maakt dezelfde nuancering als u: ja, we doen ook meer zelf. Dan kan je ook niet zo goed zeggen dat wij erg veel fte's hebben. Aan de andere kant komt dan wel de vraag naar voren, dat heb ik ook in de motie vastgelegd, als dat dan zo is, verklaart dat dan alles? Het verschil met onze fte's per duizend inwoners en het gemiddelde van andere grote steden is wel erg groot. Bent u dan ook bereid om daar naar te kijken?

Wethouder DEKKER: Gemiddelden zijn ook altijd zeer ingewikkeld, want ja, wat zegt een gemiddelde ten aanzien van een grote stad. Gemiddelden, dat is maar een cijfer, daar zitten alle kleinere gemeenten ook bij. Wat we met de stresstest hebben afgesproken, …

De heer SETON (CDA): Voorzitter, voordat het een eigen leven gaat leiden, ik heb het over het gemiddelde van de 22 grootste steden, dus daar zitten niet de kleine gemeenten bij.

Wethouder DEKKER: Klopt, daar heeft u gelijk in. Dat is wat we volgens mij met die stresstest ook al afgesproken hebben, dat hebben we nu een keer gedaan, dat is een aandachtspunt dat daaruit voortgevloeid is. We hebben ook met elkaar afgesproken dat we dat vaker gaan doen. Het zou een van de mogelijkheden zijn of een van de items die we daarin verder gaan uitzetten. We zijn ook sowieso bezig binnen onze eigen organisatie, dus we komen daar absoluut ook nog nader op terug, maar volgens mij was er een motie voor de begroting 2013. Ik kan u nu zeggen dat ons dat niet helemaal gaat lukken, dat kost ons echt meer tijd, maar we besteden aandacht aan het onderwerp, zowel zelf als in het kader van die stresstest.
Voorzitter, ik zou willen afronden met de provincie en de samenwerking met andere partijen. Het was opnieuw de heer Luhoff die aangaf, ik begon met u en ik eindig met u: u kunt het niet meer alleen, u zult het samen met anderen moeten doen. Ik denk dat D66 daar gelijk in heeft. En samenwerken is soms lastig, omdat je dan soms iets van jezelf moet prijsgeven om gezamenlijk een resultaat te boeken. De afgelopen weken is er een beeld ontstaan over de samenwerking tussen de stad en de provincie en ik zou toch eigenlijk wel willen spreken van twee werkelijkheden, waarbij de ene werkelijkheid heel veel aandacht heeft gekregen in de krant en de andere niet. Mijn werkelijkheid en die van dit college is dat wij over het algemeen goed samenwerken met de provincie. Niet alleen maar op het domein van verkeer, maar ook op alle andere domeinen. We zien elkaar, nou ik zie ze bijna dagelijks, soms zien we ze wekelijks, maandelijks, we trekken met elkaar op en proberen zo goed mogelijk het werk te doen waar we ook betaald voor woorden. Die resultaten zijn er ook. Er zijn tal van onderwerpen, ook al in die verkeersportefeuille, ook in de portefeuille van de ruimtelijke ordening, waar die samenwerking ook goed plaatsvindt. Tegelijkertijd is er een beeld ontstaan de afgelopen weken, zijn er ook onderwerpen in de kranten verschenen, geharrewar, als ik het wat huiselijk mag zeggen, benamingen over en weer uitgesproken die onwenselijk waren en ook schadelijk voor het openbare bestuur. Het college realiseert zich dat. We hebben daar een interpellatie over gehad, de heer De Rooij kan ons streng aankijken op zijn schoolmeesterachtige wijze, ik zeg het een beetje grappig, maar het is niet grappig, want ik realiseer me als geen ander dat wij een heel mooie taak hebben als openbaar bestuur en dat het een eer is om in die gemeenteraad te zitten, maar dat we ook een taak hebben om het openbaar bestuur een goed aanzien te geven. Elke keer als wij ruziënd over straat gaan is dat slecht voor het aanzien van het openbaar bestuur, slecht voor het functioneren van onze democratie. Dus als u ons daarop aanspreekt, dan realiseer ik me dat en dan trek ik me dat aan. Dan is dat voor ons opnieuw een aanmoediging om die relatie met de provincie te verbeteren. Maar ik zou toch die nuance, ook hier, willen geven. Voor het grootste deel van de tijd gaat die samenwerking goed. We hebben gezamenlijk Groningen-Heerenveen met pijn in het hart afgeblazen. Hoewel dat inderdaad een eerste fase was voor de Zuiderzeelijn kwamen we gezamenlijk, stad en provincie, tot de conclusie om het niet te doen. We hebben gezamenlijk geïnvesteerd of niet geïnvesteerd in de N360. Dus in die zin, we hebben gezamenlijk een regionaal mobiliteitsplan en tegelijkertijd hebben we inderdaad een vorm van discussie over de RSP die beter moet en beter kan. Als dan de PvdA aan ons vraagt: heeft u eigenlijk geen mediator nodig?

De heer VAN KEULEN (VVD): Komt nu het antwoord op mijn vragen?

De VOORZITTER: Dan hoeft u ook niet weer te interrumperen denk ik. Gaat u verder.

Wet houder DEKKER: En als de PvdA vraagt: heeft u een mediator nodig, daar hebben wij daarnet in onze eetpauze natuurlijk over gesproken. Een mediator heeft een beetje een associatie van relatietherapie, samenwerkingstherapie en dat hebben we echt niet nodig, want we kunnen heel goed samen met elkaar door een deur, ondanks dat er wel eens wat geknetterd wordt. Maar misschien heeft u wel een punt als u zegt, nou, wat de heer De Rooij zei over Riek Bakker, dat kwam wel binnen, Riek Bakker is in staat geweest om samen met twee provincies en dertien gemeenten een toekomstperspectief te schetsen en daar is de regio Groningen-Assen uitgekomen. En misschien moeten we wel vandaag met elkaar constateren dat we een aantal jaar geleden een mooi RSP-pakket met elkaar hebben gemaakt, wat ook inhoudelijk onderbouwd was, maar waar nu een aantal dingen uit wegvalt. En misschien hebben we wel wat guidance nodig van een derde die ons een beetje helpt, een beetje ondersteunt in het ontwikkelen van eigenlijk misschien wel een hernieuwde RSP-visie voor de bereikbaarheid van de regio en van de stad. Als ik het zo zou mogen opvatten, de heer De Rooij, dan denk ik dat we daar zeker iets mee kunnen. Overigens gaan we daar niet alleen over. Dus wij kunnen dat accepteren, maar dan zullen we vervolgens, dat zal ik niet doen, dat zal de burgemeester, de voorzitter van ons college doen, contact opnemen met de voorzitter van GS en ik zal die suggestie aan hem voorleggen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik wilde inderdaad vragen naar wat het college vond van het voorstel van de mediator, maar de wethouder laat het nu een beetje voorkomen alsof het een soort van zeer vooraanstaand figuur moet zijn die alle regionale problemen in de regio zou moeten oplossen. Dan krijg ik een beetje het gevoel, heel eerlijk gezegd, dat we ook hadden bij de commissie Terlouw. Daar zijn we niet heel erg blij van geworden. Dus ik weet niet wat nou de interpretatie is die ik moet geven aan het woord mediation.

De VOORZITTER: De wethouder. U mag altijd eerst op een interruptie reageren, als u daar behoefte aan heeft althans. Nee? Dan is het woord aan de heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Ik ben eigenlijk wel blij met wat de wethouder hier zegt. Het gaat niet alleen maar om de kou uit de lucht, om twee ruziënde kinderen uit elkaar te houden, het gaat er even om dat wij erkennen met elkaar dat we in een andere realiteit leven. De wethouder zei het prachtig: de RSP hebben we samen vastgesteld, daar vallen nu onderdelen uit, maar de problemen in de provincie en in de stad zijn ook veranderd. Ik denk dat het heel goed is als we gewoon met elkaar eens een keer gaan praten over hoe we die veranderende realiteit vorm gaan geven. Dan heeft het niet zoveel zin om terug te gaan kijken naar ‘visieloos’ en ‘knettergek’, want daar schieten we niks meer op. Het heeft wel zin om te kijken of we tot een probleemanalyse kunnen komen en de manier waarop we die moeten hebben. Dus de interpretatie die de wethouder eraan geeft, daar ben ik erg gelukkig mee.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder DEKKER: Nou dat is goed om te horen, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja, dank u, voorzitter. Ik heb in mijn tweede woordvoering gezegd: als je zoiets wilt, dan moet je er voluit voor gaan. Ik hoor de wethouder in het antwoord zeggen: eigenlijk is het niet nodig en al doordenkend, nou ja, misschien is het toch wel goed om… Ik vind dat niet voluit. Gaat het college nou vol voor die mediator of zegt u: het kan geen kwaad.

Wethouder DEKKER: Ik heb aangegeven wat ik gezegd heb en ik was erg blij met de waarderende woorden van de heer De Rooij en ik zou willen dat nu dezelfde interpretatie overnam. De twijfel die u in uw woorden uitspreekt, zat niet in de mijne.
Voorzitter, ik zou willen overgaan tot de behandeling van de moties.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, een verwijt dat ik de wethouder heb gemaakt is door de wethouder niet weerlegd. Ik heb de wethouder ervan beschuldigd dat zij vals spel speelde toen zij in de raad stelde dat er bestuurlijke keuzes gemaakt moesten worden en dat nu in een brief van de provincie blijkt dat de juist deze wethouder in bestuurlijk overleg met de provincie geen bestuurlijke keuzes heeft willen maken.

Wethouder DEKKER: Ik heb uw motie gelezen en ik kom daar zo meteen op terug. Het is klinkklare onzin wat in die motie staat.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Dan zou het is ook klinkklare onzin moeten zijn wat de provincie heeft geschreven. Tenzij ik de brief van de provincie niet goed gelezen heb. Laat ik u een escape geven.

Wethouder DEKKER: Nou, dat was mij zelf nog niet eens opgevallen.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): De wethouder gaat nu in op de moties. Ik wil aangeven dat ik motie 24 terugtrek omdat ik er achter gekomen dat die gestoeld is op verkeerde informatie.

De VOORZITTER: De motie op stuk 24 is ingetrokken, maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. De wethouder. Gaat u de moties langs, als u wilt.

Wethouder DEKKER: Voorzitter, zal ik staccato die moties afgaan? Ik zal het woord ‘ontraden’, dan wel ‘oordeel aan de raad’ gebruiken, die keuze heb ik gekregen van de voorzitter, waarbij ‘oordeel aan de raad’ dan niets zegt over hem mooi vinden of niet, die ruimte hebben we niet.
Voorzitter, een mooie motie van GroenLinks en de PvdA, motie 1: oordeel aan de raad.
Motie 2: ook oordeel aan de raad.
Motie 3: ontraden wij, voorzitter.
Motie 4: ontraden wij ook.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Welke argumentatie gebruikt u bij motie 3?

Wethouder DEKKER: Wij hebben destijds al aangegeven dat de 2,5 miljoen euro exploitatiesubsidie, nou ja, eerder aan de krappe kant is, absoluut noodzakelijk is om het Forum voldoende te laten functioneren. Het staat ook haaks op het proces dat wij met z'n allen gevolgd hebben na Terlouw, waarbij gezegd is: op het moment dat je een nieuwe organisatie sticht, moet je die ook voldoende in staat stellen om datgene te doen wat ervan gevraagd wordt. Anders heb je al van meet af aan dat de organisatie een product moet leveren en daarvoor onvoldoende middelen heeft.
Voorzitter, motie 4: ontraden wij.
Motie 5: oordeel aan de raad,
Motie 6: oordeel aan de raad,
Motie 7: oordeel aan de raad,
Motie 8: oordeel aan de raad,
Motie 9: oordeel aan de raad,
Motie 10: oordeel aan de raad,
Motie 11: oordeel aan de raad,
Motie 12: ontraden wij en de motivatie heb ik net gegeven in mijn eerste termijn.
Motie 13: ontraden wij. We hebben in onze voorjaarsbrief aangegeven dat we uitermate terughoudend zijn. Dat zullen we ook zijn, maar om nu al een uitspraak te doen om het helemaal niet te doen, vinden we op dit moment te ver gaan. Dus die ontraden we.
Motie 15: zoals hij nu is, ontraad ik hem. Dat doe ik een beetje vanwege de strenge blik van mevrouw Van Gijlswijk, die mij geleerd heeft, de vorige keer, dat als er een motie wordt ingediend, we heel strak naar de overwegingen en de besluitpunten moeten kijken. Dat we daar geen verwarring over moeten creëren. En datgene wat hier staat, dat gaan we allemaal niet doen, dus daarom ontraad ik hem. Maar in

mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat we hem meenemen met de stresstest en ook in onze eigen organisatie van hoe we beter kunnen samenwerken, efficiënter kunnen werken, ik neem hem absoluut mee.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, de wethouder heeft het over de constateringen of overwegingen die dan wat haar betreft te ver gaan. Kunt u misschien zeggen welke dan voor u het breekpunt zijn? Misschien kunnen we iets verzinnen?

Wethouder DEKKER: Ik vind hem te gedetailleerd op dit moment. Volgens mij is het doel dat we gewoon goed kijken: wat is onze totale formatie in relatie tot andere gemeenten. Voorzitter, zou er iets minder rumoer kunnen zijn, want ik kan bijna mezelf niet meer horen. Het doel is te kijken wat onze totale formatie is in relatie tot andere gemeenten. Dat gaan we doen, we gaan het niet doen voor de begroting 2013, want dat krijgen we niet voor elkaar, maar we nemen het wel mee in onze eigen bedrijfsvoering en PIOVA-discussie.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Voorzitter, ik vind het jammer dat de wethouder nu zucht. We zijn allemaal ons werk aan het doen. U zegt: bij de begroting gaan we het niet redden. Als ik dat onderdeel eruit zou halen, zou u er dan minder moeite mee hebben?

Wethouder DEKKER: Het komt echt een beetje door de opmerking van de vorige keer, dat ik bijna geen vrijheid meer voel om dan wat af te wijken. U was daar de vorige keer ook redelijk streng in. Dus ik zou zeggen, volgens mij, datgene wat ik heb gezegd, dat doen we in deze motie, is me op dit moment iets te specifiek. Ja, er komt een onderzoek, souffleert de wethouder P&O me. Dat weet ik, maar ik weet niet of al die details in dat onderzoek terugkomen, wethouder P&O, en dan heeft u ook weer een probleem en dat voorkom ik hier. En ik heb steun van mevrouw Van Gijlswijk, dus mijn dag is weer goed.
Motie 16: ontraden we, want het wordt op dit moment niet gevraagd, dat is in oktober aan de orde.
Motie 17: oordeel aan de raad.
Motie 18: oordeel aan de raad.
Motie 19: een hot item. Ook gedeputeerde Bouwmans maakt zich hier druk over heb ik onlangs nog begrepen. Dus wij gaan dit natuurlijk doen. Oordeel aan de raad.
Motie 20: 101%, nou, u heeft wel een punt. Oordeel aan de raad.
Motie 21: Ik zou willen verzoeken deze motie aan te houden. Wethouder Pastoor bespreekt dit onderwerp in de junicommissie. Dus als u die motie daarbij kunt betrekken, lijkt mij dat een goed plan.
Motie 22: oordeel aan de raad.
Motie 23: ontraden wij, voorzitter. Het probleem is niet zozeer het gebrek aan geld of aan middelen, maar meer de investeringsbereidheid van corporaties.
Motie 24: ja, die is iets te vroeg. Wij zijn bezig met een nieuwe opzet.

De VOORZITTER: De motie 24 is ingetrokken door de heer Van Rooij.

Wethouder DEKKER: Motie 24, Bslim op de basisschool. Die is ingetrokken? Excuses, voorzitter.
Motie 25: die ontraden wij.
Motie 26: oordeel aan de raad, hoewel wij als college ons wel afvragen in de passie van de Partij voor de Dieren voor de honden, wat voor voedsel die honden krijgen, of dat wel vegetarisch is.
Motie 27: oordeel aan de raad.
Motie 28: idem.
Motie 29: oordeel aan de raad.
Motie 30: oordeel aan de raad.
Motie 31: die ontraden wij.
Motie 32: ontraden wij.
Motie 33: ontraden wij.
Motie 34: Ja, er klopt op zich wel wat er staat, maar hij is er niet meer. Kijk, het was een heel mooie verbinding, en ik heb met pijn in het hart afscheid moeten nemen, alleen het budget was gewoon te klein.

We hadden gewoon een tekort van een paar honderd miljoen en er was geen bereidheid bij de provincies om het bij te lappen. Dus het is wel een leuke uitspraak, maar er is geen budget.
Motie 35: Ja, ook deze klopt niet helemaal. U had een heel scherpe woordvoering, mijnheer Prummel, complimenten, maar de afhechting van de moties, ik wou dat u daar net zo scherp in was geweest, want bij niet elk groot project vervallen er medewerkers bij het trambureau of bij het OV bureau. Dus hij klopt gewoon eigenlijk niet. Dus ik zou zeggen: ontraden, want om nou een niet kloppende motie aan te nemen, dat lijkt me niet goed.
Motie 36: ontraden wij,
Motie 37: idem dito.
Voorzitter, ik zou willen afronden. We gaan een begroting 2013 voorbereiden, we proberen zo goed mogelijk uw opmerkingen daarin mee te nemen. Dan gaat het niet alleen maar over cijfers en getallen, maar gaat het ook over beleid en over inhoud en ik herhaal mijn eerste woorden: ik hoop op een zo breed mogelijk draagvlak voor de begroting 2013.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, ik heb nog even een vraag aan de wethouder, afijn, die heb ik al gesteld maar die is nog niet beantwoord. De wethouder spreekt over allerlei keuzes die het college gaat maken in september en die wij dan als raad in de begroting terugzien en ik heb gevraagd: hoe gaat u de raad in september al vertellen hoe die begroting eruit gaat zien, want dat heeft u in de voorjaarsbrief niet gedaan. Dat is op zich een keuze, maar ik wil wel graag opnieuw in een vroegtijdig stadium betrokken worden bij de keuzes die u in september maakt.

Wethouder DEKKER: Nou, de heer De Rooij souffleert. Of souffleert, hij stelt: dat kan niet. Maar ja, ik weet niet, het is over het algemeen wel zo dat wij in de zomer een aantal weken met elkaar op vakantie gaan. Ik ben er ook wel voor om dat te blijven doen, onder andere om te werken aan allerlei relaties. Maar dat is een grapje. Ten tweede hebben wij in juli een belangrijke conferentie en in september hebben we er een paar en dat zal moeten leiden, uiteindelijk, tot een begroting die wij eind september vaststellen en die 2 oktober bij u ligt. Ik zie het niet werkzaam, alleen al niet meer werkzaam om daar ook nog weer een soort tussenfase in te brengen, want dat zou betekenen dat wij begin september een proefbegroting klaar moeten hebben en dat is echt niet mogelijk.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, het gaat me niet om een proefbegroting. We weten allemaal wat de heikele punten zijn die op dit moment spelen. U zegt: 2 oktober ligt de begroting bij deze raad?

Wethouder DEKKER: Ja, nou moet ik alles weer bevestigen. Kijk, ik heb ook een souffleur op de tribune, dank u wel meneer. 2 oktober stelt het college de begroting vast en 5 oktober ligt deze bij uw raad.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): De wethouder had het over dingen die niet kunnen. Wat ook niet kan voorzitter, is een gemeente, en dat zijn instellingen als het trambureau en het OV-bureau die minder werk om handen zullen krijgen, met evenveel mensen aan het werk. In het bedrijfsleven is dat onmogelijk, bij een normale instelling is dat ook onmogelijk en als dit de houding van de gemeente is, dan begrijp ik waarom het aantal ambtenaren hier zo groot is. Als er minder werk verzet wordt, moet daar ook een personele consequentie aan verbonden worden.

De VOORZITTER: En daar wilt u een antwoord op?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Daar verwacht ik een antwoord op. De wethouder ontraadde onze motie om wanneer er minder werk verzet wordt, ook minder ambtenaren aan het werk te houden.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder DEKKER: Mijnheer Prummel, ik heb de motie ontraden omdat hij feitelijk niet klopt. Als wij stoppen met een project dat niets te maken heeft met de tramorganisatie, gaan er geen mensen weg bij de tramorganisatie. Dus u heeft alles een beetje door elkaar geklutst en dat werkt niet. Natuurlijk, op het moment dat wij met de tram stoppen, dan heffen we het project trambureau gewoon op, dat is volstrekt helder. Maar dat heeft geen effecten voor het OV-bureau. Dan moeten er namelijk bij het OV-bureau extra mensen bij, omdat ze dan heel hard moeten werken aan een alternatief vervoersplan en daar hebben we ook middelen voor nodig. Dus het gaat er mij niet om dat, op het moment dat je een taak niet meer doet, dat dan mensen weggaan, maar u heeft gewoon, en ik zie uw collega al een beetje knikken, de boel door elkaar gehusseld. Dat geeft niks, maar daarom moeten we die motie maar even niet aannemen.

De VOORZITTER: De heer Prummel, laatste keer.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dan zouden we dus bij twee van deze drie instanties wel mensen kunnen ontslaan.

De VOORZITTER: Dan zouden wij nu een kwartier pauze hebben. Ik heb begrepen dat het college behoefte heeft om dat iets langer te hebben.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, mijn fractie ook.

De VOORZITTER: Dat betekent dat wij dan om half tien weer beginnen, op die klok, die iets voorloopt, maar dat is helemaal niet zo erg. De vergadering is geschorst.

(Schorsing 21.10 – 21.30 uur)

De GRIFFIER: Dames en heren, de schorsing duurt nog even tien minuten langer op verzoek van enkele fracties.

(Schorsing 21.30 – 22.10 uur)

De VOORZITTER: Ik heropen deze vergadering. Er was een schorsing gevraagd, excuus voor degenen die hebben moeten wachten dat die schorsing langer heeft geduurd, aanmerkelijk langer heeft geduurd. Oorspronkelijk was de schorsing gevraagd door de SP-fractie, door de heer Eikenaar. Die heeft het woord.

De heer EIKENAAR (SP): Nee voorzitter, ik hoef het woord niet. Gaat u verder.

1-minuutinterventies (Derde termijn raad)

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat we bij de 1-minuutinterventies inmiddels zijn aangekomen, op de agenda. Tenminste, zo staat het aangekondigd. Wij hebben er al even in het presidium over gesproken. Ik neem aan dat dit toch een soort termijn gaat worden.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ik wil u voorstellen om toch een korte derde termijn te houden.

De VOORZITTER: Dat had ik inderdaad net voorgesteld. Ik wilde eigenlijk de spreektijden nu gaan bepalen. Kan dat opnieuw met spreektijden van vijf minuten maximaal, eventueel zelfs minder? Graag zelfs minder, gezien het tijdstip waarop we inmiddels zijn aangeland.
Dan doen we dat opnieuw in dezelfde volgorde van fracties, waarbij het woord is, als eerste, aan de fractie van de PvdA, de heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Dank u voorzitter. Een mooie stapel moties. Dat is ook gebruikelijk bij het voorjaarsdebat, ik had eigenlijk wel verwacht dat het er wat minder zou zijn omdat het geld ook wat minder wordt. Mijn ervaring is: als er meer geld is, wordt er ook meer gevraagd.
Een aantal moties, voorzitter, kunnen wij niet steunen om de doodeenvoudige reden dat we hier bezig zijn met een voorjaarsdebat en niet met de begrotingsbehandeling. Er staat hier een aantal verzoeken in waarin wordt gevraagd: kijk die richting eens op of probeer dat eens een keer uit te zoeken, moties waar wij het

misschien inhoudelijk niet mee eens zijn, maar die in elk geval procedureel juist zijn. Er is ook een aantal moties die een uitspraak doen waarvan mijn fractie denkt: die hoort in het begrotingsdebat thuis en omdat wij niet zo heel erg van de staatsrechtelijke vernieuwing zijn, zal ik maar zeggen, zijn wij van mening dat zo'n begrotingsdebat ook nog enige zin moet hebben. Dus moties die die kant opgaan, staatsrechtelijk onvoldragen, zullen wij in elk geval niet steunen. Voorzitter, dat was de lijn die wij gaan volgen.
Een paar moties hebben een symboolwaarde, daar hebben we ook niet zoveel behoefte aan. Ik zal deze termijn dus verder ook niet meer gebruiken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Keulen, VVD-fractie.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. We hebben net een aantal dingen bij de fractie aan de vork 'gesteekt' en de teneur was toch wel: wil de echte Karin Dekker opstaan? Want wij hebben vanavond een wethouder getroffen die een totaal andere toon aan heeft geslagen tegen zo ongeveer iedere partij hier in deze gemeenteraad dan in de commissievergadering. Dat is ook zeer positief. De bijzonderste uitspraak van de avond was echter: deze wethouder vergist zich niet vaak. De Damsterdiepgarage. Troosten wij ons maar met de gedachte dat deze wethouder zich niet vaak vergist. Da Vinci. Wij troosten ons met de gedachte dat deze wethouder zich niet vaak vergist en datzelfde kan gezegd worden over het parkeerbeleid, waar toch ook de nodige dingen niet goed zijn gegaan, maar gelukkig vergist deze wethouder zich niet vaak.
Ze sprak mooie woorden over 'samen' en 'breed draagvlak voor de begroting'. Bijzonder, van deze wethouder, dat zijn we van haar niet gewend. Complimenten daarvoor. Ik hoop dat zij begrijpt dat wij wat sceptisch zijn. Zo hebben we onlangs nog extra geld voor het infocentrum moeten vaststellen, nadat dat al door het college was goedgekeurd. We hebben een 200% duurdere zakpaal achteraf moeten goedkeuren, de extra uitgaven daarvoor. En, voorzitter, tot slot de toch wat droevige constatering dat dit college deze raad niet toevertrouwt verantwoordelijkheid te nemen voor het Groninger Forum. Het is jammer dat het op deze manier gegaan is. Ik hoop dat dat, ook gezien de mooie woorden van wethouder Dekker, in de toekomst anders gaat. Dus: breed draagvlak en samenwerken, we zullen zien. We zien elkaar bij de begroting weer en ik wilde eigenlijk maar afsluiten met de zin: door het oog van de naald, vanavond. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan zijn we bij de heer Gijsbertsen, GroenLinks. Die heeft geen behoefte om in deze termijn het woord te voeren. Dan zijn we bij de heer Prummel, Stadspartij.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de derde termijn. Plezierig, dan kunnen er nog even wat puntjes op de i worden gezet. Een puntje op de i zou ik even met Student en Stad willen bespreken als het gaat over een campus in de stad. Student en Stad meent kennelijk te kunnen spreken namens 'de studenten' in de stad, maar van die 40.000 of 50.000 studenten hebben er 3162 op Student en Stad gestemd. Dat betekent dat Student en Stad een stem voor de studenten is, zeker, en ik luister er ook graag naar. Maar die ene zetel geeft nauwelijks het recht om te zeggen wat 'de studenten' in de stad allemaal wel, dan wel niet willen. Daarvoor zouden we misschien toch wat meer onderzoek moeten doen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Er zijn ook een hele hoop studenten die op de PvdA gestemd hebben, die waren verstandiger, dat geef ik toe. En die hebben ook tegen de campus gestemd. Dus die één op één relatie is er niet.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Als men stemt voorzitter, dan stemt men om een groot aantal redenen op een partij.
De belangrijkste reden voor een derde termijn is toch Karin Dekker en het dubbelspel. Voorzitter, is de stad een geloofwaardige onderhandelaar in de relaties met de provincie?

De VOORZITTER: Ik vind dubbelspel moeizaam. Probeert u eens een andere formulering te vinden?

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Tennis? Nou ja, voorzitter, als je nou in het ene gremium iets anders zegt dan in het andere, ja, hoe noem je dat dan? Helpt u mij anders. Ik ken daar eigenlijk geen ander woord voor.

De VOORZITTER: Laten we het dan maar even bij die formulering houden. Er zit iets minder waarderingen en twijfel aan integriteit van personen dan de formulering die u eerder gebruikte.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Zo zal het zijn voorzitter. Is Karin Dekker een geloofwaardige onderhandelaar, wanneer zij in de raad van Groningen zegt dat zij prioriteiten zal stellen en wanneer de provincie in een brief schrijft dat er geen prioriteiten gesteld zijn en wanneer de provincie dat wijt aan de houding van de wethouder van verkeer van Groningen? En dat staat heel duidelijk in een brief die niet iedereen hier evenzeer getroffen heeft als dat bij ons het geval is geweest. In de collegebrief van 4 februari 2011, u kunt het allemaal meelezen in de moties, het is motie 32, staat: wij menen dat heroverweging van enkele RSP-projecten dan nodig is, gezien de looptijd van de RSP tot 2020 kan daar niet te lang mee gewacht worden. Nou, dat is wat de wethouder aan de raad heeft gezegd. Wat krijgen we dan terug te horen van Gedeputeerde Staten op 5 juni 2012? In de afgelopen twee jaar hebben we tijdens onze gesprekken met u meerdere malen onze zorgen geuit over de haalbaarheid van de totale gemeenschappelijke investeringsagenda van de stad: zuidelijke ringweg, Meerstad, het Forum en de RegioTram. En dan gaan ze verder: ‘Voorstellen om tot een gemeenschappelijke integrale herijking van de investeringsagenda en de voorstellen tot substitutie binnen de projecten zijn daarbij van uw zijde als onnodig van de hand gewezen.’ Daar heeft de wethouder dus tegen de raad gezegd: ja, kiezen. En bij de provincie gezegd: kiezen is niet nodig. Nou, ik had daar een kwalificatie voor gevonden die ik van de voorzitter niet mag gebruiken, maar ik zou daar toch graag een uitleg van deze wethouder van verkeer over horen. In ieder geval is motie 32 een motie van treurnis, want wij zijn erg bedroefd over het feit dat er zo met het belang van de stad is omgegaan. Er hadden namelijk wel prioriteiten moeten worden gesteld. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu naar de heer Eikenaar, SP.

De heer EIKENAAR (SP): Ik laat het bij een stemverklaring, zo dadelijk.

De VOORZITTER: D66, de heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, dank ook aan het college voor de beantwoording in eerste termijn. Ik vond het zelf wel een prettige woordvoering, niet alleen omdat ik een aantal keren werd aangehaald, en omdat onze thema's ook blijkbaar zijn geland, overigens ook bij andere fracties en dat was erg prettig om te merken, want inderdaad: die wereld verandert en we zullen steeds meer samen met anderen moeten gaan doen. Dat was mooi om te constateren. Ik was ook blij om te constateren dat we met die hernieuwde overheid in het najaar daadwerkelijk aan de slag gaan. Ik zie uit naar die discussie. Wat betreft de gemeentelijke en provinciale mediationpoging die dan nodig zou zijn, volgens mij is het heel goed dat dat een beetje is afgezwakt. Dat het niet ging om mediation, maar dat het ging om te komen tot die gezamenlijke agenda. Daar hechten wij als D66 het grootst mogelijke belang aan en als daar een externe bij zou kunnen helpen om die gemeenschappelijke agenda op tuigen, dan graag.
Ten aanzien van de moties zijn wij, net als de PvdA, niet geneigd om moties te steunen die ons nu al heel erg vastleggen in dat begrotingsproces dat we straks met elkaar gaan doormaken in oktober en november, met uitzondering van een motie, dat is motie nummer 8, de motie noodopvang. Ja, dat is een beetje zo'n standaardmotie die elk jaar langskomt, ja, dat is dan wel heel raar om die nu in een keer daarom niet te steunen. Daar wilde ik het bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan de heer Seton, CDA-fractie.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Ik was ook blij om te horen dat het college gaat voor een breed draagvlak voor de begroting. Ik ga er ook vanuit dat de wethouder zich realiseert dat dat niet alleen betekent: de vraag of ik in uw richting beweeg, maar ook andersom. Twee: de mediator. Ja, ik had daar wat twijfel bij gehoord en u hebt mij ervan overtuigd dat ik dat helemaal mis had. U gaat vol voor die mediator, of hoe je dat ook noemt, ik ben benieuwd naar de uitkomsten. Drie: de moties. De PvdA zegt: er zitten er een paar bij die staatsrechtelijk niet kunnen. Dat is een nieuwe, die had ik nog niet eerder gehoord. Ik denk ook dat ik het er niet mee eens ben en om alvast aan te geven: de motie 16 van de regiotram, daarover zal ik, staatsrechtelijk geheel correct, een hoofdelijke stemming aanvragen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN: Een punt van orde: datzelfde wil ik doen voor motie 12.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar mevrouw Jongman, ChristenUnie.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja dank u wel voorzitter. Ja, al eerder genoemd: breed draagvlak. Ik vind het goed te horen dat het college reageert en dat het zegt: ieder doet het vanuit zijn eigen politieke overtuiging, maar als college gaan wij ook zeker iets doen met de woordvoering en met de moties van iedere partij en wij zoeken in die zin, met wat de raad heeft aangedragen, een breder draagvlak voor de begroting 2013 en daar gaat u uw uiterste best voor doen. Daar zijn wij benieuwd naar, naar de uitkomsten daarvan, maar we hebben zeker onze kaders en wensen duidelijk aangegeven. Als tweede: opvallend dat u de toezegging deed over de financiering en aansturing van de grote projecten, dat u dat gaat organiseren. Dat vond ik een goed idee, een goed plan en goed dat u dat overneemt.
En als laatste: dat u de intentie hebt om het openbaar bestuur niet langer te schaden, maar, u noemde dat heel mooi 'guidance' van een derde, dat wil zeggen hulp van een derde, te accepteren. Nou ja, ik zou zeggen, als dat helpt en we daarmee dat aanzien op een hoger plan kunnen tillen, dan ben ik daar ook erg voor.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij, Student en Stad.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. U kunt wel begrijpen dat ik enigszins getriggerd ben door de woorden van de heer Prummel en ik denk dat het in sommige gevallen het beste is om een argument te herhalen om daarmee duidelijk te maken hoe belachelijk dat argument eigenlijk is. Ik geloof dat, ik heb het cijfer niet exact paraat, maar ongeveer 8000 à 9000 mensen in 2010 op de Stadspartij hebben gestemd. Ik heb net even gekeken, het is minder dan drie keer zoveel als Student en Stad. Nou, dan maak ik dat rekensommetje. U zegt net dat wij er 3000 hebben gehaald, dan kom ik ongeveer op 9000 uit, het zal er niet ver vanaf zitten. Toch zegt de heer Prummel dat 'de inwoner' van Groningen geen tram wil, dat 'de inwoner' van Groningen geen Forum wil, maar waarom hebben dan maar 8000 of 9000 mensen op de Stadspartij gestemd, als de Stadspartij zegt de stem te zijn van de inwoner van Groningen? Ik denk dat ik hiermee dat punt duidelijk genoeg heb gemaakt. Verder hebben geen behoefte aan een derde termijn.

De VOORZITTER: De heer Kelder, PvdD.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel voorzitter. Ik wil graag meteen even reageren op de wethouder. De eerste heeft zij duidelijk dingen uiteengezet, maar ik blijf er nog steeds bij dat een aantal partijen hier vandaag hun beklag hebben ingediend over het feit dat het Forum niet meegenomen is in de bezuinigingsronde en ik vind de antwoorden van de wethouder hierin niet voldoende. Ik blijf het ook gewoon aankaarten en zeggen dat ik het heel vreemd vind dat het college nog steeds zonder meer dat Forum door wil laten gaan, terwijl we moeten bezuinigen op allerlei vlakken.
Ik wil ten tweede nog even ingaan op haar opmerking over het hondenvoer. Honden eten toch ook vlees? Ja, dat is een heel lange discussie en dat is natuurlijk ook een moeilijk punt. De Partij voor de Dieren is voor levende dieren, de dieren die op dit moment leven. Wij zijn niet voor het fokken van honden, wij zijn ervoor dat mensen zoveel mogelijk honden uit asielen en dergelijke halen, maar feit is nu eenmaal dat honden vlees nodig hebben.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Voorzitter, dit vind ik toch teleurstellend. Het spijt me, meneer Kelder, maar u had tijdens de campagne een prachtige flyer en daarin stonden, ik heb dat onthouden, zo mooi vond ik dat, teksten als: ook voor de dieren die in plakjes in de supermarkten liggen.

De heer KELDER (PvdD): Nee, haha.

De heer VAN KEULEN (VVD): Dat stond er niet in? Dat heb ik zelf bedacht?

De heer KELDER (PvdD): Ik heb toevallig die flyer boven liggen. De flyer ligt nog boven en de plakjes in de supermarkt worden inderdaad ook genoemd, maar in een heel andere context.

Het blijft natuurlijk altijd een moeilijk punt. De Partij voor de Dieren is er voor de levende dieren, laat dat duidelijk zijn en natuurlijk zijn er huisdieren en katten en honden moeten ook eten. Dat eten is vaak afvalvlees uit de bio-industrie, maar dat kan natuurlijk ook gewoon biologisch vlees zijn. Wij willen ook graag dat zoveel mogelijk diereneigenaren hun katten en honden biologisch vlees geven. Dat is een kleine aanvulling op de opmerking die de wethouder maakt. Voor de rest heb ik geen behoefte aan een derde termijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Voorzitter, zou ik nog even een puntje van orde mogen maken, over wat ik vergeten ben? Dank u wel voorzitter. Wat ik vergeten ben in mijn derde termijn even te noemen, is het punt over de motie G-kracht, motie 22. Een aantal partijen heeft behoefte om die motie in een andere context te plaatsen bij het begrotingsdebat om daarmee die motie in een totaalplaatje te bezien en daarom wil ik die partijen daarvoor de gelegenheid bieden. Ik wil deze motie aanhouden en daarom dus niet indienen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De motie op stuk 22 is aangehouden.
Goed, heeft het college behoefte om nog te reageren op deze 1-minuutinterventies of wat uiteindelijk toch een termijn is geworden? Wethouder Dekker?

Wethouder DEKKER: Misschien even kort, al was het maar om enige onduidelijkheid weg te nemen over brieven die GS gestuurd heeft en die wij gestuurd hebben. Het steekt soms nauw om secuur naar de teksten te kijken. De brief die wij gestuurd hebben zegt dat wij vinden en vonden dat er gekeken moest worden na een herijking RSP en RSP is meer dan alleen maar Forum en zuidelijke ringweg. De totale herijking van het RSP zal ook moeten omdat er meer gelden zullen vrijvallen dan alleen maar Groningen-Heerenveen. Overigens, mijn naam komt niet in die brief voor. Dat suggereerde u aldoor wel, ik had net ook zo iets van: hè, komt mijn naam in die brief voor? Ik heb het even gecheckt, er wordt gewoon gesproken over ‘het college’. U geeft mij ook meer credit dan ik verdien, want ik ben natuurlijk niet de enige wethouder die met GS om de tafel zit over het Forum, over de Grote Markt. Daar zitten gewoon meerdere bestuurders aan tafel. Wat wel de afgelopen jaren onderwerp van gesprek is geweest tussen GS en het college, is dat GS weleens hebben gezegd: zouden jullie een van die projecten niet moeten stoppen? Met name ging dat over de tram en het Forum, omdat beide projecten wellicht te zwaar waren voor onze financiële situatie en onze draagkracht. Daar ging de discussie over en daarvan hebben wij de afgelopen jaren met enige regelmaat gezegd dat wij dat breder wilden trekken, dus het inderdaad niet opportuun vonden om die discussie met ze te voeren. Dus ik speel geen dubbelspel, ik laat geen twee gezichten zien, u haalt twee dingen door elkaar. Wij hebben het over de herijking van het RSP kaderbreed, en zoals u weet is dat 1,7 miljard euro en de provincie had het over: maak nou een keuze tussen het Forum en de tram. En die discussie vonden wij niet opportuun.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Maar hebt u de gemeenteraad van Groningen dan wel duidelijk gemaakt dat de Staten aandrongen op een keuze tussen deze twee? Want het was toch wel handig voor ons geweest als we wisten dat de overheid die toeziet op de financiële gezondheid van de gemeente Groningen wenste dat daar een keuze werd gemaakt.

Wethouder DEKKER: Nou, ik heb al eerder met u gesproken over het toezicht van de provincie en dat de toezichthouder zeer tevreden was met onze begroting, met onze rekening, onlangs ook nog weer bevestigd door de stresstest. Dus er was geen financiële overweging voor het college om dat debat te voeren. Overigens is het niet nieuw, want diverse partijen ook in de Staten, hebben dat wel vaker gezegd. Volgens mij was er zelfs een uitspraak in de Staten, die liever niet hadden dat het geld van het Forum deze kant op ging. Dus in die zin is die discussie wel bekend, maar het enige wat ik hier doe is u even op de feiten wijzen. U haalt twee dingen door elkaar, niets te maken met dubbelspel, maar het zijn twee heel verschillende discussies en als u beide brieven nog eens goed naast elkaar legt, dan komt u wel licht tot dezelfde conclusie als het college.

De VOORZITTER: De laatste keer, de heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, ook wij hebben de brief zorgvuldig gelezen en wij komen tot een andere conclusie dan de wethouder. Ook na haar, overigens voortreffelijke, uitleg. Wij vinden dat er wel degelijk door de provincie is aangedrongen op het maken van keuzes en dat die in die vorm door de wethouder niet zijn gemaakt.

De VOORZITTER: Goed, dank u wel.

Stemming moties en raadsvoorstel

De VOORZITTER: Dan zouden wij volgens het schema nu overgaan tot de stemmingen over de moties over de voorstellen die u zijn gedaan. De heer Prummel.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): De wethouder merkte terecht op dat in motie 35 trambureau en OV-bureau ten onrechte zijn betrokken bij de aantallen ambtenaren die we voor grote projecten inzetten. Daarom trekt de Stadspartij die motie in.

De VOORZITTER: De motie op stuk 35 is ingetrokken, maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. Kunnen wij overgaan tot stemming over de moties, over de voorstellen, waarbij ten aanzien van een tweetal moties hoofdelijke stemming is gevraagd? Mevrouw Kuik zag ik, dacht ik?

Mevrouw KUIK (CDA): Ja, bedankt voorzitter. Ik wil wel een stemverklaring afleggen, mag dat?

De VOORZITTER: Dat kan daarbij ook. Dat zal telkens per motie het geval zijn. En de raad kan inderdaad nu overgaan tot stemming. Goed, dan gaan wij nu stemmen. U begrijpt dat wij de moties inmiddels ook hebben geselecteerd op verstrekkendheid. Misschien is het wel goed om dan even de volgorde te vertellen.
Motie 16 komt voor motie 4.
Motie 36 komt voor motie 13.
Dit is wat in de volgorde verandert. Dat valt ook allemaal nog wel weer mee. Goed, bent u klaar voor de stemmingen? Wij zien de moties ook op het scherm. Wij gaan stemmen. Allereerst over de motie op stuk 1. Een stemverklaring vooraf. Mevrouw Kuik?

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u voorzitter. Ja, wij erkennen de waarde van de instellingen die hier ook zijn genoemd in de motie. De wethouder heeft in de commissie al meerdere malen gezegd dat hij zijn uiterste best doet. Wij hebben daar ook vertrouwen en we hebben geen reden om hieraan te twijfelen. Deze motie is dus ook overbodig en voor de bühne. Dank u wel.

De VOORZITTER : De heer De Rook.

De heer De ROOK (D66): Ja voorzitter, ik ben bang dat mijn fractie wat betreft deze motie een beetje een valse start heeft gemaakt. We waren er eigenlijk al een tijdje mee bezig. Het algemeen overleg in de Tweede Kamer was namelijk vorige week, dus wij hebben ons als fractie heel erg daarvoor ingespannen. Laat onverlet dat het signaal niet vaak genoeg gehoord kan worden, dus wij zullen deze motie ook steunen.

De VOORZITTER: De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. Ook wij vinden deze motie overbodig. De lobby waarom gevraagd wordt is volgens ons al intens op gang gekomen, zowel vanuit de gemeente als vanuit de provincie. Ook de verschillende fracties in de raad hebben hun fractie in het land, in Den Haag al gevraagd, dus wat ons betreft is hij ook overbodig.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, er kan niet genoeg aandacht gevraagd worden voor de terechte belangen van het Noorden, dus wij zullen de motie steunen en wij wensen de wethouder van cultuur veel succes bij het nog harder knokken voor de belangen van Groningen en het culturele veld hier.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 1? Dat is GroenLinks, de SP, de Stadspartij, D66, Student en Stad, de PvdA, de Partij voor de Dieren, de motie is aanvaard.

Dan de motie op stuk 2. Wie steunt de motie op stuk 2? Natuurlijk niet voordat er stemverklaringen kunnen worden uitgebracht. De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, dit voorstel gaat zover en legt meteen beslag op 3 à 4 ha grond wanneer we niet oppassen, terwijl we niet weten waar dat zou zijn. Dit had een initiatiefvoorstel moeten zijn, maar niet zomaar plompverloren in een raadsdebat moeten worden ingebracht. Het lijkt een heel goed idee, maar dit is niet de plek, dit is niet de manier om zo'n zwaarwegend besluit te nemen. Dus we stemmen tegen.

De VOORZITTER: Anderen nog voor een stemverklaring? De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, ik zit niet zo met de vorm, ik kijk naar de inhoud. We kunnen steunen wat het verzoek is, dus we steunen ook de motie.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet? Wie steunt de motie op stuk 2? De raad min de VVD, min de Stadspartij, alle andere fracties wel, de motie is aanvaard.
De motie op stuk 3.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, mag ik een stemverklaring afleggen?

De VOORZITTER: De heer Eikenaar, SP.

De heer EIKENAAR (SP): We zullen deze motie niet steunen. Dat geldt voor alle moties die in directe zin vooruitlopen op financiële besluitvorming bij de begroting. U snapt uiteraard wel waar wij de begroting aan zullen toetsen en ik zal meteen even de nummers geven van al die moties die daar ook aan voldoen: dat zijn 4, 12, 13, 22, 23, 25, 30 en 36, allemaal met dezelfde argumentatie. We zullen daar niet voorstemmen.

De VOORZITTER: Anderen nog voor een stemverklaring? De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij vinden het prima om, als je ergens bezuinigingen ziet, die eens even in kaart te brengen. Ten aanzien van het project Grote Markt oostzijde zal dat negatief uitkomen, dat hebben we al langs gehad, uitvoerig ook, mag ik zeggen. Als we het hebben over de exploitatiesubsidie, waar volgens mij deze motie op doelt, dat is iets wat sowieso altijd terugkomt bij de begrotingsdiscussie. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Ja voorzitter, ik heb eerder in de commissie ook mijn teleurstelling erover uitgesproken dat het niet even in de raad ook nog een plek kon krijgen met die twee weken uitstel. Inhoudelijk daarentegen vind ik het niet nu gepast om dat over de vakantie heen te tillen en pas in het najaar te besluiten over het Forum, dat brengt natuurlijk extra kosten met zich mee, dat is echt een andere fase in de besluitvorming, dus wij zullen dit niet steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Ja dank u wel voorzitter. Los van de vraag die wij gesteld hadden over het Forum in heel brede zin gaat deze over de exploitatiesubsidie en dat is een ander hoofdstuk dat al gaande is, waardoor wij niet voor deze motie zullen stemmen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Nee? Dan de vraag: wie kan de motie op stuk 3 steunen? VVD, CDA, Partij voor de Dieren, Stadspartij, verder niet. De motie is verworpen.
Dan gaan we naar de motie op stuk 16 en daar gaan we hoofdelijk over stemmen, zo dadelijk. Daarvoor kunnen stemverklaringen worden uitgebracht. Ik verzoek de griffier om een nummer te trekken en dan vertel ik u vast waar we de hoofdelijke stemming zo dadelijk gaan beginnen: dat is bij nummer 33 en dat is bij mevrouw Koebrugge. Bij mevrouw Koebrugge wordt zo dadelijk de hoofdelijke stemming begonnen.
Er is gelegenheid voor het afleggen van stemverklaringen. De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Dank u wel, voorzitter. Deze motie strookt geheel met wat ik in mijn woordvoering heb gezegd. Het gaat hier om de huidige financiën en niet om de financiën die in oktober of in september aan de orde zullen zijn. Er kan nog een schip met geld binnenkomen, maar zoals ik al in mijn woordvoering heb gezegd, is dat niet heel waarschijnlijk. Dank u wel voorzitter. We zullen dus voor de motie stemmen, de gehele fractie.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Dit is een overbodige motie. Dit soort dingen hoort bij de begroting besproken te worden en de ja, de huidige situatie van de gemeentelijke financiën kan in oktober wel heel anders zijn. Dus wij hebben hier geen behoefte aan.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Om dezelfde reden als de heer Eikenaar stem ik voor deze motie. Het is een signaal, want als het college erin slaagt om bij de begroting een degelijk verhaal voor te leggen, dan heeft het college ons nog voor de tram. Maar ik zie nou dat het een moeilijk verhaal wordt.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Gezien de huidige financiële situatie en gezien de stand van onze reserves is op dit moment zo'n grote investeringsbeslissing niet verantwoord. Wij snappen daarom de motie, wij kunnen daar ook mee instemmen, maar net als de heer De Rooij hoop ik dat de situatie de komende maanden verandert.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, wij zullen deze motie niet steunen. Dat wil zeggen: we gaan beslissen op het moment dat de begroting zich voordoet en allerlei zaken aan de orde komen als de aanbesteding en daar meer duidelijk over is, met de voorwaarden zoals gesteld voor het project RegioTram. Op dat moment kunnen wij een totale overweging maken en op dit moment is het totaal er nog niet.

De VOORZITTER: De heer Kelder, Partij voor de Dieren.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel. Om dezelfde reden als mevrouw Jongman en de heer De Rooij gaan wij deze motie ook niet steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dat is niet het geval. Dan gaan wij over tot de hoofdelijke stemming. Daarbij gaat zo dadelijk de griffier uw namen voorlezen. Ik verzoek om stilte in de zaal. En ik verzoek u alleen maar ‘voor’ of ‘tegen’ te zeggen.

Mevrouw KOEBRUGGE:	voor
De heer VERHOEF:	tegen
Mevrouw KUIK:	voor
Mevrouw JONGMAN:	tegen
De heer KELDER:	tegen
De heer VAN ROOIJ:	voor
De heer VAN DER SCHAAF:	tegen

De heer MOES:	tegen
Mevrouw POSTMA:	tegen
De heer EVENHUIS:	voor
De heer De ROOK:	voor
De heer VAN DER VEEN:	tegen
De heer SIJBOLTS:	voor
Mevrouw VAN LENTE:	tegen
De heer BLOM:	voor
De heer MARTENS:	tegen
Mevrouw BLOEMHOFF:	tegen
De heer BALDEW:	tegen
De heer De ROOIJ:	tegen
De heer VAN KEULEN:	voor
De heer GIJSBERTSEN:	tegen
Mevrouw DEKKER:	tegen
De heer RUTTE:	voor
De heer LEEMHUIS:	tegen
Mevrouw VAN DER VEGT:	tegen
Mevrouw RADEMAKER:	voor
De heer SPAKMAN:	tegen
De heer JAGER:	voor
De heer EIKENAAR:	voor
De heer DIJK:	voor
Mevrouw VAN GIJLSWIJK:	voor
Mevrouw COPINI-VAN DER MEULEN:	voor
De heer AKKERMANS:	voor
De heer BOLHUIS:	voor
De heer OFFERMAN:	voor
Mevrouw RIEMERSMA:	voor
De heer LUHOFF:	voor
De heer PRUMMEL:	voor
De heer SETON:	voor

De VOORZITTER: Voor de motie zijn uitgebracht: 22 stemmen, daartegen 17, waarmee de motie is aangenomen. Dan gaan wij verder met de stemmingen.

De VOORZITTER: De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN: Voorzitter, een puntje van orde. U heeft motie 16 voor motie 4 ingediend, of in stemming gebracht, dat is op zich prima, maar dan ga ik ervan uit dat u vond dat motie 16 verstrekkender was?

De VOORZITTER: Ja.

De heer VAN KEULEN: Dat zou voor mij dan aanleiding zijn om motie 4 in te trekken, bij dezen.

De VOORZITTER: De motie op stuk 4 is ingetrokken, maakt geen deel meer uit van de beraadslagingen. Dan gaan we naar de motie op stuk 5. Behoefte aan stemverklaringen? De heer Rutte.

De heer RUTTE (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Deze motie had beter gepast toen wij vorige week de visie op het armoedebeleid bespraken. Sterker nog, als deze motie toen in stemming was gebracht en zou zijn aangenomen, hadden wij onze steun aan de visie armoedebeleid onthouden. Dus het mag duidelijk zijn hoe wij er nu over denken: wij zijn tegen.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, uitgangspunt voor een nieuwe armoedebeleidsnotitie is het voorkomen van armoede, niet het instandhouden van voorzieningen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kuik.

Mevrouw KUIK (CDA): Dank u voorzitter. Ja, vorige week hebben wij dit ook besproken. Waarom dit nu wel in een motie? Schijnbaar is er geen vertrouwen meer dat dit goed komt, dus dan stem ik ook maar mee met deze motie.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Verhoef, ChristenUnie.

De heer VERHOEF (ChristenUnie): Dank u wel voorzitter. Wij zullen deze motie steunen. Het is goed om voor de discussie die we straks in het najaar gaan houden alvast wat kaders mee te geven. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Ik steun deze motie niet, om dezelfde reden als de heer Luhoff.

De VOORZITTER: Iedereen gehad? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 5? De raad minus de VVD, minus D66, minus Student en Stad, alle andere fracties wel, de motie is aanvaard.
Dan gaan we naar de motie op stuk 6. Behoefte aan stemverklaringen? De heer Eikenaar, behoefte aan een stemverklaring? Anderen? De heer Sijbolts. U hebt de gelegenheid, meneer Sijbolts, voor een stemverklaring.

De heer SIJBOLTS (Stadspartij): Dank u voorzitter. In de motie wordt aangegeven dat de MJD extra geld nodig heeft en steeds minder ruimte heeft. Wij steunen deze motie wel, maar ik zou toch ook de coalitiepartijen die op deze motie staan willen vragen om ook verder te kijken hoe wij de MJD kunnen ondersteunen met de taken die zij moet doen.

De VOORZITTER: Anderen? Niet? Dan gaan we stemmen, de motie stuk 6. Wie steunt de motie op stuk 6? Dat is de volledige raad. De motie is aanvaard.
Dan gaan we naar motie 7. Behoefte aan een stemverklaring? Niet? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 7? Dat is de raad minus de VVD, de motie is aanvaard.
Dan de motie op stuk 8. Stemverklaringen? Niet? De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. We hebben een aantal keren tegen moties gestemd die zich op het landelijke vlak bevonden. Deze motie gaat over opvang hier ter stede en die hebben we in het verleden ook gesteund en dat zullen we nu ook doen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Wij zullen deze motie steunen, maar wij maken ons toch wel een beetje zorgen over het blanco-chequekarakter dat er staat. Als er extra geld moet komen, komt dat uiteraard na extra informatie van het collegedebat en een voorstel.

De VOORZITTER: De heer Luhoff, met een stemverklaring, of?

De heer LUHOFF (D66): Ja, ook met een stemverklaring, dat kan wel in een keer. Ik ga ervan uit dat met deze motie de begroting van 2013 wordt bedoeld en daarom ondersteunen wij haar wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Dank u voorzitter. Wij hebben in het verleden ook vaker dergelijke moties gezamenlijk ingediend, dus we zullen deze van harte en ten volle steunen.

De VOORZITTER: Andere stemverklaringen? De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter, met name dankzij het blanco-chequegehalte zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Denk ik de motie goed te zien, dat het zo moet zijn, dat er moet staan: ‘in de begroting voor 2013’, tenminste, het bedrag dat in 2012, dus die 3 moet niet daar staan, die moet eerder staan, dat dat de tekst van de motie is? Dan weet u waar u over gaan stemmen, voordat u het spoor volledig bijster bent.
Wie steunt de motie op stuk 8? Dat is de raad min de VVD, min Student en Stad, alle anderen wel, de motie is aanvaard.

Dan gaan we naar de motie op stuk 9. Stemverklaringen? De heer Luhoff? Mevrouw Copini?

Mevrouw COPINI (D66): Ja, dank u wel voorzitter. We staan achter de geest van deze motie. We willen ook dat duurzaamheid meer zichtbaar wordt gemaakt, maar wij vinden echter niet dat de gemeente de trekker of organisator moeten zijn van een jaarlijks evenement, maar juist moet aanhaken bij bestaande initiatieven. Daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Ik meende dat in het verleden ook wel eens dat soort initiatieven zijn genomen, een duurzaamheidsmeter op de Grote Markt, iets in die geest. Het heeft een enigszins symbolisch karakter, maar omdat ik het wel kan volgen, dat als je het zichtbaar maakt dat het dan ook voor de mensen wat beter toegankelijk wordt, ik vind het ook niet een heel evenement, laten wij dit maar steunen.

De VOORZITTER: De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Dank u wel. Nou, wat ons betreft had de motie zelfs nog wel iets extremer gemogen en ik ben het ook helemaal niet eens met wat mevrouw Copini-van der Meulen zegt. Wij zullen haar van harte wel steunen.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, we hebben in de stad een flink aantal gesubsidieerde organisaties, die wij subsidiëren om precies dit soort dingen te doen. En dat betekent dat we daar heus niet extra geld of initiatieven voor hoeven te ontplooien.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Wij zijn voor duurzaamheid en het is goed om dat een dag eens even nader te belichten, maar ik zou ook willen weten, na die duurzaamheidsmeter die Student en Stad eerder bepleit heeft, of beide initiatieven elkaar misschien nog kunnen versterken.

De VOORZITTER: Mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel. Wij vinden de toezegging van wethouder Schroor vorige week aan de Partij voor de Dieren voldoende en daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u voorzitter. Zeker omdat energiebesparing een van de sporen is waar wij op inzetten, denk ik dat het goed is om zichtbaar te maken wat wij in Groningen doen aan duurzaamheid, dus ik zal deze motie steunen.

De VOORZITTER: Heb ik dan iedereen gehad? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 9? Dat zijn CDA, GroenLinks, SP, ChristenUnie, en Student en Stad, waarmee de motie is verworpen.
Dan gaan we naar de motie op stuk 10. Stemverklaringen? Niet? Wie steunt de motie op stuk 10? CDA, Partij voor de Dieren, GroenLinks, SP, ChristenUnie, Stadspartij. De motie is verworpen.
De motie op stuk 11. Ik zie de heer Moes de zaal verlaten, althans, in ieder geval waar u als raadsleden zit. Stemverklaringen? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 11? De volledige raad. Ik zie de heer Moes ook alweer binnenkomen.

Dan gaan we naar de motie op stuk 12. Stemverklaringen? Niet? De heer Kelder. We gaan zo dadelijk inderdaad hoofdelijk stemmen. Dan beginnen we weer bij mevrouw Koebrugge, zo dadelijk. De motie op stuk 12, een stemverklaring vooraf van de heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): We zullen deze motie wel steunen, ook al zijn wij voor openbaar vervoer, we willen ook graag dat de ringweg in dat gedeelte van de stad goed bereikbaar blijft. Op zich is het plan Zuidelijke Ringweg een goed plan, omdat er ook voor het groen, vooral het Sterrebos, mooie plannen zijn. Daarom zullen we het steunen.

De VOORZITTER: De heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): We zijn een groot voorstander van het project Zuidelijke Ringweg. Dat zijn we van meet af aan, maar we gaan geen blanco cheques tekenen, dus dit onderzoek steunen wij niet.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, wij zullen tegen deze motie stemmen, omdat, als je projecten onderzoekt, wat volgens mij altijd goed is, dat niet betekent dat je automatisch zaken gaat heroverwegen. Wij vinden het prima dat het college dit onderzoek doet.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, de Zuidelijke Ringwegplannen zoals ze er nu liggen zijn de hoeksteen voor bereikbaarheid en voor milieubeleid in de stad Groningen. Daarom, voorzitter, zal de Stadspartij deze motie steunen.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik kan mij aansluiten bij de stemverklaring van de heer Luhoff. Wij zullen tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Iedereen gehad? Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen, want het is duidelijk dat wij vinden dat het project doorgang moeten vinden.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Zoals gezegd. We beginnen weer bij mevrouw Koebrugge.

Mevrouw KOEBRUGGE:	voor
De heer VERHOEF:	voor
Mevrouw KUIK:	voor
Mevrouw JONGMAN:	voor
De heer KELDER:	voor
De heer VAN ROOIJ:	voor
De heer VAN DER SCHAAF:	tegen
De heer MOES:	tegen
Mevrouw POSTMA:	tegen
De heer EVENHUIS:	voor
De heer De ROOK:	tegen
De heer VAN DER VEEN:	tegen
De heer SIJBOLTS:	voor
Mevrouw VAN LENTE:	tegen
De heer BLOM:	voor
De heer MARTENS:	tegen
Mevrouw BLOEMHOFF:	tegen
De heer BALDEW:	tegen
De heer De ROOIJ:	tegen
De heer VAN KEULEN:	voor

De heer GIJSBERTSEN:	tegen
Mevrouw DEKKER:	tegen
De heer RUTTE:	voor
De heer LEEMHUIS:	tegen
Mevrouw VAN DER VEGT:	tegen
Mevrouw RADEMAKER:	tegen
De heer SPAKMAN:	tegen
De heer JAGER:	voor
De heer EIKENAAR:	tegen
De heer DIJK:	tegen
Mevrouw VAN GIJLSWIJK:	tegen
Mevrouw COPINI-VAN DER MEULEN:	tegen
De heer AKKERMANS:	tegen
De heer BOLHUIS:	voor
De heer OFFERMAN:	voor
Mevrouw RIEMERSMA:	voor
De heer LUHOFF:	tegen
De heer PRUMMEL:	voor
De heer SETON:	voor

De VOORZITTER: Voor de motie zijn uitgebracht: 17 stemmen, tegen 22, waarmee de motie is verworpen.
Dan gaan we naar motie 36. Stemverklaringen? De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel voorzitter. Dat geldt voor beide moties over de verhoging van de woonlasten. Wij zullen tegen deze motie stemmen, ondanks dat we vinden dat lastenverhoging niet past in een college dat werkt om meer draagvlak te krijgen voor zijn ambities.

De VOORZITTER: Verder niet? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 36? VVD, CDA, Stadspartij, Student en Stad. Verder niet. De motie is verworpen.
We gaan naar de motie op stuk 13. Stemverklaringen? Niet? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 13? VVD, CDA, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, Student en Stad, Stadspartij. De motie is verworpen.
De motie op stuk 15. De heer De Rooij voor een stemverklaring? Gaat uw gang.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, wij steunen deze motie niet, hoewel we er wel sympathiek tegenover staan. Wij gaan ervan uit dat in de bredere discussie die toegezegd is in ieder geval afweging 4 uitgebreid aan de orde komt. Nogmaals, de intentie wel, maar wij volgen hier het college en we zien uit naar het debat.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, GroenLinks sluit zich aan bij de stemverklaring van de heer De Rooij.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, wij kunnen ons aansluiten bij de stemverklaring van de heer De Rooij.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 15? Partij voor de Dieren, CDA, VVD, Stadspartij, ChristenUnie, Student en Stad. De motie is verworpen.
De motie op stuk 17. Mevrouw Van der Vegt, die wij nog complimenteren met haar goede sportieve prestatie van kort geleden.

Mevrouw VAN DER VEGT (GroenLinks): Waarvoor dank. De stad, ook de stad, niet alleen ik, heeft stevige ambities op het gebied van sport, maar welke middelen daar precies voor nodig zijn is niet helemaal duidelijk. Wij zijn daar op zich wel benieuwd naar, dus het verzoek om dit te onderzoeken

steunen wij. Voor ons betekent het echter niet automatisch dat die middelen dan ook beschikbaar gesteld moeten worden. Het zou ook kunnen leiden tot de conclusie dat de ambities niet reëel zijn.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 17? De hele raad, de motie is aanvaard.

Dan gaan we naar de motie op stuk 18. De heer De Rooij.

De ROOIJ (PvdA): Wij zien deze motie als een steuntje in de rug voor de wijkvernieuwing en wij zullen haar daarom steunen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 18? De hele raad, min de VVD. De motie is aanvaard.
De motie op 19. Stemverklaringen? De heer De Rooij.

De ROOIJ (PvdA): Het besluitpunt, voorzitter, bestaat uit twee delen. Wij onderschrijven het eerste deel. Het tweede deel, om daar meteen weer allerlei toezicht op te zetten, daar zijn wij wat terughoudender in. Het eerste deel vinden wij prima. Dank u.

De VOORZITTER: De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. Wij vinden juist het deel van de handhaving wel van belang, want je kan wel paaltjes weg gaan halen, maar als je anders niks meer doet dan gaat dat ook niet goed. Dus wij steunen om die reden juist wel.

De VOORZITTER: De heer Gijsbertsen.

De heer GIJSBERTSEN (GroenLinks): Voorzitter, ik ga een beetje tussen die twee stemverklaringen inzitten, want ik zie dat er een advies wordt gegeven, dat is altijd prima. Dan kunnen we dan wel afwegen wat we ermee doen.

De VOORZITTER: Verder niet? Mevrouw Koebrugge nog.

Mevrouw KOEBRUGGE (VVD): Dank u wel voorzitter. In principe vinden wij het wel een sympathiek voorstel, maar we hadden liever gezien dat het een initiatiefvoorstel was geweest. Dat was volgens ons beter geweest, omdat we nu eigenlijk het college vragen om het ei van Columbus uit te gaan vinden, terwijl het college op dit moment waarschijnlijk wel iets beters te doen heeft. Dus daarom zullen we de motie niet steunen.

De VOORZITTER: We gaan stemmen. Wie steunt de motie op stuk 19? De raad min de Stadspartij, min de VVD, de motie is aanvaard.
De motie op stuk 20. De heer De Rooij.

De ROOIJ (PvdA): Wij steunen de motie niet. Wij zijn van mening dat de leges voor begraven wel kostendekkend mogen zijn en daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Voorzitter, wij hebben dezelfde overwegingen als de PvdA-fractie.

De VOORZITTER: Anderen? Wie steunt de motie op stuk 20? CDA, VVD, Stadspartij, SP, ChristenUnie. De motie is verworpen.
We moeten even opnieuw stemmen. Wie steunt de motie op stuk 20? Graag heel duidelijke vingers.
De motie is inderdaad verworpen.
Dan kan ik nu wel de bladzij naar de motie op stuk 21 omslaan. Stemverklaring? De heer De Rooij.

De ROOIJ (PvdA): Wij steunen deze motie niet. Het komt terug in de bredere discussie, daar vindt dit onderwerp zeker zijn plek. Wij hebben op dit moment geen behoefte hieraan.

De VOORZITTER: Mevrouw Postma.

Mevrouw POSTMA (GroenLinks): Ja dank u wel voorzitter. Wij steunen de motie wel. We waren een beetje in verwarring, we dachten eigenlijk dat het college dit al een beetje van plan was, maar mocht dat niet zo zijn: wij vinden het wel goed idee dus wij zullen de motie steunen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ja voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de PvdA-fractie.

De VOORZITTER: Verder niet? Wie steunt de motie op stuk 21? De raad min de PvdA, min de SP. De motie is aangenomen.
De motie op stuk 22 is aangehouden; de motie op stuk 23. De heer Leemhuis.

De heer LEEMHUIS (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. De zorgen over de voortgang van het project BouwJong die uit deze motie spreekt, die delen wij. We gaan volgende week in de raadscommissie hierover spreken, maar voor nu lijkt dit te veel een blanco cheque, dus wij zullen de motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer De Rook.

De heer De ROOK (D66): Ja voorzitter, dank u wel. Samen met de heer Leemhuis zijn wij ook een partij die zich blijft inspannen om de ambitie van BouwJong richting realisatie te krijgen. Dat het niet goed gaat, dat hebben we al vaker gezegd, maar in deze motie zit de aanname dat dat zou liggen aan het gebrek aan budget in de gemeentelijke begroting en dat is niet zo. Dat is onjuist. Het ligt namelijk aan de investeringsbereidheid en de mogelijkheid van corporaties, dus daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, BouwJong moet worden uitgevoerd, omdat er zoveel ruimte voor studenten in de stad nodig is. Maar, voorzitter, BouwJong zal niet voldoende zijn. Er is ook een campus nodig, zoals veel Stadjers dat ook vragen. We zullen voor deze motie stemmen, maar dit is nog lang niet genoeg.

De VOORZITTER: Mevrouw Jongman.

Mevrouw JONGMAN (ChristenUnie): Gezien het antwoord van het college over de investeringsbereidheid van de corporaties, zullen wij tegen deze motie stemmen.

De VOORZITTER: Anderen? Dan gaan we stemmen. De motie op stuk 23: CDA voor, VVD voor, Stadspartij, Student en Stad. De motie is verworpen.
Motie 24 is ingetrokken; de motie op stuk 25. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Ook D66 is voor voldoende weerstandsvermogen, maar de belangrijkste opdracht die wij dit college hebben gegeven is om met een solide begroting te komen en een robuust meerjarenbeeld. Daar spelen meerdere factoren een rol bij en daarom zullen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Anderen nog? De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, wenselijk is een ratio van 1. Maar wanneer iemand vaststelt dat 0,8 de absolute ondergrens is, ja, dan klopt dat, maar het is niet het gewenste ratio. Toch zullen wij de motie steunen.

De VOORZITTER: We gaan stemmen. Wie steunt de motie op stuk 25? CDA, VVD, Stadspartij, Student en Stad, ChristenUnie, de motie is verworpen.

De motie op stuk 26. De heer Van der Veen.

De heer VAN DER VEEN (GroenLinks): Ja voorzitter, dank u wel. De GroenLinksfractie zal deze motie steunen. Volgens ons past hij ook heel goed bij de motie Meat Free Monday die al eerder door de raad is aangenomen. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Eikenaar.

De heer EIKENAAR (SP): Voorzitter, ja, ik ben hier niet zo voor, omdat ik niet vind dat dit per se een taak van de gemeente zou moeten zijn. Volgens mij zijn er genoeg bewustwordingscampagnes voor het minder eten van vlees. Daar hoeft de gemeente er niet nog een bij te doen.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Voorzitter, wat de Partij voor de Dieren vraagt is niet nodig. De heer Kelder is zelf een wandelende bewustwordingscampagne.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 26? GroenLinks en de Partij voor de Dieren, verder niet, de motie is verworpen.
Motie op stuk 27, stemverklaring voor de heer De Rooij.

De heer De ROOIJ (PvdA): Voorzitter, wij steunen deze motie. Wij zien het als een aanscherping van het inkoopbeleid in de categorie duurzaamheid, dus voor ons mag dit wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Gijlswijk.

Mevrouw VAN GIJLSWIJK (SP): Ook daarvoor geldt dat wij ons daar graag bij aansluiten.

De VOORZITTER: Anderen? Niet? Wie steunt de motie op 27? De raad min de VVD, min studenten stad, min de ChristenUnie. Verder wel, de motie is aanvaard.
De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Voorzitter, nou deze motie is aangenomen willen we de volgende motie laten vervallen.

De VOORZITTER: De motie op stuk 28 is ingetrokken.
De motie op stuk 29. Een stemverklaring, hoor ik dat ergens? Niet? De heer Van Rooij.

De heer VAN ROOIJ (Student en Stad): Dank u wel voorzitter. De heer Kelder introduceerde deze motie in zijn woordvoering als een soort goedmaker voor mensen die nu als het ware gedupeerd zijn in het hondenbeleid. Ik vind niet dat wij ons hondenbeleid en ons armoedebeleid met elkaar moeten verwarren, dus daarom kan ik deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 29? De heer Kelder, de Stadspartij, andere niet. De motie is verworpen.
De motie op stuk 30. De heer Van der Veen.

De heer VAN DER VEEN (GroenLinks): Ja voorzitter, dank u wel. Het is zeker niet de intentie van onze fractie om aan deze gelden te tornen, maar we bespreken het graag bij het begrotingsdebat.

De VOORZITTER: Dus?

De heer VAN DER VEEN (GroenLinks): We zullen dus niet instemmen.

De VOORZITTER: De heer Prummel.

De heer PRUMMEL (Stadspartij): Een stemverklaring. Voorzitter, een mogelijke bezuiniging hierop zou in de integrale afweging kunnen worden meegenomen bij de behandeling van de begroting zoals het college die gaat voorleggen. We hoeven daar nu nog geen beslissing over te nemen.

De VOORZITTER: Anderen? Niet? Wij gaan stemmen. Wie steunt de motie op stuk 30? De heer Kelder, anderen niet. De motie is verworpen.
De motie op stuk 31. Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op 31? VVD, CDA, Partij voor de Dieren, Stadspartij, Anderen niet. De motie is verworpen.
De motie op stuk 32. De heer Van Keulen.

De heer VAN KEULEN (VVD): Ja, voorzitter, wij hebben nogal wat overleg gevoerd over deze motie. Uiteindelijk zijn wij tot de conclusie gekomen dat de woordvoering in de derde termijn wat ons betreft duidelijk genoeg was en dat we daarom deze motie niet hoeven te steunen.

De VOORZITTER: Verder niemand? Dan gaan we stemmen. Wie steunt de motie op stuk 32? Stadspartij, verder niet, de motie is verworpen.
Motie 33. Gaan we stemmen? De heer Seton.

De heer SETON (CDA): Ja voorzitter, dank u wel. We hadden zelf een motie die er veel op leek. Die vonden we beter. Ik heb ook niet zoveel behoefte om gehoor te geven aan de oproep van de provincie, maar de strekking van de motie steunen we weer wel, dus steunen wij.

De VOORZITTER: We gaan stemmen. Wie steunt de motie op 33? VVD, CDA, Student en Stad, Stadspartij, de motie is verworpen.
De motie op stuk 34. De heer Luhoff.

De heer LUHOFF (D66): Dank u wel, voorzitter. Op zich een prima motie. Er staat helemaal niks raars in, maar mijn fractie heeft geen idee waar deze lijn van de Stadspartij heengaat, dus wij zullen haar niet steunen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Wie steunt de motie op 34? Partij voor de Dieren, VVD, Stadspartij, de motie is verworpen.
De motie op 35 is ingetrokken. De motie op 37: nog behoefte aan een stemverklaring? De heer Kelder.

De heer KELDER (PvdD): Het probleem met deze motie is: de titel is eigenlijk heel mooi. Op de titel zou ik zeggen, we steunen de motie, maar er staat eigenlijk niet echt duidelijk wat u ermee wilt. Dat vind ik eigenlijk jammer, ik had de motie graag willen steunen, maar dat kan ik nu helaas niet doen.

De VOORZITTER: Goed, dan gaan we besluiten. Wie steunt de motie op 37? Dat is de Stadspartij, verder niet. De motie is verworpen.
Dan gaan we naar de voorstellen. Een voorgesteld besluit om het financieel meerjarenbeeld 2013-2016 als uitgangspunt te hanteren voor de ontwerpbegroting 2013. Wie steunt dat voorstel? Dat is de hele raad, waarmee dat voorstel is aanvaard.
Dan zijn wij bij het eind van de vergadering gekomen, dan kan ik de vergadering sluiten. De vergadering is gesloten.

(*23.15 uur*)